

FLACĂRA

FLACĂRA

Imagini
în exclusivitate

**Căderea
Afganistanului**
fotografiată
de un român

Top secret:

**Farfuria
zburătoare
a lui
Coandă**

VIP:

**Blondy, Cabral
Mircea Rusu**
ziarist la *Flacăra*

Mergi sau crapă!

Amintiri din
Legiunea Străină

Mihaela

**Nu-mi scoateți
toți ochii!**

Rădulescu

O bijuterie pe piața bancară românească

CARDUL DE CREDIT *Brilliant*

BRILIANT vă asigură:

- **utilizare națională și internațională** la orice ATM și POS având sigla VISA
- **dobândă zero** pentru creditul utilizat și rambursat în cursul lunii curente
- **credit** diferențiat, în funcție de venituri și de capacitatea de rambursare, până la un nivel maxim de 3.000USD echivalent lei
- **carduri de credit suplimentare**, emise altor persoane fizice desemnate de titular pentru utilizarea în comun a limitei sale de creditare

Cardul de credit BRILIANT:

- este destinat persoanelor fizice rezidente;
- are asociat unul dintre cardurile de debit emise de Banc Post (ULTRA sau MILLENIUM), pe baza căruia puteți beneficia și de avantajele pachetului de servicii "Contul Total"

BANC POST
O bancă a tuturor

P/11110

Informații: la orice sucursală Banc Post sau la telefon: (01) 336. 9884

INTRAROM

Intrarom S.A. Romanian Telecommunications and Electronics Industry
17, Fabrica de Glucoza Street, Sector 2, Code 72332, Bucharest.
Tel: (+40 1) 20 40 910 Fax: (+40 1) 20 40 902
<http://www.intrarom.com>; E-mail: office@intrarom.ro

FLACĂRA®

Fondată în 1911 de Constantin Banu
 DIRECTOR: ALEXANDRU ARION
 REDACTOR - ȘEF: REMUS ANDREI ION
 SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Petru Șelion
 SENIOR EDITORI: Liliana Pelus, Tudor Călin Zorojancu,
 Kivancars Mităla (Flacăra Focus)
 EDITORI: Tatiana Dobija, Marian Marit,
 Carla Mităla, Tuna Roșariu
 SPORT: Pomellu-Jovanka Dumitrescu
 SENIOR EDITOR FOTO: Ovidiu Tătar
 FOTOREPORTER: Horia Ionuț
 ART DIRECTOR: Iulian Bogachev
 TEHNOEDITOR: Lavinia Tătar
 COLABORATORI PERMANENȚI
 Nicolae Săvescu, Doru Costea, Emil Furtună, Rodu Ionescu, Nicolae Măndulescu, Ștefan Nicolae, H.R. Purșevici, Dan Iliescu, Horia Părgaru, Bogdan Ștefan Alek (Săbăniș)
 CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE
 Gabriela Adam (Paris) (Austria), Alexandru Cioc (Bielgia), Ion Nău (SUA)

Însoțite de serviciul de distribuție
 Oficiu Ingineri Complex București
 str. 140-200/1001 an
 0607 7991 Cod ISSN 2 1582225

S.C. PUBLICAȚIILE FLACĂRA S.A. este membru al
 Biroului Român de Audit al Titlurilor - BRAT

Consiliul de Administrație:

PREȘEDINTE - DIRECTOR GENERAL: George Arion
 VICEPREȘEDINTE: Alexandru Pășărin

MEMBRI: Mariana Roxandra Anca, Alexandru Arion, Doru Șelion

DIRECTOR EXECUTIV: Beatrice Anca Anca

DIRECTOR DISTRIBUȚIE: Gabriela Bumb

CĂNTĂRI ȘEF: Elena Anghel

DIRECTOR PUBLICITATE ȘI MARKETING: Emil Dumitru

SECRETĂRIAT: Liliana Teșelaru Tel: 224.36.88; 224.37.44

Fax: 224.37.13 Email: redactia@flacara21.ro

Adresa: Ilcușești sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71241

Coordonator: 2511.1289.1/XO BCE sector 1, București

Coordonator: 2511.1289.2/USO BCE sector 1, București

Coordonator: 2511.1289.2/DM BCE sector 1, București

Fundația „Premiile Flacăra - România”

Președinte: George Arion

Director executiv: Mariana Roxandra Anca

Director al publicațiilor de divertisment: ALEXANDRU PĂȘARIN

REBUS®

Redactorșef: MIHAELĂ CĂRPUȘA

REBUSACHE®

Redactorșef: DANIEL POPA

Redactor amical: Aurel Șelion Alexandrescu

Tehnoredactare computerizată: Doru Vintă

Corectură: Iulian Gălbeneț

Distribuție: (222.66.28; 222.67.38) Răzvan Blagov

Marian Căpăra, Cornel Măndulescu, Valeriu Rădu

Publicitate: Daniela Răduș, Florin Toma

Căutări din țară și din străinătate se pot adresa

prin SC „Publicațiile Flacăra” S.A.

Cititori se pot adresa și prin: S.C. M1 PRESS IMPEX S.R.L., București

Tel./Fax: 01/622.66.65-01/323.38.56

Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis, Flacăra Focus,

Rebus, Almanah Rebus, Rebusache

sunt mărci înregistrate

ale SC Publicațiile Flacăra SA

Fotiviv art, 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul
 articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenții
 de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le
 aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: MEGAPRESS - BUCUREȘTI

INTERVIU

Cornel Nistorescu:
 „Presa e coruptă!”

34

EXCLUSIVITATE

Căderea Afganistanului
 fotografiată de un român

18

REPORTAJ

Pe o gură de iad - Ocnele Mari

10

DOCUMENT

Farfuria zburătoare
 a lui Coandă

38

REPORTAJ

Radiații din
 PUSTIUL ROȘU

42

COVER STORY

Mihaela Rădulescu
 Despre imaginea publică,
 machiaj, cai, televiziune

108

REPORTAJ

Măncare plătită cu sânge 46

EXCLUSIVITATE

Legiunea străină
„MERGI SAU CRAPĂ!” 48

PROFIL

Mircea Rusu ziarist la Flacăra 54

DESTĂINUIRI

Blondy: „Nu suntem un produs” 58

CREDINȚĂ

Învățăturile preacuviosului
părinte Sofian 68

SPECTACOL POLITIC 80

ANCHETA CULTURALĂ 84

PIAȚA ARTEI

Lecția lui Brauner 90

FILM

Incidentul Ankara 92

MODĂ

Concursul tinerilor designeri 94

SPORT 96

INEDIT

Jungla de apartament 100

OPINII

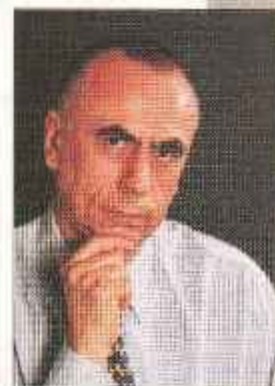
Boru Costea, Emil Hurezeanu,
Radu Ionescu, Nicolae Manolescu,
H.-B. Patapievici, Dan Pavel, Bazil Ștefan

Foto coperta 1
Florin Ioniță
Make-up artist
Alexandru Abăgiu

Altceva

A stărnit multă zărvă răbufnirea
demnitarului român care a cerut,
unor adversari politici, să o lase mai
moale cu acuzațiile.

UN POPOR CU CIOCUL MIC?

„Ciocul mic, domnilor!”, s-a exprimat nonșalant respectivul reprezentant al puterii, stăpân pe situație, neadmițând nimănui vreun drept de a prezenta lucrurile altfel decât le consideră actuala guvernare. E meritul ei incontestabil de a fi descoperit „un îndemn” pe care și cei aflați anterior în fruntea bucatelor l-au aplicat fără să-i găsească însă și o formulare atât de plastică. E o expresie savuroasă și memorabilă. În concizia ei, exprimă, de fapt, tot ceea ce i s-a întâmplat românului în întreaga sa istorie. De fiecare dată când s-a opus agresiunii unor dușmani, i s-a cerut să-și plece capul și să accepte jugul tiranic. Ori de câte ori s-a revoltat împotriva strâmbătății sociale a trebuit, până la urmă, să-și înghită amarul, fiindcă i s-a spus că n-are rost. În repetate rânduri, numai în acești ultimi treisprezece ani i s-a zis să tacă resemnat, să nu crâcnească văzând cum ~~avutia~~ țării intră pe mâna câtorva escroci, cum legile sunt nesocotite, cum valorile autentice sunt terfelite și în locul lor sunt ridicați în slăvă niște impostori. Pleacă tinerii în alte părți? mulți dintre noi trăiesc într-o mizerie cruntă? nu se întrevede nici o speranță de mai bine? „Ciocul mic, domnilor!”, li se răspunde tuturor celor care îndrăznesc să arate că trăim într-o perioadă halucinantă, departe de rigorile lumii civilizate. Un singur lucru uită cei care, sfidători, apostrofează astfel: acela că unui popor nu i se poate spune, la nesfârșit, „ciocul mic”.

Sărguș Brion

Doriți să fiți tratați decent și civilizat, așa cum meritați!

CITY CENTER – dealer autorizat Daewoo Automobile Romania vă invită să vizitați centrul de service și vânzări, situat în plin centrul Capitalei, pe Calea Dorobanților nr. 31-33.

Noi vă oferim întreaga gamă de autoturisme Daewoo la cele mai avantajoase prețuri precum și o gamă largă de facilități:

- sisteme de vânzare în rate;
- sisteme de vânzare în leasing;
- achiziționare imediată;
- discount-uri de flotă semnificative;
- alarme și accesorii auto.

CITY CENTER
e altceva!!!

Apelând la serviciile noastre beneficiați de calitatea lucrărilor la nivel european, aparatură de diagnosticare și reparații de ultimă oră, servicii complete de:

- mecanică;
- tinichigerie;
- electrică;
- vopsitorie;
- vulcanizare și echilibrare roți;
- stand de frânare;
- reparare și încărcare aer condiționat;
- linie inspecție tehnică periodică.

ATUNCI VĂ AȘTEPTĂM!

Calea Dorobanților nr. 31-33, Telefon: 210 36 76, 210 66 24, Fax: 212 27 01.

Acidul Băsescu

Consiliul General al Municipiului București s-a dizolvat în acidul Băsescu. Excedat de blocajul activității municipale (CGMB emitea Hotărâri, iar Băsescu le anula, susținând că sunt ilegale) și sătul de scandalurile legate de firmele-căpușă ale consilierilor, premierul Adrian Năstase a decis dizolvarea CGMB și organizarea de alegeri anticipate în Capitală, măsură salută de primar. Alți bani, altă distracție, iar urmările sunt greu previzibile; ori iese la fel, deci se reia lupta, ori Băsescu își „trage” un consiliu favorabil lui, ceea ce înseamnă automat nefavorabil lui Năstase!

Rudolph Giuliani, respectat de multă vreme de către locuitorii orașului New York, a câștigat stima lumii întregi după 11 septembrie 2001

Primarul întregii lumi

Radio România Internațional a anunțat câștigătorul sondajului „Omul Anului” pentru 2001 în persoana lui **Rudolph Giuliani**, primarul orașului New York. Mai mult decât George Bush, Kofi Annan, Vladimir Putin și ceilalți care i-au urmat în preferințele ascultătorilor RRI din întreaga lume, Giuliani, conducătorul unei comunități de 12 milioane de suflete, atât de afectată de atacurile din 11 septembrie, a întruchipat calmul, curajul și buna organizare. În sondajul RRI au mai punctat Pervez Musharraf, Papa Ioan Paul al II-lea, dar și Michael Schumacher și Zinedin Zidane.

Pe aripile Vântului

În România, evenimentul începutului de an este războiul mediatic dintre oamenii de afaceri Sorin Ovidiu Vântu și Mihai Iacob. Foști parteneri, ba chiar și rude prin alianță (Iacob este văr cu prima soție a lui Vântu), cei doi au devenit brusc dușmani, folosind întreaga artilerie de care dispun. Indiferent cine și în ce măsură spune adevărul, esențial este că lupta celor doi moldoveni porniți să cucerească națiunea a dovedit deja implicarea în economia subterană a unor lucrători ai serviciilor secrete și a politicienilor de toate culorile.

Drept pentru care nu trebuie să ne mai mirăm de nimic.

foto AP-ROMPRES

O moarte simbolică

Sergentul Ross Chapman este primul militar american mort în Afganistan. Campania SUA din Afganistan era practic încheiată, „pe rol” rămânând doar căutarea a doi oameni (bin Laden și Omar), și americanii se puteau lăuda că n-au pierdut nici un om. Un banal schimb de focuri s-a soldat însă cu moartea lui

Chapman. O moarte pe care, evident, conaționali sergentului au transformat-o într-un simbol, redesenând imaginea militarului american pregătit oricând pentru sacrificiul suprem.

În imagine Brandon Chapman, fiul în vârstă de un an al sergentului american care și-a pierdut viața în Afganistan.

După experiența candidaturii la președinție, Mugur Isărescu nu a mai ieșit decât rareori în public, ceea ce nu l-a împiedicat să fie bine văzut – măcar peste hotare!

Bancher adevărat

În vreme ce pe ecranele televizoarelor defilează tot soiul de personaje dubioase cu pretenții de bancheri, *The Banker*, publicație a celebrului grup de presă *Financial Times*, l-a declarat drept „Bancher al anului 2001” pe Mugur Isărescu. Guvernatorul BNR este considerat unul dintre marii inițiatori ai economiei capitaliste în Europa de Est. El a determinat înlăturarea monopolului Băncii Naționale, deschizând drumul sistemului bancar privat. De altfel, Isărescu este cel mai longeviv ocupant al unei funcții centrale: poziția sa de guvernator se suprapune aproape integral celor 12 ani postcomuniști.

Ziaristul **detectiv**

Serialul de miercuri seara

Televiziunea Națională prezintă în fiecare miercuri seara serialul polițist *Detectiv fără voie* regizat de Silviu Jicman după un scenariu de George Arion. Mircea Rusu, protagonistul serialului, îl interpretează pe Andrei Mladin, un ziarist care trece prin tot felul de situații neobișnuite. Ceea ce știu mai puțin telespectatorii este că Andrei Mladin, inițial personaj de roman (publicat la Editura ALLFA), este ziarist la *Flacăra*. Echipa de actori care colaborează pentru cele opt episoade ale

serialului polițist este întregită de Ștefan Radoff, Florin Zamfirescu, Alexandru Bindea, Cătălina Mustățea, George Alexandru, Mircea Albulescu, Ileana Stana Ionescu, Vladimir Găitan, Mircea Rusu, care are cel mai ofertant rol pe care l-a primit până acum în film, a acordat un interviu revistei *Flacăra*, în care comentează, aproape din postura de ziarist, mersul lumii teatrale de la noi. (Interviul la pagina 54.)

**Regizorul
Silviu Jicman
și actorul
Mircea Rusu
pregătind o
nouă anchetă
a ziaristului
Andrei Mladin**

Egiptul fotografiat din pasiune

„Fotografiile mele sunt povestea scurtă, de doar o clipă, a Egiptului, așa cum l-am văzut eu: faraonic și creștin și musulman. Fotografiile egiptene sunt o foarte mare poveste din viața mea.” Este mărturia pe care Jeni Costea a scris-o pe catalogul expoziției sale de fotografii despre Egipt deschisă până pe 3 februarie la Muzeul Național de Istorie. Jeni Costea s-a născut la Timișoara, dar a început să fotografieze în Kuwait și de opt ani fotografiază cu pasiune. În imaginile pe care le-a selectat pentru expoziție se simte mai ales pasiunea pentru arhitectură. A fotografiat subiecte din țările în care a locuit temporar: moschei în țările Golfului și Egipt, biserici și mănăstiri copte, temple faraonice, dar și multe personaje. Și-a prezentat fotografiile în opt expoziții personale.

Câștigătorii concursurilor din revista **Flacăra nr. 12, 2001**

Concursul Editura ALLFA:

Andreea Ioana Vasile, str. Gheorghe
Călinescu, sector 1, București

Concursul ICS:

Radu Moldovan, str. Mehedinți, Cluj
Napoca, județul Cluj

Luciana Sterescu, Bd. Camil Ressu,
sector 3, București

Angela Lucia Săvulescu, str. Gheorghe
Doja, Alba Iulia, județul Alba

Concurs Sankt Petersburg:

Aurel Corbu, sat Clotaicu, Podgoria,
județul Buzău

Alexandru Mic, str. Lalelei, Satu Mare

Dumitru Florea, str. Turda,
sector 1, București

Mihai Mihăilă, str. Palas, Constanța

De la cititori

„În primul rând «La mulți ani!», cu puțină întârziere, e drept, dar... Am citit (de ceva timp) articolul domnului Radu Ionescu «Mai sunt colecționari de artă în România?» și m-am hotărât să vă scriu. Nu pentru că aș fi vreun colecționar ascuns prin «unghele» patriei ci pentru că sunt un (mai bine zis o) colecționar, dar unul mai special și mai ales fără voie. De fapt fără voie înseamnă doar (ce simplu și totuși atât de complicat) că destinul m-a așezat într-o familie cu opt pictori. Și, pentru că primul și cel mai de seamă dintre ei s-a stins, am să vin cu o rugămintă: să publicați, dacă se poate, câteva rânduri despre el. ...Luna aceasta (ianuarie) ar fi trebuit să-i spunem de două ori «La mulți ani!»...”

Liana Martin, Cluj

Doamna Lilliana Martin ne-a scris o mărturie emoționantă despre pictorul Ion Popescu Negreni (1907 - 2001), laureat al Premiului Academiei Române în 1992. Vom publica textul primit, împreună cu mai multe imagini despre marele pictor.

Pachetul **FLACĂRA**

Nu ratați ocazia
de a economisi
35.000 lei!

Încă mai puteți cumpăra
Almanahul Flacăra 2002,
Almanahul Rebus 2002
plus **Calendarul Norocului**
2002 pe zile
la prețul de numai
99.000 lei.

Plata la livrarea coletului (ramburs).
Taxele poștale vor fi suportate de redacție.
Comanda prin poștă la adresa: Publicațiile
Flacăra, București, sector 1, Piața Presei
nr. 1, cod 71341, sau la telefon: 224.36.88,
222.67.38, fax: 224.37.13.

Ne puteți scrie de asemenea pe adresa de
e-mail: redactia@flacara21.ro

Damenii simpli ajută, autoritățile „studiază“

Dana și Gheorghe Măhui din Vișini, Călărași, împreună cu cei zece copii ai lor au înduișat o țară întreagă în ajun de sărbători. Viața i-a pus în fața unei situații cutremurătoare: Dana este hotărâtă să nască aproape în fiecare an câte un copil ca să nu ajungă la închisoare. A fost condamnată la un an și două luni pentru că a furat 160 de mii de lei de la un vecin. Vecinul a iertat-o înainte de a se încheia procesul, dar judecătorii nu au vrut să țină cont de asta.

Drama familiei Măhui din Vișini am prezentat-o pe larg în ultimul număr pe anul trecut al revistei *Flacăra*. Cazul a fost prezentat și la Televiziunea Română, la emisiunea *Cu ochii în patru*. Autoritățile au reacționat împiedicat, bătăit, nu pot să rezolve cazul prompt. S-au grațiat oameni care au luat mită, dar pentru femeia din Vișini care nu vrea decât să poată să își crească și să își educe copiii nu există soluție. Cazul este studiat de consilierii de la Cotroceni. Atât.

Oamenii simpli însă au sărit în ajutorul familiei chinute de spaima închisorii: le-au dat ajutoare, bani - 100 de milioane, îmbrăcăminte - „am haine să îi îmbrac pe copii 10 ani de acum înainte. Am primit îmbrăcăminte chiar și de la patronii unor case de modă“, se bucura, uimită, Dana - televizor, aparatură casnică, primăria le-a promis că îi ajută cu materiale și muncitori ca să își construiască o casă de cărămidă, o firmă făcuse deja proiectul casei. Înainte de Crăciun. Gheorghe, soțul Danei, era și el fericit: avea dintr-o dată curtea plină de animale; zice că poate să își construiască și o fermă acum.

Ajutoarele pe care le-au primit au fost depozitate la vecini, pentru că în casă nu mai era loc: saci și baxuri cu alimente de bază, lemne de foc, butelii de aragaz. Așteaptă doar ca justiția să ia o decizie care să le curme chinul. Oamenii simpli i-au iertat și i-au ajutat.

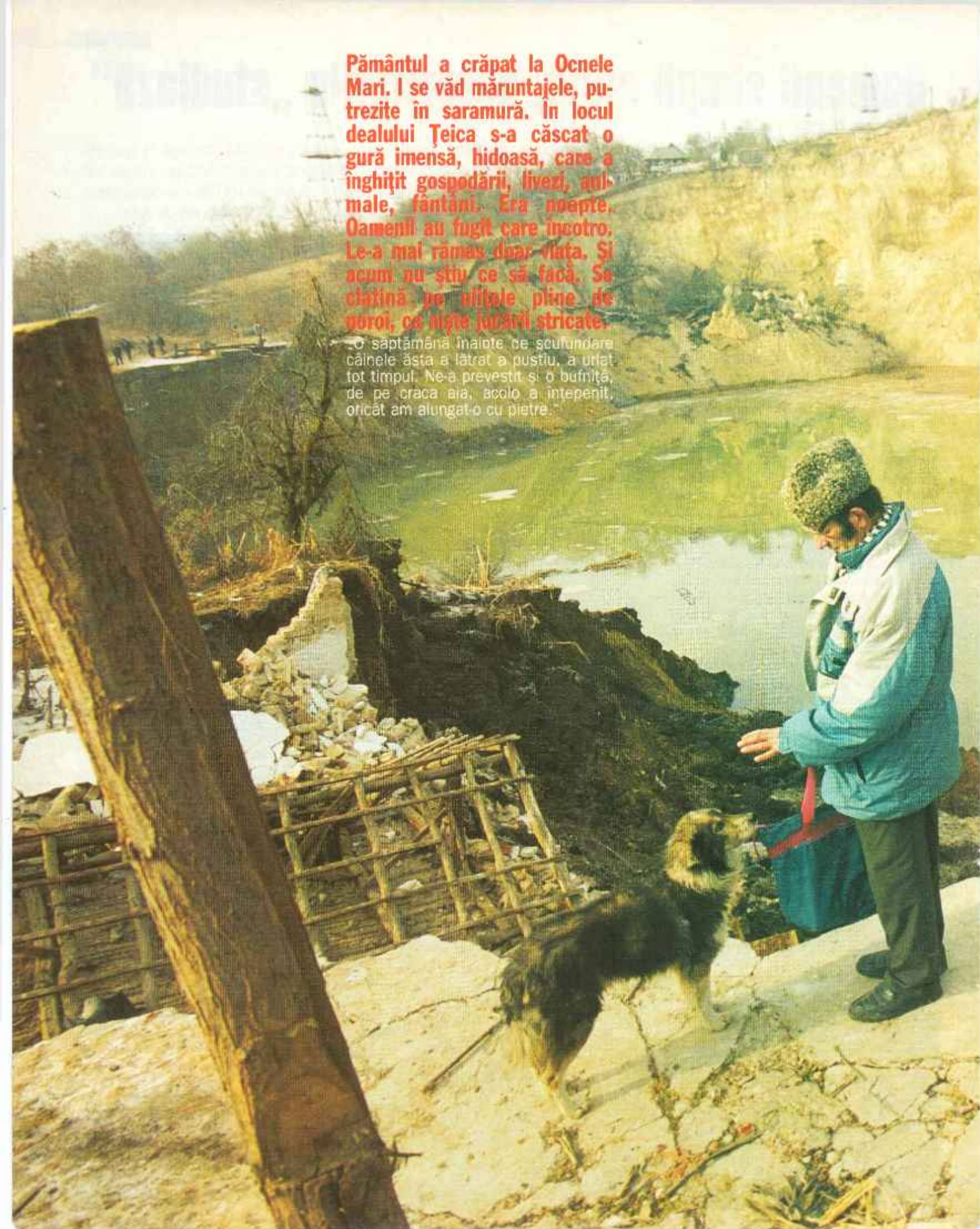
Flacăra

Cătălin Apostol este reporterul care a descoperit cazul femeii din Vișini. A realizat reportajele *Copii născuți de spaima pușcării în Flacăra* și *Foame și pedeapsă la emisiunea televiziunii române, Cu ochii în patru*. A fost din nou la Vișini pentru a duce ajutoare care au venit de la telespectatori și de la cititori. Cel mai mult l-au impresionat copiii: „Erau învinși de ceea ce se întâmpla, toată lumea care venea să îi ajute, toate acele lucruri pe care le-au primit dintr-o dată i-au năucit, viața lor se schimba brusc și nu șiau cum și de ce“.

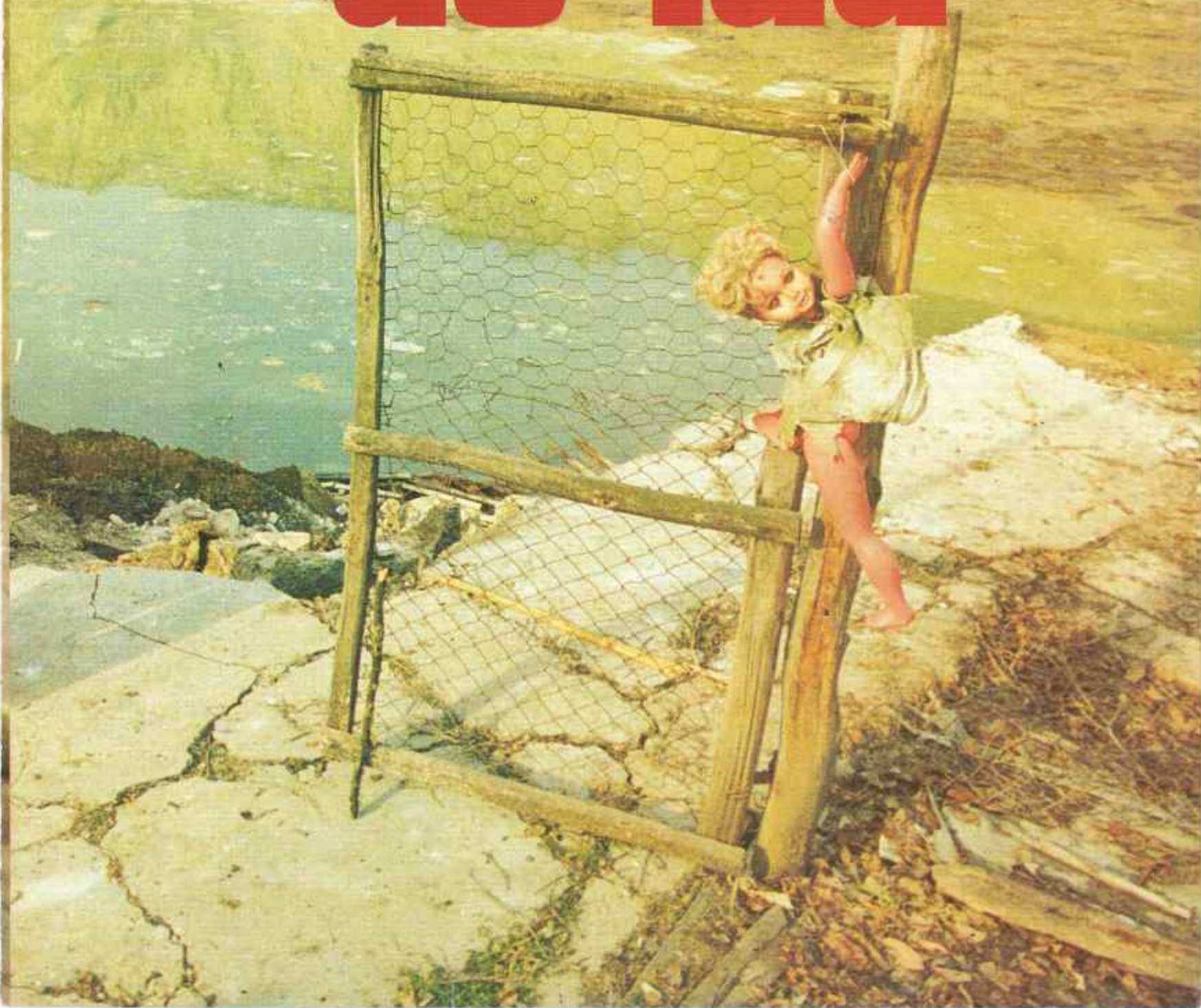
Pământul a crăpat la Ocnele Mari. I se văd măruntaiele, putrezite în saramură. În locul dealului Teica s-a căscat o gură imensă, hidoasă, care a înghițit gospodării, livezi, animale, fântâni. Era noapte. Oamenii au fugit care încotro. Le-a mai rămas doar viața. Și acum nu știu ce să facă. Se clatină pe ulițele pline de porci, ce niște juriări stricate.

O săptămână înalțe de scufundare câinele ăsta a lătrat a pusău, a urlat tot timpul. Ne-a prevestit și o bufniță, de pe craca aia, acolo a întepenit, oricât am alungat-o cu pietre.

reportaj

Pe-o gură de iad

O Dunăre de saramură

Orașul Ocnele Mari are peste 3.700 de locuitori, respectiv 1.200 de familii, dintre care 122 sunt în zona de risc. Teoretic, acești oameni și-au părăsit casele: 22 de familii au fost mutate într-un bloc, trei stau într-un magazin, la Râmnicu Vâlcea, 12 – în tabăra de elevi de la Ocnița și restul pe la rude, prieteni, cunoștințe. Practic, însă, sinistrații nu se pot desprinde de casele lor, câtă vreme sunt în picioare. Oricât de periculos ar fi, ei stau mai mult pe-acolo. Au animale, murături în cămară, mobilă de cărat. Ți se rupe inima când vezi câte un moșneag tremurând, în timp ce se chinuie să repare gardul. Să nu arate a casă pustie, totuși, când o înghiți-o pământul. „Eu nu am capacitatea fizică și mentală să mă duc să-l scot pe om de acolo de unde a agonisit toată viața”, ne spune primarul orașului, Gheorghe Radu. În același timp, însă, lucrurile se agravează. Peste 2 miliarde mc de saramură se pot revărsa oricând. Asta ar fi Apocalipsa. Ar fi un fluviu de dimensiunile Dunării, care ar

mătura tot orașul. Acum se construiește un dig, în ideea de a reduce efectele dezastrului. Dar barajul nu poate prelua decât o parte din saramură. Se taie, astfel, doar vârful viiturii. În rest, Dumnezeu cu mila. Primarul speră să salveze măcar vestul orașului, pentru că zona respectivă e mai puțin expusă. Până atunci, localnicii au declanșat războiul despăgubirilor. Sumele primite pentru o gospodărie încep la 200 milioane lei și se termină la peste două miliarde. Autoritățile spun că împărțeala se face funcție de evaluări, oamenii tipă că tot pilele și relațiile dictează. Unii așteaptă să li se construiască niște case, că ei nu se bagă în bloc nici morți, alții și-au luat banii și nu știu ce să facă, mai departe, cu ei. E jale mare pe străzi, e un du-te-vino fără rost, se aud țipete, plânsete, înjurături. Până și Dumnezeu e hulit pentru că a permis așa ceva. La Ocnele Mari a crăpat pământul!

Cel mai norocos dintre sinistrați pare a fi Gheorghe Bărănescu. Familia lui s-a mutat, înainte de Crăciun, într-o casă nouă, donată de senatorul PSD de Vâlcea, Matei Vintilă. Oamenii, însă, nu și-au găsit liniștea nici aici. Lucrurile sunt împrăștiate, ca și când s-ar pregăti de fugă. Gheorghe se uită la televizor, în fața unei scrumiere pline cu mături de „Carpați”: „Suntem datori vânduți, n-avem nici un ban, trăiam din atelierul de reparații auto. S-a dus la dracu, împreună cu mașina și cu gospodăria, toate sunt sub nămol. Valul de saramură a coborât direct pe noi, era apa până la genunchi. Mi-am luat băiatul în brațe, nevasta a luat fata, a trebuit s-o tragem și pe mama, că era bolnavă. Și am tot fugit... Da' acolo e mormântul nostru, acolo a rămas toată munca.”

Orașul trebuie strămutat

Viorel Popescu, subprefectul județului Vâlcea, susține că alunecările de teren erau previzibile: „Nicaieri în lume nu se fac exploatare în zone locuite.

Au greșit și cei care au cerut autorizații de case și cei care le-au acordat. Zăcămintul s-a exploatat intensiv, sondele au funcționat în sistem baterie, pe principiul vaselor comunicante, spre a se face economii. Da, e economic, dar și pericolul e pe măsură. Poate nu s-a introdus destulă motorină pentru protecție, poate a fost diluată, poate s-a și furat. Destul și bine că am ajuns aici, ba chiar se poate spune că am avut noroc. Dumnezeu ne-a ajutat ca prăbușirea să fie continuă și lentă, nu dintr-o dată. De-abia atunci era catastrofă. Așa, măcar nu există victime omenești. Problemele sinistralilor se vor rezolva, vor avea alte case, acum există și fondurile necesare, sunt aprobate, prin hotărâri de guvern, peste 160 miliarde lei.

Desigur, aici intră și cheltuielile pentru siguranța zonei. Dar, pe termen lung, toată localitatea Ocnele Mari ar trebui strămutată. Orașul stă, totuși, pe o bombă, care poate exploda oricând.”

Să-mi impoziteze casa înghițită de grotă?!

„Tot ce-am avut e în grotă, povestește Floarea Gheorghe. Doar că încă mai răsuflu. În rest, viața mea e acolo. Casă, grădină, icoane, animale... Tot ce-am muncit. În fiecare zi mă gândesc să

mă arunc după ele. Mai bine mă prăpădeam și eu, atunci. Când a fisurat prima sondă, spre seară, eram cu vacile la păscut. Părâla pământul, casa mi se clătina. Am luat vaca, vițelul și televizorul. Și-am fugit, Dumnezeu mi-a dat puteri, că nici nu știam unde merg. Până dimineață, pământul a înghițit totul. O viață am muncit și nimic nu se mai vede. M-au băgat în bloc, stăm pe frig. Bărbatul meu a făcut congestie pulmonară. Nici să mâncăm nu ne-ajunge, avem o pensie de un milion de lei. Am primit ajutor cinci milioane. Și încă două milioane, pe hârtie, da' în mână un milion și ceva. Mi-au reținut și impozitul pe casă, că nu-l plătisem, anul trecut. Eu spun că asta e bătaie de joc, să-mi impoziteze casa înghițită de grotă“.

Străzile orașului sunt „pavate” cu nămol. Grădinile stau inundate în saramură, casele par gata să intre în pământ. Oamenii vorbesc pe la porți, cară lucruri spre adăpost, plâng, înjură. Nu se mai pot controla. Dina Floarea se ferește de aparatul de fotografiat: „Lăsați-mă dracului, că eu nu plec de aici, cât trăiesc. Am trei rânduri de case, animale, fânar, am muncit ca o slugă. Sta-teau turiști la mine, vara, ca la hotel. Unde să mă duc, am o pensie de un milion, c... pe ea, iertați, că iar m-am dezbrăcat de caracter. Am ajuns vedetă, ăi-ăș a dracu', de m-a recunoscut ministrul, când a venit, că m-a văzut la televizor. Nu plec din casa mea, doar dacă mă omorâți!” Jandarmii, câtă frunză și iarbă, nu spun nimic. Urcăm spre crater, printre utilaje și case pustii. Se lucrează la un dig. Ne facem că nu vedem interdicțiile de genul „Trecerea oprită, pericol de suprapare!” și „Atenție, conductă de gaze, pericol de explozie!” Pământul e crăpat, la tot pasul. Dealul Teica, spintecat de sute de șanțuri, e gata să se prăbușească, în felii. Ajungem pe buza prăpastiei. Un fel de iad, care a înghițit, de-a valma, toată agoniseala oamenilor. Jos, în saramură, se văd acoperișuri de casă, haine, paturi. Sus, a mai rămas câte un gard, câte o sobă, o cutie de ness, o păpușă. La câțiva metri, așteaptă să fie înghițită încă o gospodărie. Pufi, câinele casei, stă de pază, până la final. Se gudură printre picioarele

stăpânului, Ștefan Bușcă. Nea Ștefan a fost inginer șef la IUCF Vâlcea. Acum e în pensie. S-a mutat la bloc în 1998, împreună cu alte 22 de familii, forțat. Că se apropia dezastrul. Și ei erau primii vizați: „Blocul nici nu era gata, n-avea uși. Nici acum nu e terminat, de trei ori s-au dat bani pentru el, de trei ori i-au păpat. Se fură pe rupe, tot așa s-a ajuns și la prăpădul ăsta. Au furat motorina din stratul de protecție, cu cisternele au furat, până a cedat caverna. Și asta încă e mică, are doar 860 milioane mc de saramură. Jos e una și mai mare, subterană, de peste 2,4 miliarde mc. A început, deja, să mănânce din deal, în șase luni se duce totul. Viitura aia mătură tot orașul.” Ștefan Bușcă ne arată ce-a mai rămas din casa lui. Bolta de vie, camera în care învăța fata, gardul de la crescătoria de nutrie, vatra atelierului mecanic. Insistă asupra fiecărui detaliu, asta e identitatea lui: „Uitați-vă la ele, în două zile n-o să le mai vedeți. Alaltăieri s-a prăbușit în grotă, sub ochii mei, casa din stânga. Urmează a mea. Stau aici, mai adun câte ceva, până o fi să fug. Dacă mai apuc. În noaptea de 12/13 septembrie, anul trecut, când a fost prăbușire mare, am avut noroc. Am văzut când a răsuflat sonda. Mi-am luat porcul în brațe și picioarele în spinare, spre bloc. Eu am dat alarma în oraș.”

10x Liliana Petruș

foto Octavian Tîbăr

În afaceri, cifrele vorbesc.

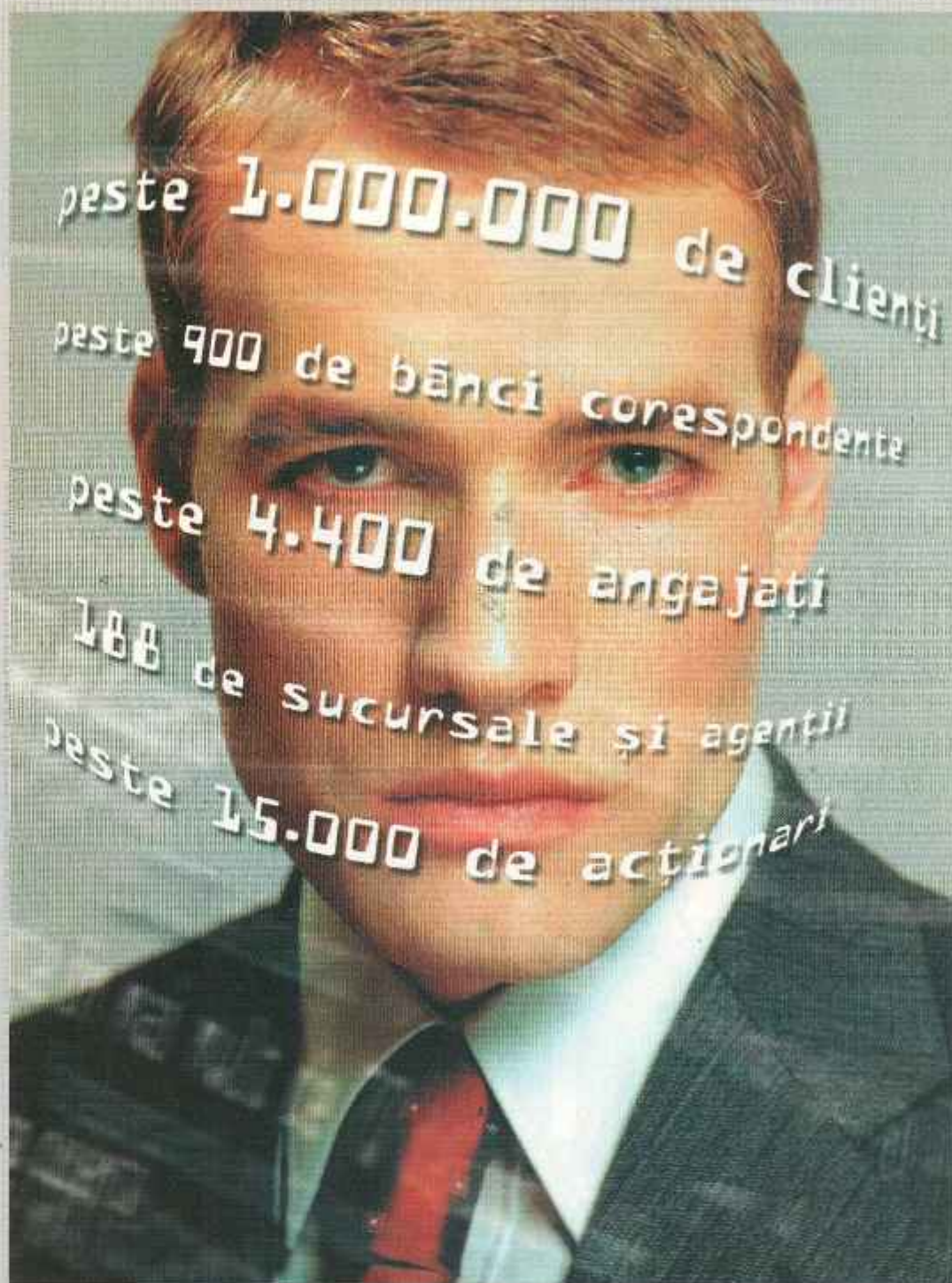
Peste 15.000 de miliarde lei credite în 2000

Ne-am hotărât să vă vorbim despre noi în cifre. Pentru că în afaceri cifrele vorbesc. Să vă spunem că BRD - Groupe Société Générale a înregistrat în primele șase luni ale anului un profit net de 814 miliarde lei, iar 47% din activele băncii sunt credite pentru economia reală. Că, în numai doi ani, cota de piață aferentă creditelor acordate persoanelor juridice a evoluat de la 9,9% în 1998 la 19,7% în anul 2000. Astfel, BRD - Groupe Société Générale se bucură acum de încrederea a peste 1.000.000 de clienți. Cu o rețea de 188 de unități și peste 900 de bănci corespondente, BRD pune la dispoziția dumneavoastră competența a peste 4.400 de

specialiști care beneficiază de experiența internațională a puternicului grup bancar francez Société Générale. Aveți astfel siguranța de a fi asistați în mod profesionist în alegerea produselor și serviciilor adaptate exact nevoilor dumneavoastră. Acestea sunt tot atâtea motive pentru care specialiștii prestigioaselor reviste cu profil financiar „Euromoney” și „Global Finance” au desemnat BRD - Groupe Société Générale și în 2001, pentru al doilea an consecutiv, „Cea mai bună bancă din România”.

Noi îți prezentăm realitatea cifrelor. În afaceri, asta contează.

Seriozitatea face toți banii

**BANCA ROMÂNĂ
PENTRU DEZVOLTARE**
GRUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALE

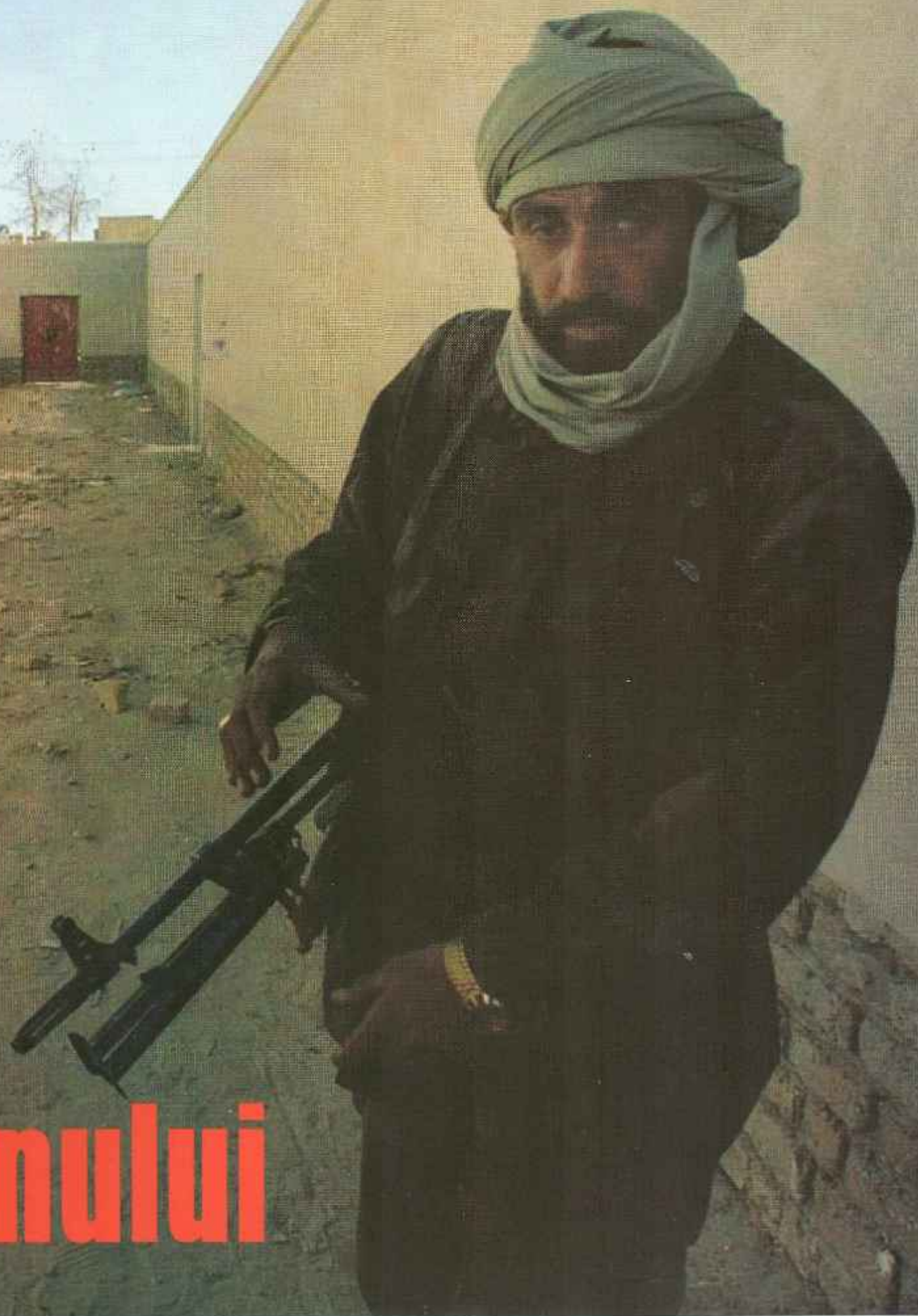
Forțele antitalibane
supraveghează
fostul sediu
al grupării
Al-Queda
din Kandahar

exclusivitate

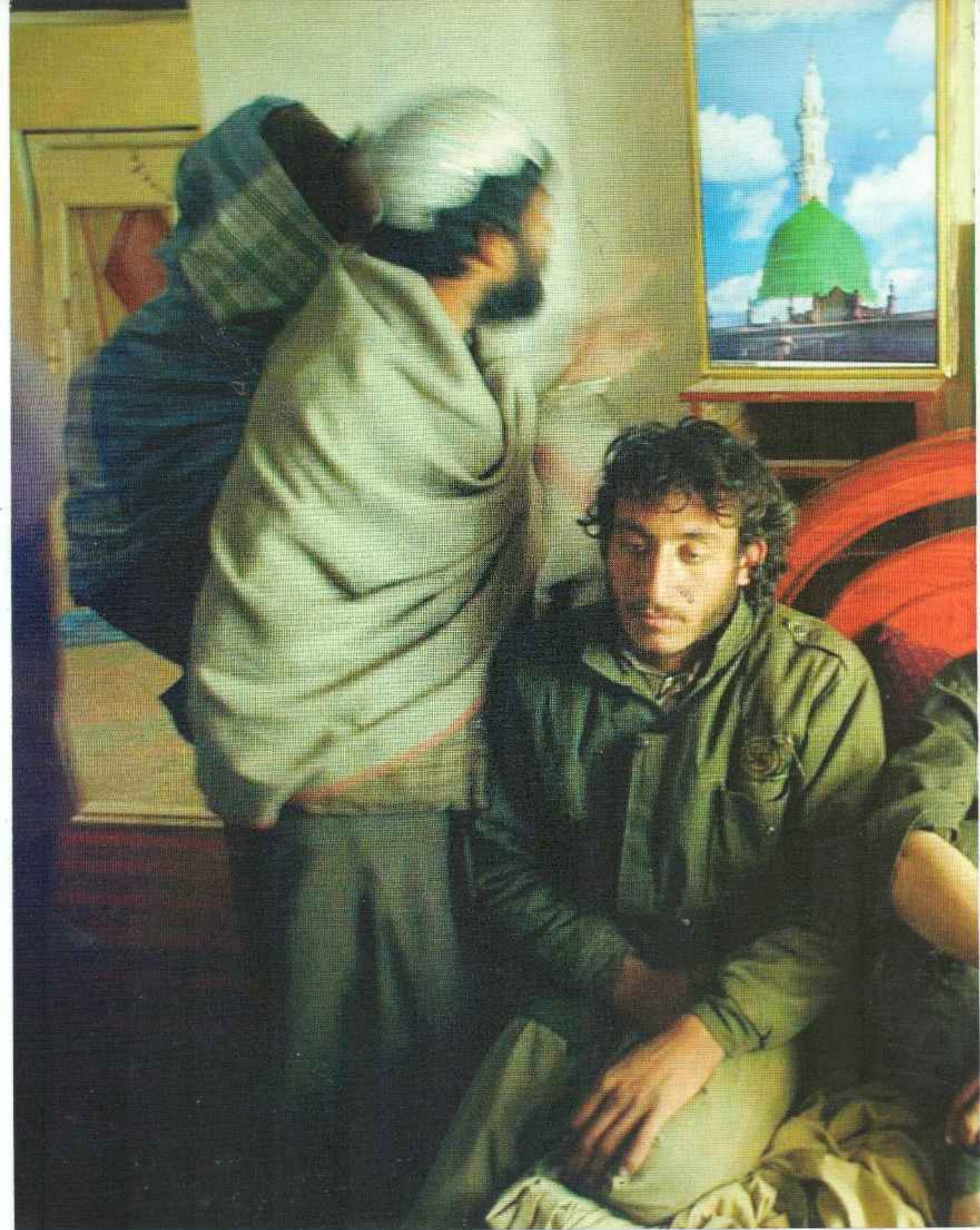
**Un român
a fotografiat**

căderea Afganist

„Nu știam nimic despre Afganistan. Încerc, de fiecare dată, să-mi fac o opinie despre țara respectivă la fața locului. După vreo săptămână acolo, am aflat destule, dar ceea ce m-a ajutat cel mai mult, la un moment dat, a fost atitudinea oamenilor. Eram într-o tabără de refugiați, chiar la granița cu Pakistanul. M-am dus să fac câteva poze acolo și, la vreo 10 minute după ce-am ajuns, au început să arunce cu pietre în mine. M-a șocat, pentru că, în orice loc unde am fost înainte și am avut legătură cu refugiați, toată lumea era binevoitoare. Eram acolo să arătăm ce se întâmplă, să arătăm situația reală, pentru ca, în felul acesta, oamenii în suferință să fie ajutați de restul lumii. Ei, bine, tipii ăștia au început să arunce cu pietre și mi-am dat seama că e o situație deosebită față de ceea ce am văzut până atunci. Am fost foarte dezamăgit.”

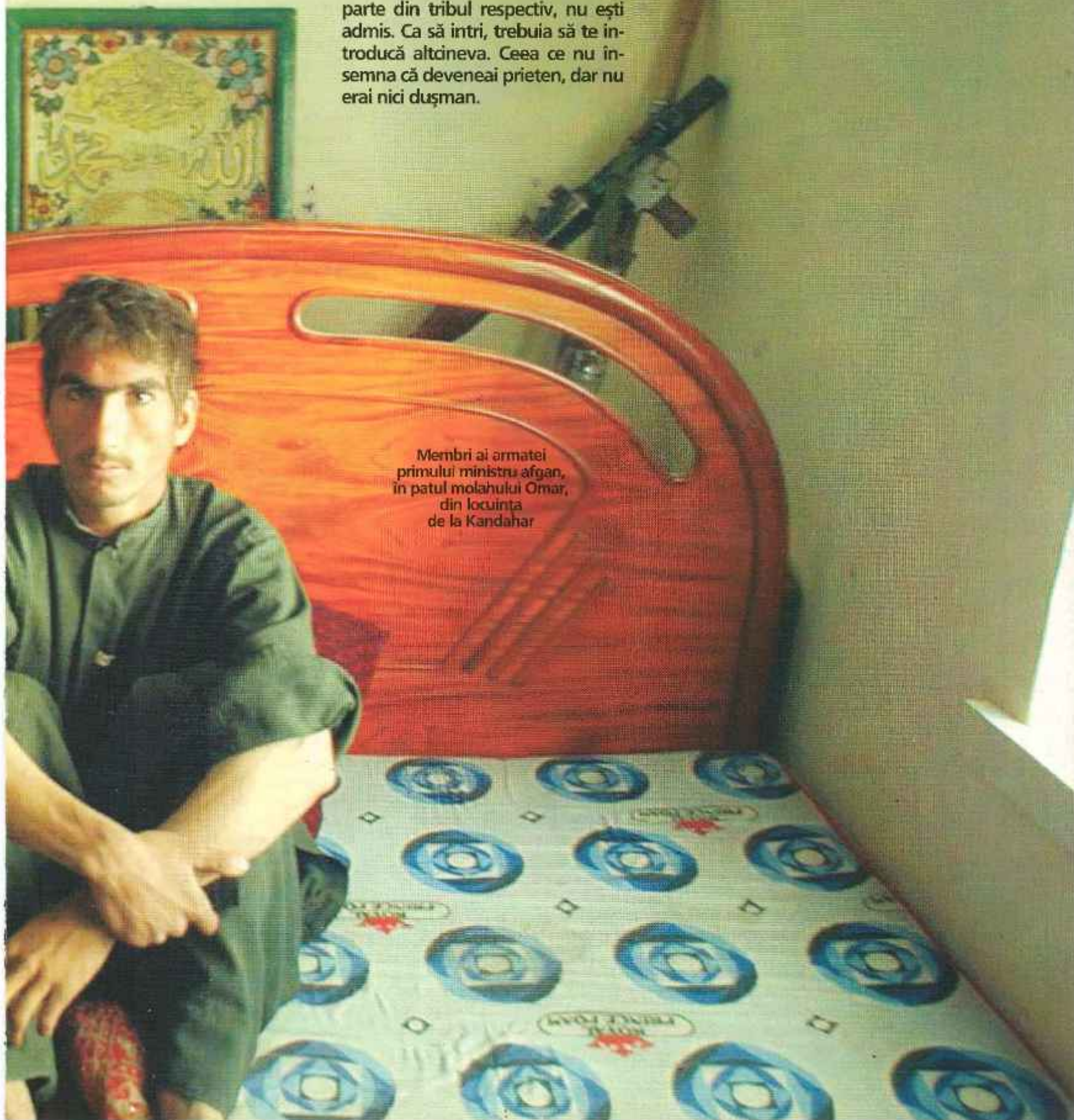

anului

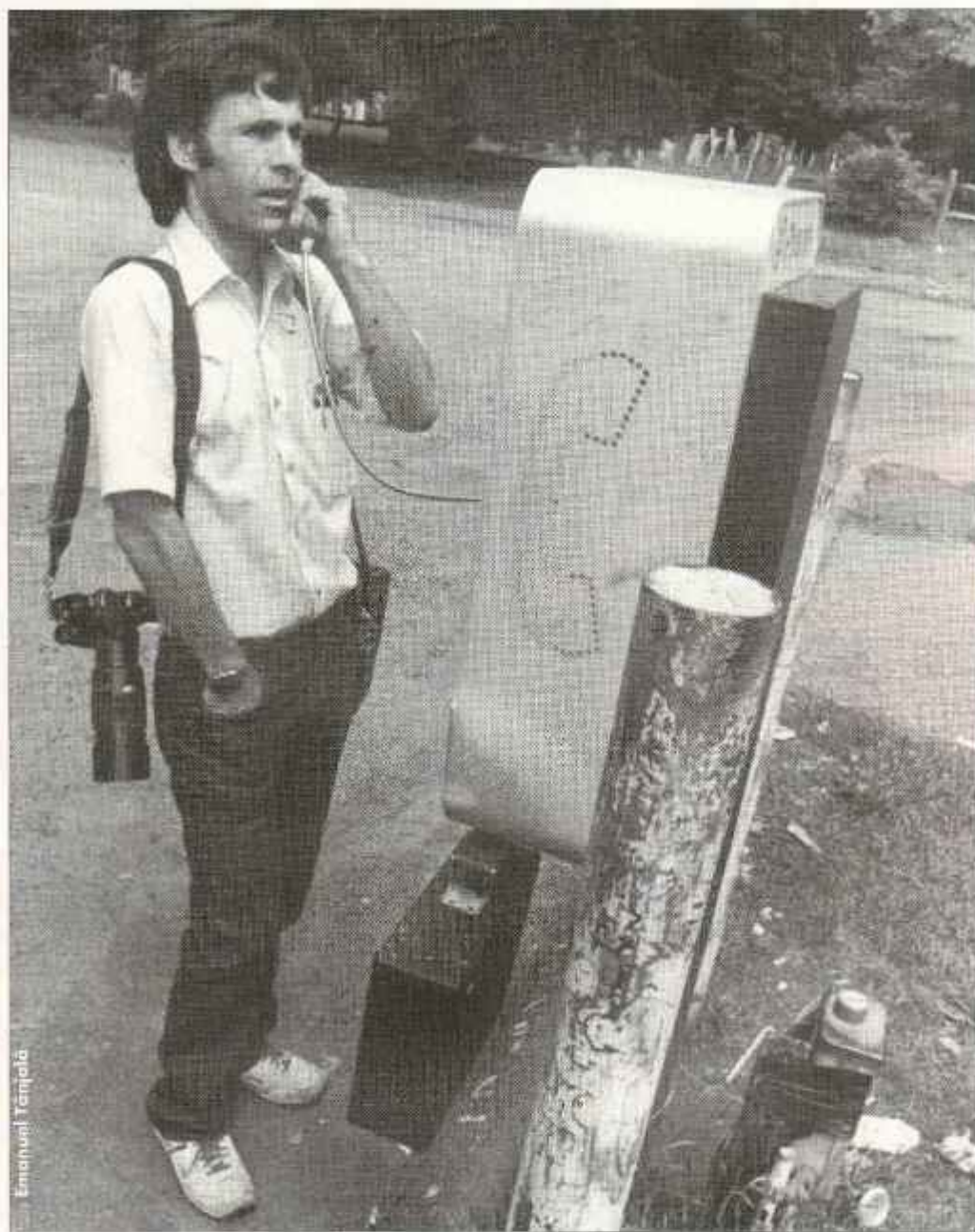

Era foarte greu să ai o legătură cu afganii. Încercam să stabilim legătura prin persoanele pe care le cunoșteam. Se mergea pe încredere. E o societate tribală: dacă nu ești parte din tribul respectiv, nu ești admis. Ca să intri, trebuia să te introducă altcineva. Ceea ce nu însemna că deveneai prieten, dar nu erai nici dușman.

Membri ai armatei
primului ministru afgan,
în patul molahului Omar,
din locuința
de la Kandahar

Viorel Florescu, fotoreporter la cotidianul *Newsday* din cele peste două luni petrecute

Este fotoreporter al ziarului *Newsday*, unul dintre cele mai bine vândute în Statele Unite. În 1979, a părăsit România cu destinația SUA. A început cu spălatul vaselor, șase luni, și a continuat într-o fabrică de lame de ras, până a învățat limba engleză, fără de care nu putea obține un post, fie el și într-un domeniu în care se vorbește prin imagini. Apoi, drumul a fost simplu, pentru că Viorel Florescu pare făcut pentru a fi martor, cu aparatul de fotografiat, la cele mai agitate evenimente ale lumii. Inițial, a fost angajatul unui cotidian din Bridgeport. Subiectele de bază erau aici gangsterii și traficanții de droguri, teme care l-au ajutat să obțină atâtea premii cât să atragă atenția ziarului *Newsday*, din New York. Din 1987 și până astăzi a trăit istoria în Haiti, imediat după căderea dictaturii (fotografii pentru care a obținut, împreună cu un grup, premiul pentru reportaj al celui mai prestigios concurs internațional de fotografie, *World Press*), în Kosovo, Columbia, Panama, Mexic, Sierra Leone, Africa de Sud, Liberia, Coasta de Fildeș, Filipine, Sri Lanka, Bangladesh. Din 11 septembrie 2001, tema sa de bază a devenit lupta împotriva terorismului. A fotografiat, timp de trei săptămâni, ruinele *Gemenilor* din New York, apoi s-a îndreptat spre Afganistan, unde a supraviețuit mai bine de două luni.

Aflasem că vine din Afganistan, dar nu mi-am imaginat că voi avea în față chiar un om de-abia ieșit din tranșee. Cearcănele de sub ochi îi dau un aer obosit, părul îi e răvășit, pantofii plini de noroi. Pantaloni largi și vestă kaki, cu nenumăratele lor buzunare și capse, parcă te-ar pune față în față cu un războinic. Arată exotic, mestecă gumă și vorbește românește cu accent american, presărând ici-colo câte un cuvânt în limba engleză. În cameră, toate lucrurile spun câte ceva despre el: o geantă mare și încărcată, un laptop, telefoane, două aparate de fotografiat, genti mai mici, CD-uri. Îmi arată două camere digitale. Una dintre ele este un model apărut în urmă cu numai patru luni. Asta pare a fi minunea care ne permite să vedem imagini dintr-un loc al terorii. Sau poate minunea este el, omul care a fost acolo pentru noi.

Într-una dintre fotografii se vede o încăpere simplă, unde ziariștii stau pe jos, sprijiniți de pereți, cu laptop-urile pe picioare, și transmit informații către redacțiile lor. Se aflau în Kandahar, locul în care s-au străduit zile în șir să ajungă. Dar totul începuse mai devreme.

„Eram în Pakistan, împreună cu alți 7 ziariști, din Statele Unite, de la *Time Magazine*, din Franța, de la *Libération* și de la câteva agenții de fotografie de presă. Ne simțeam bine și ceva mai siguri împreună. Trebuia să ajungem în Afganistan. Problemele cele mai mari ni le crea guvernul pakistanez. El este, de fapt, cel care a creat guvernul taliban și care continuă să-l ajute. Și-atunci se încerca prin orice formă să fim opriți să vedem ce se întâmplă, să intrăm în Afganistan. Ne țineau la vreo 20-30 km de granița propriu-zisă. Ca să ajungi la graniță, trebuia să le ceri aprobare: te duceai cu o cerere, pe care ți-o aproba unul, după aceea mergeai să ți-o aprobe altul, pierdeai o jumătate de zi. Asta era și ideea: să te faci să pierzi vremea. Aprobarea se dădea numai pentru ziua respectivă. Odată ce ai pierdut o jumătate de zi, mai aveai o oră, două, trei cel mult în care puteai să lucrezi. La graniță te duceau sub escortă. Nu puteai să ieși din hotel. Spuneau: Dacă încerci să ieși, îți împușcăm cauciucurile. Fizic, te opreau. Am încercat de multe ori să trisez. I-am spus șoferului să mă aștepte în afara hotelului și eu săream gardul. Sau seara dormeam în altă parte și reușeam să evit povestea asta. Dar până la graniță erau 9 puncte de control, unde-ți cereau hârtiile. Printre noi erau unii care aveau viză de la guvernul afgan. Și, pentru că nu se putea trece granița în mod normal, a trebuit să găsim alte modalități. Eram în trei mașini. Cei din prima mașină au mituit un ofițer care controla zona respectivă și care i-a

New York, povestește în exclusivitate pentru Flacăra pe frontul din Afganistan.

lăsat să treacă. Am încercat și noi să-i dăm bani, dar n-a mai vrut. Probabil se temea că devine un lucru pe care nu-l mai poate controla și a zis că e de-ajuns pentru ziua respectivă. Așa că am luat legătura cu câțiva indivizi care se ocupau cu trafic de orice fel, de la droguri la tot ce făcea să iasă bani. Erau oameni pe care noi nu-i știam, erau oameni care umblau cu AKM-uri la ei. Singura legătură între noi și ei era faptul că le-am plătit 50 \$ ca să ne treacă granița. În orice secundă, puteau să ne dea la cap; să ia banii pe care îi aveam, mult mai mulți decât le dăduserăm noi. Nu s-a întâmplat. Între mașini, comunicam prin radiouri, doar că nu puteam menține legătura dacă era o distanță mai mare de un kilometru. Am intrat în Afganistan și decizia era să ne oprim în primul oraș, care se numea Spin Boldag. Să vedem ce se întâmplă acolo și să aflăm ce se întâmplă în Kandahar, unde vroiam să ajungem. Nu aveam nici un fel de informații despre ce se întâmplă în Afganistan. Știam doar amănunte disparate. Am trecut granița pe la ora 3-4 după-amiază. Aveam lumină până la ora 6. Între graniță și Spin Boldag era o distanță de vreo 40 de minute. De-acolo până la Kandahar mai aveam de mers cam două ore jumătate. În primul rând, nu știam ce se întâmplă pe drum, nu știam exact cine e la putere în Kandahar, nu știam cine controlează drumul respectiv. Dar știam că americanii bombardează cam orice misca pe traseu.

- Cum vă informați?

- Stăteam de vorbă cu refugiați, cu oameni care ieșeau din țară. Nimeni nu-ți dă o informație concretă, ci generală. Mai ascultam și la BBC. Dar, în clipa aia, în Kandahar nu era decât un grup foarte mic de la CNN, format din localnici. Nu era nici un străin. Grupul respectiv avea transmisii foarte limitate. Nu aveau nimic de pe stradă. Ceea ce sugera că situația era tensionată, că nu se puteau deplasa, deși erau localnici, că le era teamă și că era foarte periculos. Am ajuns în Spin Boldag, ne-am oprit doar două minute, și am trimis unul dintre traducători să vorbească cu un grup de oameni înarmați, care se aflau în fața unei clădiri. S-a întors și a spus că Spin Boldag e sub controlul antitalibanilor, că sunt încă lupte în Kandahar, iar de drum nu erau siguri, dar în ultimele 2-3 ore nu venise nimeni rănit sau cu alte probleme. Asta însemna că, probabil, nu era pericol. Așa că am decis să mergem la Kandahar.

- De unde aveai traducătorii?

- Când ajungi într-un loc, cel mai important e să-ți asiguri o mașină care să nu te lase în pană și să ai un șofer bun. Dacă pe un drum îți apare cineva în față, să știe dacă să oprească sau nu. De

asemenea, este esențial să-ți găsești un traducător. Știam că vrem să ajungem în Kandahar, așa că în timp ce eram în Pakistan, am căutat refugiați afgani din zona orașului respectiv. Trebuie să cunoască locul, să știe unde să te cazeze, unde să mănânce, unde să te ascunzi. În plus, dacă te opresc în orașul respectiv, fiind împreună cu un localnic ai șanse mai mari să nu fii luat la întrebări sau chiar omorât.

- Cu cât îi plăteai?

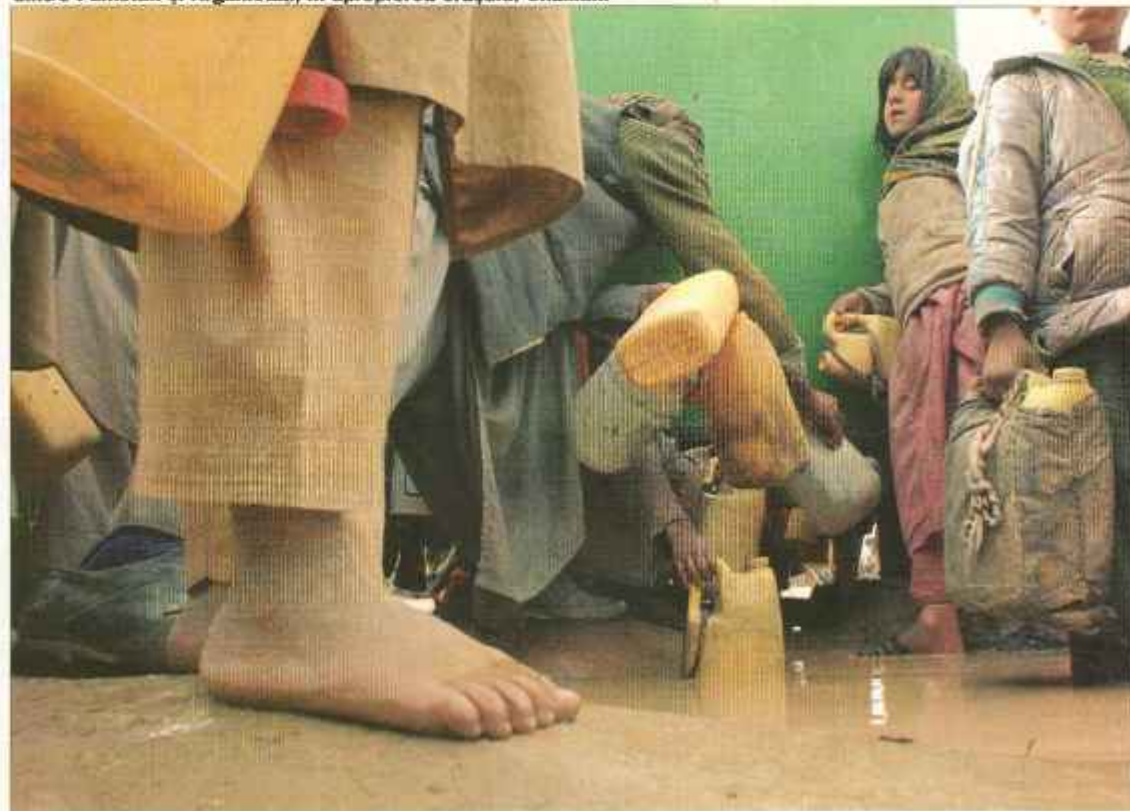
- Cu traducătorii ne înțelegeam. Mașinile le plăteam vreo 200 \$ pe zi, pentru că era zonă de război, era pericol, nu era situație clară. În Pakistan dădeam mai puțin.

- Și am continuat să mergem spre Kandahar. În orice situație de acest fel, când un oraș este cucerit, ai o fereastră care poate să fie de o zi, de două zile, în care nu e o situație clară, e confuzie. E o fereastră în care tu, ca ziarist, poți să treci, deși riscul e foarte mare. Cea mai bună soluție e să mergi cu viteză foarte mare. Drumul era bombardat, prost, cu gropi, acolo unde era șosea. Mașina cea mai folosită în zonă este gen papuc. E foarte rezistentă, merge repede. Dar, când am închiriat mașina, am preferat una mai proastă, pe care să nu o dorească oricine. Am luat un soi de Jeep. Șoferul mergea repede, dar nu era extraor-

dinar. Cei doi de la Time Magazine, care erau înaintea mea, își luaseră o mașină foarte bună, pentru că aveau foarte multe de cărat. Eu aveam patru lăzi cu apă și o ladă cu biscuiți. Măncam numai biscuiți la început, de frica bolilor, deși experiența m-a învățat să iau cu mine un antibiotic cu spectru foarte larg. Ceilalți aveau conserve, aveau tot felul de lucruri. Plus un șofer extraordinar, care mergea cu 140 km/h, pe drumurile acelea infernale. Șoferul meu mergea cam cu 100. Îi pierdeam, încet, din vedere. Plus că venea noaptea și era și mai mare pericolul. În mașina mea, se mai afla Gil Perez, directorul agenției Magnum.

La un moment dat, la trei sferturi de oră după ce am ieșit din Spin Boldag, drumul trecea printr-o vale între doi munți. Acolo, mașina se oprește și nu mai vrea să pornească. Gil și șoferul se apucă să vadă ce e în neregulă. Eu am mai avut o experiență de-asta, mai demult, în Africa. Le-am spus că n-avem cum să stăm să reparăm mașina. Trebuia să ne concentrăm energia în altă direcție, să ajungem în Kandahar. Dacă rămâneam acolo, în jumătate de oră eram morți. Norocul nostru a fost CNN-ul, care tocmai trecea, cu camioane. (Gil era foarte bun prieten cu Christian Amampour, de la CNN, care era acolo.) Altfel, eram morți fără discuție. Oricine altcineva, chiar

Copiii refugiaților afgani stau la coadă pentru câteva picături de apă în tabăra de refugiați de la granița dintre Pakistan și Afganistan, în apropierea orașului Chaman.

**Mari Jan,
o refugiată afgană
oarbă, lângă
cadavrul copilului
său, Masood,
în tabăra de refu-
giati de lângă
Pashawar, Pakistan.**

dacă nu era taliban, ne-ar fi împuscat doar ca să ne jefuiască. Șoferului nostru i-am dat bani, să se întoarcă în Pakistan, cu o mașină. Am plecat și, la vreo jumătate de oră, s-a lăsat noaptea. Am trecut printr-o zonă unde erau mașini bombardate în stânga și-n dreapta, poduri găurite. Un camion încă ardea, deci era o lovitură recentă. Am ajuns în Kandahar la 8 seara, într-o beznă totală. Erau foarte puține locuri cu lumină. Kandaharul era deja eliberat, de două zile. Absolut peste tot, oameni cu arme, cu aruncătoare de grenade, cu mitraliere. Tipul care era guvernatorul Kandaharului a trimis o mașină cu soldați să ne escorteze. În prima seară, am mers într-un loc fortificat, într-o fostă stație de pompieri, unde stătea CNN-ul, care de obicei nu vrea să aibă pe cineva din afară. Era o curte unde intrau vreo 10 mașini și o clădire unde erau 4-5 camere. Toată lumea era înghesuită. Aflăm că, alăturat, era casa guvernatorului, foarte sofisticată. Guvernatorul avea toate trupele acolo. Dormeam pe jos, în saci de dormit, cu mujahedini, cu arme. Majoritatea vorbeau rusește, pentru că făcuseră războiul împotriva rușilor. Am tras niște poze, era vreo 10 seara și am transmis câteva. Se auzeau împușcături tot timpul. Dar eu eram aproape fericit. Era o bucurie nemaipomenită că am ajuns. Încercam să ajungem de mult timp. A doua zi am căutat alt loc unde să dormim, din mai multe motive: urmau să mai între ziașiști în țară și toți veneau acolo, erau prea mulți oameni cu arme, care ne puteau ține sub control, iar noi n-aveam nevoie de asta și vroiam să vedem singuri ce se întâmplă. Am vorbit cu unul dintre traducători și ne-a aranjat un loc, departe de soldați și ziașiști, unde aveam curent electric. Stiam că era foarte periculos să stăm de capul nostru, așa că ne-am dus la fratele guvernatorului, pe care-l cunoscusem în Pakistan, la un moment dat. Ne-a pus la dispoziție trei oameni, care să stea cu noi 24 de ore din 24 și cărora să le dăm mâncare și ce mai au nevoie. În plus, ne păzeau și oameni din familia la care stăteam. Ei se ocupau și de mâncarea noastră."

- Care era atitudinea oamenilor, atunci când încercați să-i fotografiați?

- Nici înainte nu era o societate unde fotografia era acceptată, dar, în ultimii cinci ani, era interzisă. Sub nici o formă nu acceptau să le faci poze femeilor. Asta era absolut interzis, fără nici o legătură cu talibanii. Nu aveai voie să te apropii de ele, să le vorbești. Oricine sărea, chiar dacă nu o cunoștea pe femeia respectivă. Ca să o poți fotografia, trebuie să ai permisiunea familiei. Majoritatea fotografiilor sunt făcute în Kandahar. Multe dintre ele arată casa molahului Omar, baia mică, cu o oglindă ciobită și pereți murdari. Casa molahului Omar a fost fascinantă pentru mine, prin imaginea pe care o reprezintă: asta e omul care a ținut piept lumii!

- De ce v-a interesat cel mai mult Kandaharul, dintre toate orașele Afganistanului?

- Erau două lucruri importante acolo pentru noi: Kandaharul era locul de naștere al taliba-

„Dacă România trimite 500 de oameni acolo, jumătate vin în sicrie. Nu ești de acolo, ești dușman. Nu are importanță că ai venit ca prieten. Ei n-au fost cucerți niciodată de nimeni. Rușii au pierdut 20.000 de oameni acolo. Atâta timp cât sunt trupe străine și cât fiecare afgan are o armă în mână nu cred că o să se rezolve situația“.

O demonstrație anti-americană în Quetta, Pakistan, pe 30 noiembrie 2001.

Fortele anti-talibane la ruinele casei molahului Omar din Kandahar, distrusă de bombardamentele americane pe 11 decembrie 2001.

nilor, iar Al-Queda avea aici o bază foarte solidă, ca și în Kabul și lângă Jalalabad, zona de munte, cu Tora-Bora, unde erau peșterile și sistemul lor de tunele. Casețele cu antrenamentul celor de la Al-Queda, care circulau înainte, erau filmate la baza de la Kandahar, cea mai mare dintre toate. Deci asta mă interesa: Al-Queda, cu bin Laden, și talibanii, cu molahul Omar. Am găsit, în final, baza, eram în mijlocul câmpului, se vedeau 50-60 de case acolo, totul era bombardat infernal. Mai erau numai câteva schelete de case, care mai stăteau în picioare, totul era plin de muniții, de explozibil, de mine, de bombe. Americanii folosiseră acele bombe care se desfac, lăsând să iasă o mulțime de bombe mai mici. Unele explodează și rad lateral, altele rămân acolo și acționează ca niște mine. Era plin, plin. Am stat vreo 4 ore acolo. La 10 minute după ce am ieșit, unul dintre traducătorii noștri a călcat pe o mină și și-a pierdut picioarele.

– Ce impresie v-a lăsat Afganistanul?

– E o țară uluitoare. Ca imagine, este extraordinară. Ca situație socială este infernală. Nu există televizoare. Sunt vreo 50 de oameni care au. Nu există proprietate acolo. Eu sunt convins că, dacă România trimite 500 de oameni acolo, jumătate vin în sicrie. N-au nici o idee ce se întâmplă acolo, îi trimit să mențină ordine, dar nu poți reuși să menții ordine, când fiecare persoană fizică în țara aia are colecție de armament, plus faptul că nu suportă ca pe teritoriul lor să existe o persoană care să nu fie din Afganistan.

– Are vreo șansă țara asta?

– Absolut nici una.

– Ce credeți că o să se întâmple cu ea?

– Război civil. Atâta timp cât există puteri din afară care pompează arme și au interese în zona respectivă, nu se rezolvă nimic.

– Vreți să vă întoarceți?

– Trebuie!

– Dar vreți?

– Știu că o să ajung înapoi acolo. Da, aș vrea să închei povestea. Nu îl voi vedea, probabil, pe bin Laden, deoarece, chiar dacă îl prind, va fi o situație închisă, dar voi găsi un alt mod de a încheia, trebuie să găsec o altă soluție.

– Nu vă gândiți niciodată că vă puteți pierde viața?

– Niciodată. Întotdeauna mă gândesc că mă întorc teafăr. Nimănui nu-i plac morții. Dar e extraordinar să fii în mijlocul unor evenimente istorice, să fii martor. E o experiență uluitoare!

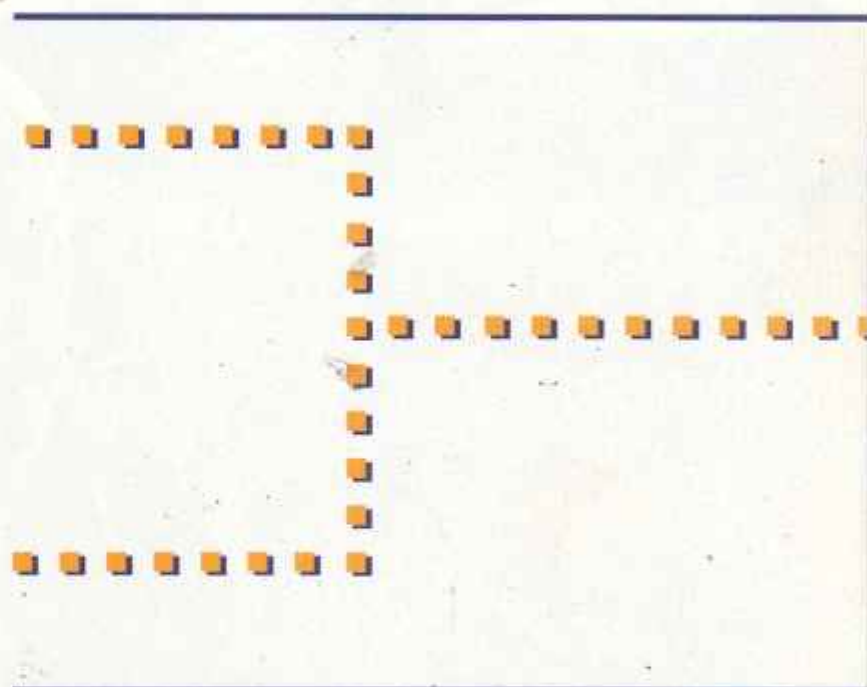
Grupul de opt jurnaliști a părăsit Afganistanul după ce unul dintre traducători i-a anunțat că oamenii care formau garda lor personală se întrebau seara, în jurul focului, dacă există vreo prevedere în Coran în cazul oamenilor care jefuiesc străinii. Atunci au hotărât să plece. Se simțeau, deja, mult prea oboșiți. Viorel Florescu a venit în România, pentru circa două săptămâni, în timpul sărbătorilor de iarnă.

text **Irina Rusu**

foto: **Viorel Florescu**

Acasă am telefon și Internet în același timp.

Cum?

Cu serviciul ISDN BRA (acces de bază ISDN).

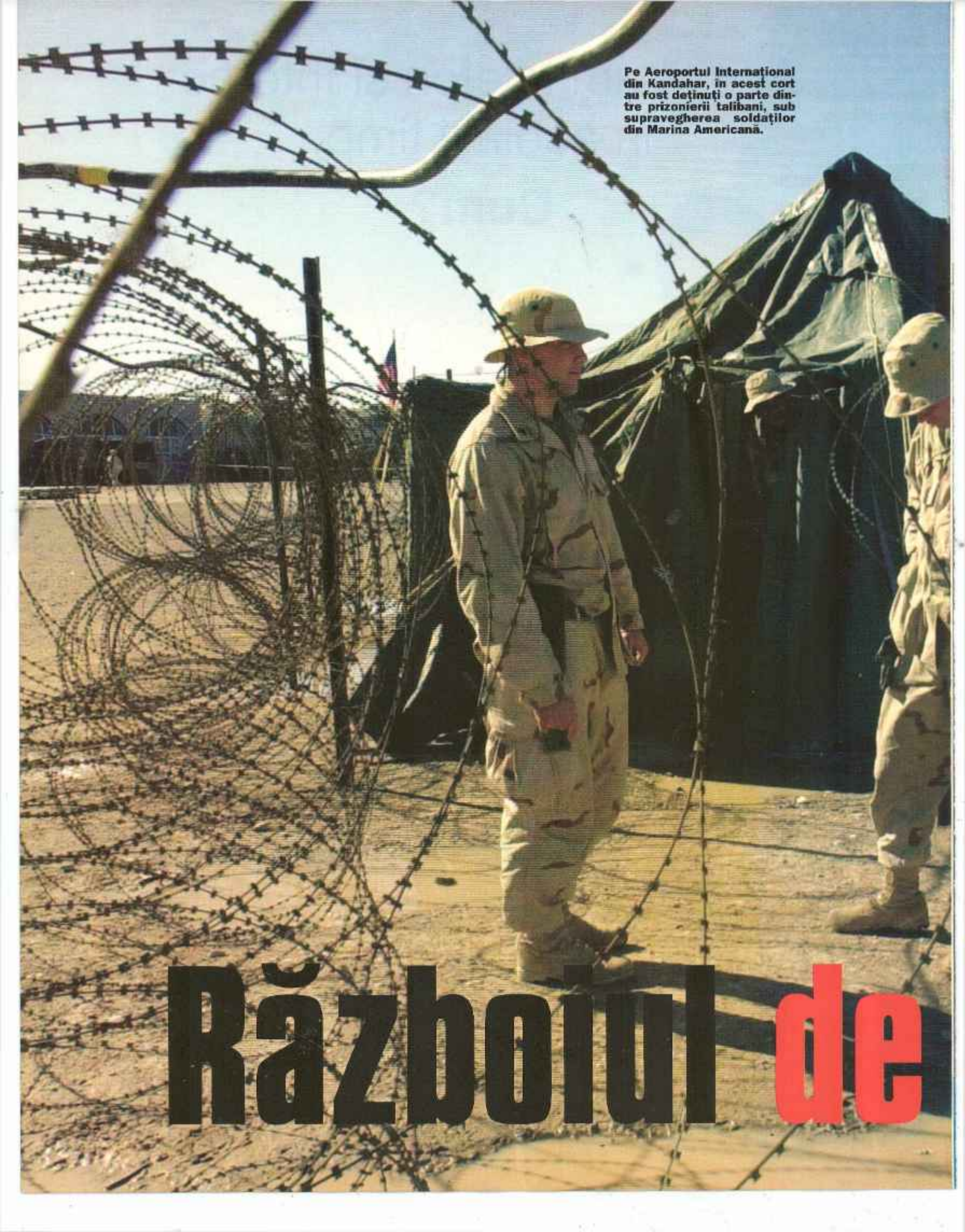
Acum poți intra pe Internet de acasă, chiar dacă linia de telefon e ocupată. Pentru că serviciul ISDN BRA (acces de bază ISDN) asigură un flux digital care conține două canale de comunicație. Aceasta înseamnă că, pe aceeași linie telefonică, poți realiza simultan, printr-o singură conexiune, două din aplicațiile următoare: convorbiri telefonice, transmisii fax, transmisii de date sau acces foarte rapid la Internet. Pentru instalarea ISDN BRA nu este nevoie de o nouă linie telefonică sau alte echipamente speciale, ci numai de modernizarea celei existente printr-o interfață specială asigurată de Romtelecom. Iar abonamentul lunar a fost redus la numai 300.000 de lei și este acum mai accesibil ca oricând.

Informații suplimentare despre acest serviciu la numărul de telefon 0606 07 800 (apoi GRATUIT), la e-mail comercial@romtelecom.ro sau pe site-ul www.romtelecom.ro

ISDN

un super serviciu
ofert de

 ROMTELECOM

A photograph showing a military camp or detention facility. In the foreground, there is a complex, multi-layered structure of barbed wire. Behind it, a soldier in a desert camouflage uniform and helmet stands looking towards the right. To the right, another soldier is partially visible. In the background, there is a large, dark, tent-like structure and a small American flag on a pole. The sky is clear and blue.

Pe Aeroportul Internațional din Kandahar, în acest cort au fost deținuți o parte dintre prizonierii talibani, sub supravegherea soldaților din Marina Americană.

Războiul de

Primul război al noului mileniu a durat trei luni. La 11 septembrie 2001, atacurile asupra SUA au echivalat cu o declarație de război. Pe 11 decembrie, talibanii au capitulat.

Chiar dacă Osama bin Laden nu fusese prins încă și chiar dacă teroriștii au amenințat că vor lovi mai departe, oriunde în lume, se poate spune că războiul s-a încheiat prin scoaterea din luptă a majorității covârșitoare a soldaților și a armamentului uneia dintre părți. Ceea ce a urmat este doar o cursă, aproape polițienească, de capturare a câtorva criminali.

documentar

trei luni

American

Statele Unite au declanșat „în trepte” operațiunile militare în Afganistan. Rând pe rând au intrat în luptă rachetele de croazieră, bombardierele de toate tipurile, inclusiv celebrul *Stealth* (Invizibilul), apoi, după ce apărarea antiaeriană afgană fusese distrusă, nu mai puțin celebrul AC-130, care execută lovituri de tun de la joasă altitudine. În fine, legendarele trupe speciale au debarcat pe sol și au declanșat luptele de guerilă.

Așa cum promiseseră, SUA și aliații lor au încercat să evite victimele civile. S-au înregistrat, totuși, inevitabil, și lovituri greșite: a fost distrus un centru al Crucii Roșii, au murit oameni într-un autobuz, au fost atinse cartiere de locuințe, un spital, au fost uciși chiar și lucrători ai ONU. În același timp, așa cum era de așteptat, manifestațiile anti americane au luat amploare în Pakistan, în alte țări arabe, dar și în Occident. Pe de altă parte, cazurile de antrax, rezultate din contaminări intenționate, au dovedit faptul că, departe de-a se lăsa impresionați de ofensiva aliată, teroriștii sunt dispuși să atace pe orice cale Occidentul – cu precizarea esențială că bacilii respectivi erau fabricați pe teritoriul Statelor Unite...

Un soldat al Alianței nordului își piaptână barba, în timp ce camarazii lui privesc o explozie în Munții Alpi, în apropiere de Tora Bora, după ce avioanele americane loviseră pozițiile Al-Queda

ii au câștigat primul război al mileniului

După ce bombardamentele americane au anihilat principalele forțe de ripostă, soldații *Alianței Nordului* au început să înainteze către Capitală. Rând pe rând, orașele au fost preluate din mâinile talibanilor. Înduioșător, printre primele măsuri luate s-au numărat redeschiderea cinematografele și desfășurarea unor meciuri de fotbal pe terenurile care văzuseră, în ultimii ani, doar execuții cu public.

În paralel, la Köln s-a desfășurat o întrunire internațională menită a stabili un guvern afgan interimar, care să funcționeze până la organizarea de alegeri libere. Obiectivul a fost atins fără prea multe frământări, chiar dacă, ulterior, au existat printre afgani voci care l-au învinuit pe ex-președintele Rabbani că și-ar fi lăsat la Köln punctul de vedere. După instalarea la Kabul a executivului de tranziție și după ce acțiunile americane au rămas concentrate doar în jurul zonei Tora Bora, unde se presupunea că se ascunde bin Laden, viața primise șansa să revină la normal într-o țară lovită, de-a lungul istoriei, de asalturile a patru superputeri (Grecia antică, Marea Britanie, URSS, SUA) și de un pustiu război civil.

O luptă mai lungă decât veacul

Samuel P. Huntington, profesor la Harvard și politolog, a publicat în 1993 volumul *Socul civilizațiilor*, în care pronostica faptul că, după războiul rece, se va declanșa conflictul dintre cultura occidentală (creștină) și cea arabă (islamică). Huntington susținea că „este pur și simplu o dovadă de orgoliu să crezi că, odată comunismul sovietic prăbușit, musulmanii, chinezii, indienii și ceilalți se vor lupta să adere la liberalismul occidental ca și când acesta ar fi singura variantă”. Șansa Occidentului, conform lui Huntington, ar fi ca acesta să renunțe la pretențiile de globalizare. Teoria lui Huntington a stârnit vii controverse, reproșându-i-se, între altele, că nu poate fi vorba de două civilizații disjuncte de vreme ce o bună parte dintre interese și instrumente (economice, în special) sunt comune.

Conform unor comentarii, nu ar fi vorba de un război, ci mai degrabă de un „mariaj sângeros”, în care culturi profund diferite sunt obligate să conviețuiască.

Acum știm că Războiul Lumilor nu este un conflict între creștinism și islamism, nici între Occident și Orient, ci, mai simplu, dar mai brutal, **între civilizație și barbarie**. El nu se va încheia decât atunci când fanatismul de orice religie vor fi aduși la nivelul de cultură și de civilizație al secolului XXI. Globalizarea nu trebuie să însemne impunerea unui model unic, ci a unor standarde de inteligență și umanism care, de fapt, există în toate culturile și în toate religiile, dar au fost pervertite de extremiști.

Prima coaliție a mileniului trei

Coaliția internațională împotriva terorismului a funcționat destul de bine, deși rezultate s-au înregistrat doar în Afganistan, în vreme ce, de pildă, în Israel, atentatele palestiniene au cunoscut, chiar în această perioadă, o recrudescență înfricoșătoare. Primele state care s-au alăturat, fără amendamente, campaniei americane, au fost Marea Britanie, Canada, Australia, Germania, Franța și Turcia. Doar pentru sprijin logistic s-au angajat Uzbekistan, Tadjikistan și India. Mai multe state arabe au permis forțelor NATO să aibă militari pe teritoriile lor, cu condiția să nu poarnească nici un atac de acolo.

Președintele SUA a relatat prima sa convorbire, după 11 septembrie, cu Vladimir Putin. „Din felul în care mi-a răspuns, am înțeles că Războiul Rece s-a terminat, că președintele rus este la fel de speriat ca și mine și că ne va sprijini”.

Israelul a declarat că nu se va alia campaniei antiterorism, pentru că SUA negociau cu state arabe și sprijineau apariția unui stat palestinian. Astfel, printr-un sarcasm al istoriei, Yasser Arafat a ajuns să pară mai proamerican decât evreii. Iluzia a durat însă foarte puțin, până la valul de atentate sinucigașe din Ierusalim.

Una dintre cele mai delicate decizii a fost cea luată de președintele Pakistanului, generalul Pervez Musharraf, conducătorul unei țări musulmane care avea relații diplomatice cu Afganistanul. Deși confruntat cu mișcări de stradă anti-americane, soldate cu victime, generalul a avut curajul să răspundă pozitiv solicitărilor SUA, obținând astfel ridicarea sancțiunilor economice americane, instituite după ce Pakistanul și India începuseră, cu câțiva ani în urmă, să se amenințe reciproc cu armele atomice pe care

le dețin (motivul conflictului fiind Kașmirul).

La 24 septembrie 2001, ayatollahul iranian Ali Khamanei, și președintele irakian, Saddam Hussein, au solicitat președintelui Siriei, Bashar Assad, să nu se ralieze alianței internaționale antiteroriste, promițându-i sprijin militar.

Bangladesh, unul dintre cele mai populate state musulmane, a oferit americanilor spațiul său aerian, depozitele de carburanți și porturile.

India a pus la dispoziție facilitățile sale militare. Kuweit-ul a anunțat că va oferi orice fel de sprijin îi va fi solicitat de americani. China s-a declarat dispusă să sprijine campania antiterorism, dar s-a pronunțat împotriva unui război la nivel statal. Indonezia, care are cea mai numeroasă populație musulmană, a oferit sprijin nespecificat, iar președintele acestui stat a vizitat Casa Albă la doar o săptămână după atacurile teroriste. Iran și Suedia s-au declarat neutre. Irak a condamnat atacurile teroriste din 11 septembrie, dar a acuzat și SUA de terorism.

ONU a adoptat în unanimitate o rezoluție prin care a cerut tuturor statelor membre să blocheze conturile firmelor și persoanelor bănuite a avea legături cu organizații teroriste, demers soldat până acum cu un eșec.

Vaticanul, prin vocea Papei Ioan Paul al II-lea, s-a pronunțat împotriva terorismului, dar și a războiului.

Felul în care a funcționat în practică alianța împotriva terorismului este, cum zice românul, cu totul altă mănecă de pește. Majoritatea declarațiilor de sprijin au fost urmate doar de implicări prudente și modeste. Nici n-ar fi putut fi altfel, fără riscul de a declanșa un al treilea război mondial. Esențial rămâne însă dacă, după dezmembrarea al-Queda va mai urma sau nu ceva.

Sergentul O. J. Sosa, din San Diego, flutură cu mândrie drapelul american încredințat de familia sa înainte de plecare. Sosa a făcut parte din trupele care au cucerit Aeroportul Internațional Kandahar

Până la încheierea lucrărilor de dislocare a dărâmăturilor, numărul victimelor de la WTC rămâne estimativ, în condițiile în care în complexul comercial subteran și în cele două trenuri de metrou surprinse de prăbușire se puteau afla persoane despre care nimeni să nu știe că au ajuns acolo (sau chiar în SUA – vezi imigranții ilegali). Oricum, cel puțin 6.500 de persoane sunt raportate ca dispărute, la care se adaugă cele câteva sute de cadavre deja identificate la WTC, Pentagon și Pittsburg (Pennsylvania). Cantitatea totală de dărâmături de la WTC este estimată la 1,5 milioane de tone. Operația va mai continua câteva luni de zile, poate un an, și va costa aproape șapte miliarde de dolari. Turnurile WTC aveau 110 etaje, o suprafață desfășurată de 64.000 mp, 239 de lifuri, 25 km de scări. În ele lucrau circa 50.000 de oameni, dintre care, din fericire, majoritatea au apucat să fugă după impacturile avioanelor. Fiecare dintre aceste lovituri a echivalat explozia a 500 kg de dinamită, respectiv de peste 25 de ori puterea celei mai mari bombe convenționale. Energia dezvoltată a egalat 2% din explozia bombei nucleare de la Hiroshima, a dezvoltat 1.600 de grade Celsius (ceea ce a topit structurile metalice și a dus la prăbușirea clădirilor în „efectul de prăjitură”) și a provocat cutremure cu o intensitate de 2,1-2,3 grade pe scara Richter. Cele două turnuri WTC au costat 1,5 miliarde de dolari (valoare 1973). Suma totală pe care o vor avea de plătit companiile de asigurări este estimată la 25 de miliarde de dolari. La rândul lor, televiziunile americane au pierdut peste 100 de milioane de dolari în perioada în care au fost nevoite să renunțe la reclame, iar companiile aeriene au înregistrat pierderi de 10 miliarde de dolari. Pagubele produse orașului New York sunt estimate la 4,1 miliarde de dolari. Eventuala reconstruire a WTC ar costa 15-25 miliarde de dolari.

O tragedie americană în cifre

text Tudor Călin Zarojanu

foto AP-Rompres

**Credite pentru
construcția
și achiziționarea
de locuințe**

**Credite pentru
achiziționarea de
bunuri de folosință
îndelungată**

**Contul personal
de economii**

VOLKSBANK
Romania

Încrederea Dvs. ne obligă

▶▶
Țara asta e un enorm
spital într-un fel, social,
economic... Nu cred că
e de joacă! Și dacă răzi
trebuie să te gândești
la o logică și la o ordine
în acest enorm spital.
▶▶

NISTORESCU:

presa e coruptă

interviu

Cornel Nistorescu: Toată lumea tră

▼ **Sunteți de partea celor care susțin că presa, mass media în general ar fi subordonată, dependentă de puterea politică?**

– E mult mai rău decât atât! Dacă ar fi numai subordonată puterii, eh. Dar e mai rău, e coruptă! După părerea mea, mass media e coruptă acum mai rău decât alte segmente ale societății, pentru că în ultimii ani toți oamenii care s-au umflat un pic și au prins un pic de cheag, pe bune sau pe aranjamente, au ajuns la concluzia că trebuie să își facă și ei o voce, să aibă un ziar, o televiziune sau un radio. Acest lucru a făcut ca pe piață să fie mult prea multe canale de media și mijloace media față de cât poate duce piața, puterea ei de cumpărare. Această puzderie de mijloace de comunicare nu poate supraviețui decât prin subordonare politică, prin cerșetorie, prin jurnalistică la comandă sau prin șantaj. Avem de-a face cu un peisaj care este masiv și vizibil preocupat de supraviețuire, iar în România supraviețuirea ia formă politică.

– **Mai este presa a patra putere în stat, simțiți că mai faceți parte dintr-o putere?**

– Eu cred că presa este în continuare puternică.

– **Dar jurnalistul?**

– Și jurnalistul cred că este în continuare puternic, dar climatul din mass media este profund viciat, necinstit. Îmi pare rău. Dacă piața aceasta ar fi avut un potențial mai mare, presa ar fi putut rămâne independentă. Criza de pe piață, lipsa de bani, a făcut din mass media una cu lumea fotbalului, cu lumea politică și cu lumea afacerilor. În disperare, din cauza resurselor extrem de puține, jurnalismul a devenit o preocupare secundară, preocuparea fundamentală este supraviețuirea. Și, evident, ca în orice mediu sărac, corupția funcționează perfect.

– **Dar presa mai scormonește după informații, mai cumpără informații, sau folosește ceea ce i se oferă?**

– Caută, cumpără și le folosește pentru a obține bani, nu pentru a informa cititorul. Informațiile sunt o monedă de schimb pentru a obține bani, avantaje etc. De multă vreme s-au stricat inclusiv reporterii, inclusiv ziaristii simpli. Dacă un director de ziar a supraviețuit bine mersi șantajând ani de zile, ziarile mai mici de ce nu ar face asta? De ce e ăla mai deștept să practice șantajul și toată lumea să îl admire? Plus că a devenit o modă! În România oamenii de afaceri sunt peste fire conectati la mersul economiei, o determină, și politicienii profită tot din afaceri. Dacă ar fi să trăiască parlamentarii sau șefii de partide numai din salariul lor din parlament sau de la partid ar muri de foame, ar ieși la colț de stradă să cerșească.

– **Vă temeți de vreun om politic?**

– De ce să mă tem de vreun politician? Ce să-mi facă? Păi, dacă dă în mine, îi trag și eu una

înapoi. Ce să-mi facă? Sper ca România să nu decadă până acolo încât să ajungem care pe care, la colțul străzii, nu? Nici nu văd adversari în oamenii politici, chiar dacă sunt foarte sever cu ei, niciodată nu i-am tratat ca pe niște adversari de moarte sau cu sentimentul că i-aș uri, Doamne ferește. Pot să scriu despre ei că te apucă frica și apoi să iau masa cu ei. Faptul că eu comunic omeneste cu ei e una, iar un punct de vedere și o judecată sunt altceva. Mulți s-au înșelat crezând că dacă am luat odată masa sau am băut o cafea cu ei, suntem și prieteni. Este una dintre marile iluzii pe care le-au trăit cei care m-au cunoscut.

– **Ați scris un editorial pe tema corupției din presă?**

– Am făcut-o de mai multe ori, în trecut.

– **Dar acum?**

– Da, când va veni vremea...

– **Vi se pare normal acum ca ziaristi care au fost salariați ai lui Vântu să îl atace?**

– După modul lor de a fi, da. În primul rând pentru că s-au dus acolo. Dacă nu au fost în stare să-și pună o întrebare atunci când s-au angajat înseamnă că sunt un anume tip uman și în mod logic trebuie să scrie și împotriva fostului patron. Trăim o perioadă în care orice om vede într-o poziție socială sau instituțională o modalitate de a-și atinge interesele. Un mare procent dintre cei care incriminează corupția, în momentul în care ar ajunge în vârful unei instituții sau ar avea un strop de putere ar folosi-o tot în avantajul lor. Trăim epoca unei democrații în interes propriu, nu în interes public și acest lucru se vede și la ziaristi și la cluburi și în politică și în

industrie, în toate. Toată lumea trăiește pe ideea „să iau și eu ceva”, dar nimeni nu se întreabă de ce, cum, ce consecințe, da' poate că mă afectează în timp, poate că e ilegal. Regula e să iei cât mai mult, nu contează ce, de unde și în ce context.

– **Peisajul este ceva de genul: unii iau, iar alții cască gura!**

– Dintre cei care cască gura nu sunt de compătimit decât cei care nu iau deloc. Cei care abia așteaptă să le vină și lor rândul să ia, în același stil, nu merită. Cei care nu iau și tac trebuie compătimit, pe ei trebuie să ne bazăm, pentru că ei sunt resursa morală a societății și rezerva ei de putere din care trebuie să renască societatea civilă. Ei trebuie să coaleză și să exercite o presiune asupra instituțiilor și asupra celorlalți. Nu trebuie să îi căutăm. Ei trebuie să se ridice, să se organizeze.

– **Ați pomenit de trei categorii, în care dintre ele vă situați?**

– În fața conștiinței mele mă simt curat, deși dacă stau să mă gândesc am primit și eu: n-am depășit limita de o sticlă de whisky, am doi-trei prieteni care mi-au trimis câte o ladă de vin, dar peste asta n-am sărit niciodată. Culmea e că eu nici nu beau. Le am acasă și le dau la prieteni și la cei care vin pe la mine. Dar în fapt, dacă e să mă gândesc creștinește, în fața lui Dumnezeu nu pot să spun că n-am luat nimic, pentru că am primit totuși sticle de whisky, tot felul de prostii de genul acesta și nu pot să mint, am primit niște pixuri și unele dintre ele, nu erau din aur, dar erau mai valoroase, deci am primit niște atenții...

– **Dar nu șpagă?**

– Nu, șpagă, bani, nul, niciodată! Pentru că mi-ar fi rușine să vorbesc acum pe tonul ăsta.

– **Tonul este de parcă ați sări să-l bateți pe cel care v-ar da șpagă...**

– Am încercat de foarte multe ori, în diverse forme. Și azi le-am spus colegilor în ședință, atenție la subiectul ăsta, pentru că mi s-a oferit o șpagă foarte importantă, în mod sigur e ceva dedesubt. Deci, blestemat să fiu dacă am luat bani vreodată! Dar nici nu suport să-mi ia cineva un leu. În același timp vreau să fiu onest cu mine. Am bani, nu am probleme de acest tip. Dar șpagă, mită n-am primit.

– **Vă plac banii?**

– Ar trebui să fiu mincinos, să spun că nu-mi plac. Îmi place confortul, îmi plac lucrurile bune, sunt o structură păguboasă într-un fel, de gospodăr ardelean, căruia îi place să aibă de toate acasă, tot ce-i trebuie. Am făcut și gesturi de binefacere în viața mea, gesturi de proporții, nu mici, socotindu-le ca pe o datorie de onoare și de conștiință. Cred că am să fac și lucruri... nu pot să spun ce am să fac cu banii, dar pot să spun sigur că am să fac și lucruri care în mod cert le vor plăcea semenilor mei și colegilor mei de breaslă. În mod sigur. Am obligația ca o parte

iește cu ideea «să iau și eu ceva»!

din banii pe care i-am câștigat să îi întorc acestei profesii care mie mi-a dat foarte mult.

- V-ați schimba profesia?

- Eu? Nu, ce-s nebun? Nici nu știu ce să fac altceva. Mi-o schimbam, la câte oferte am avut de-a lungul anilor, de pe vremea lui Ceaușescu și până azi. Am avut zeci de oferte și eram mult departe dacă mușcam. Niciodată! Eu fac cuminte același lucru și o să fac până o să încep să am sentimentul de ridicol. În momentul ăsta, indiferent ce se întâmplă, m-am cărat, m-am lăsat păgubaș.

- Deci, v-ați lăsa de presă?

- De ce să mă las?

- Pentru fotbal, de exemplu!

- Sigur că e o formă americană de viață, să schimbi 15 profesii, 15 orașe, nevastă. E un mod de a fi, probabil că e ceva interesant, dar performant după părerea mea nu poți să fii și apoi nu poți depinde sufletește de 50 de locuri. Michelangelo, în secolul XXI nu mai e... s-a cam dus, e o iluzie. Nu merge. O carieră, o meserie, ca să vezi ce poți da în ea, trebuie să o faci pe termen lung.

- De ce nu v-ați face parlamentar, ministru...

- Sunt tâmpit la cap?! De ce să mă fac, să mă duc la un om de afaceri să-mi dea niște bani... În plus, eu nu mă văd într-o echipă în care unii să decidă ce să spun și eu să și spun. Dacă nu e cum gândesc, îți dai seama că spun: e o tâmpenie asta! Nici purtător de cuvânt n-aș putea fi. M-ar întreba unul ce a spus președintele sau primul ministru: A, a spus o prostie!

- Nici ministru nu v-ar plăcea?

- Ca să decad, ca să fiu de râsul lumii? De ce să mă duc în altă profesie? De ce să încerc o experiență într-un domeniu în care aș fi un începător, un ridicol...

- Dar și ziaristii fac politică...

- E un mod de a face politică de presiune asupra clasei politice. Stăm la peluză și vedem ce se întâmplă și ne exprimăm în diverse feluri.

- Ziaristii nu ar merita să stea la tribuna întâi?

- Cine vrea, să se ducă. Sunt mulți care au ajuns acolo, cărora le place asta. Eu m-aș simți teribil de stingher, nu m-aș simți în largul meu. Problema e că unii sunt masochiști și au o plăcere în a vedea că dau cu stângul în dreptul. Trăim cu o generație de politicieni improvizată. Trebuie să vină politicieni de profesie, dar mă tem că eu voi fi ieșit din scenă... De unde politicieni? Singurii politicieni de profesie în România au fost activiștii de partid. Nici ziaristi nu sunt. Dacă am putea, am face noi ziaristi profesioniști, de clasă, peste noapte.

- De ce nu v-ați făcut profesor?

- Am fost de două ori la curs și ăia au zis că bat câmpii. Eu le spuneam de studiu, că trebuie mers la bibliotecă, se uitau la mine ca la felul paispe.

- Nu știu nici limba română...

- Nu știu limba română și au foarte puține noțiuni despre societate, dar nici asta nu e grav. Probabil că nici noi nu știam mai multe când am început, dar în fiecare după-amiază mergeam la bibliotecă, și sâmbăta și duminica până la amiază. Ca să ajungi la performanță trebuie să muncești, să exersezi, trebuie să vrei mereu. Știi câte cărți ale reporterilor celebri, ale romancierilor celebri am citit pentru ca să găsesc măcar o formă nouă de alăturare a cuvintelor? Nici eu nu știu.

- Vă plac clasamentele, top-urile?

- Mi-a plăcut teribil o expresie a lui Nichita, pe vremuri, când se făceau clasamente, care e cel mai mare scriitor român, cel mai mare poet

face-o, aș fi, în timp, sigur un tâmpit. Știu sigur că există un mod de-a face această profesie mai bine. Încă nu l-am descoperit, dar știu că există.

- Cât timp va luat să scrieți celebrul editorial Cântarea Americii?

- 20 de minute, ca și acum. Și am scris un articol superb pe mâine, să știți... Mi-a ieșit unul de tip rău.

- Sunteți cinic, vă place?

- Uneori da, de ce nu?

- Merită?

- Nu, mai mult ca sancțiune, ca să pedepsesc pe câte unul am o doză de cinism, dar cinic cu viața nu sunt. Nu merită și nu e creștinește. Poți

„Blestemat
să fiu
dacă
am luat
bani
vreodată”

român. Cel mai mare poet român e Dinamo București! Cel mai iubit este Eminescu... Sunt ierarhii comerciale...

- Putem face totul pentru ceilalți în meseria asta, generozitatea nu are niște limite?

- Eu fac și pentru mândria mea. Eu nu am alt partiu decât onorabilitatea în această profesie. Nu am copii, n-o să am urmași, nu am decât acest nume în profesie, pe care dacă îl risc, îl joc, îl amanetez, îl vând, m-am nenorocit, am dat totul, de fapt. Asta încerc, să văd câtă încărcătură pot să adaug profesiei mele! Uneori mi-e teamă și zic că n-am făcut nimic, altceori văd că parcă se agată ceva, poate că 2-3 file rămân. E o spaimă și asta, pentru că eu mi-am ratat familia, profesia are niște costuri. Uneori mai repede schimb loc decât pantalonii în profesia asta! Nu e timp să te duci la ora 4 acasă, să-ți legeni copilul. Crezi că merită? E un preț pe care să joc acest ultim bun al meu? Meseria poate fi jucată pe vreun preț, pe vreun bun, pe ceva? Dacă aș

să fii rău cu tine, cinic cu tine, te trezește, te învață minte, te bagă-n viteză, te temperează când sari calul. În măsura în care sunt rău cu alții sunt și foarte rău cu mine. Bă, bătrâne! Eu sunt devotat acestei profesii, dar și foarte norocos. Să primești zeci de mii de scrisori din lume, de la oameni pe care nu-i cunoști, până la o isterie a mesajelor, de la oameni care plâng... să scrii o filă și un sfert și să apară în zeci și sute de ziare, e ceva halucinant. Asta nu e un merit, e un noroc, atâta tot. Încerc să uit nebunia asta ca să nu mă îmbăt cu apă rece. Lumea va crede că o să scriu acum super romane sau super cărți. O să scriu un rahat, o să scriu același lucru! N-am unde să mă duc mai mult, eu aș vrea, dar n-o să pot deveni, nici ziarist american, nici ziarist englez, pentru că nu-i pot înțelege niciodată pe ăia, nu-i înțeleg de ce sunt atât de academici în exprimare! E lumea lor, de care nu mă leagă nimic!

Interviu de **Remus Andrei Ion**

Foto: **Octavian Tibăr**

O farfurie zburătoare

exclusivitate

La sfârșitul anului 2000, cercetătorii de la Muzeul Aviației din Capitală au găsit printre documentele lui Henri Coandă un proiect de farfurie zburătoare. Pe dosar scrie „Top secret” și se presupune că a aparținut forțelor aeriene ale Statelor Unite. O delegație a US Air Force care a vizitat Muzeul Aviației din București a fost foarte surprinsă de existența dosarului. Uluiți, americanii au întrebat imediat dacă nu cumva Henri Coandă a construit în România un prototip al aparatului.

la București

TOP
SECRET

„Mi-am imaginat un aparat de zbor fără elemente mecanice“

Farfuria zburătoare a lui Coandă are propulsie neconvențională, formă de lentilă și dispune în jurul coroanei de mai multe fante. Acestea formează un strat de aer care imprimă mișcarea. Direcția aerului determină mișcări ascensionale sau de translație.

Principiul de bază al funcționării aparatului este *efectul Coandă* sau principiul de circulație al fluidelor în natură.

Un exemplu elocvent este banala scurgere a unui lichid pe buza unui pahar, în momentul golirii acestuia. La fel se prelinge aerul pe aripile unui avion în zbor. Fenomenul de transformare a unui jet drept într-un jet curb ca urmare a aderenței sale la un perete învecinat este *efectul Coandă*. Aparatul de zbor lenticular proiectat de Coandă se folosește de acest fenomen. Pe suprafața lui se prelinge aerul, lucru care determină o accelerare naturală a mișcării aparatului. Spre deosebire de orice tip de avion sau elicopter, *aerodina lenticulară* nu are nici un fel de articulații mecanice. Este un corp rigid, care pare a se mișca singur, adică fără elici, turbine, pistoane sau ventilatoare. „Mi-am imaginat un aparat de zbor fără elemente mecanice“, notează undeva Coandă.

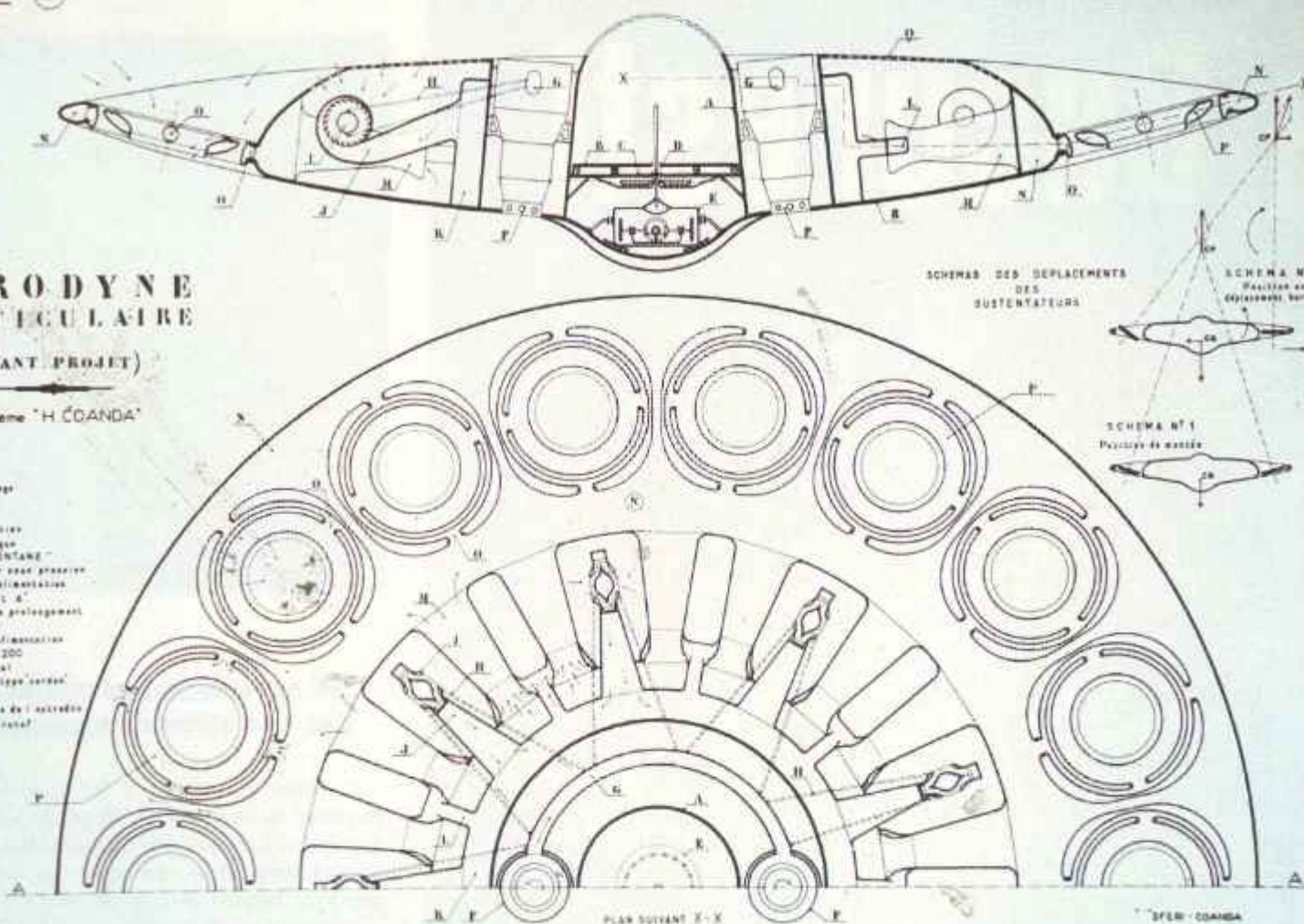
Primul proiect al aerodinei, din 1935, se referă la un aparat de zbor care să-și genereze pe suprafața superioară a unei aripi o depresiune și să-și mențină pe partea inferioară a aceleiași aripi presiunea mediului ambiant. Din diferența celor două presiuni aplicate pe suprafețele aripii se naște o forță pe care Coandă s-a gândit s-o folosească la menținerea în aer a aparatului. Forma circulară este dată de necesitatea practică de a menține o traiectorie închisă, atât pentru aripă cât și pentru fantă, în vederea evitării pierderilor marginale.

AERODYNE LENTICULAIRE

(AVANT PROJET)

Système "H COANDA"

- A Carène de pilotage
- B Hélices mobile
- C Plateau fixe
- D Hélice de fixation
- E Hélice géométrique
- F Groupe "TRAMONTANE"
- G Collecteur d'air pour pression
- H Collecteur d'alimentation
- I Tapis de type "C"
- J Collecteur et son prolongement
- K Collecteur d'air
- L Collecteur d'alimentation
- M Tapis de type "D"
- N Collecteur général
- O Articulation de type "verrou"
- P Soufflante
- Q Surface perforée de l'extrados
- R Intérieur de l'extrados

Șchița aerodinei lenticulare demonstrează lipsa vreunei articulații mecanice. Farfuria zburătoare este imaginată ca „un aparat de zbor fără elemente mecanice”.

Românii au șansa să intre încă o

În 1990, Guvernul României lua decizia de a înființa un Muzeu al Aviației în care să fie aduse toate documentele și obiectele care țin de domeniul zborului. La această oră instituția ființează lângă Aeroportul Otopeni, pe șoseaua București-Ploiești, într-o unitate militară. Printre alte multe obiecte și documente adunate aici, muzeul a primit în 1998 și arhiva Coandă, 800 de kilograme de documente care au aparținut inventatorului și care au fost donate statului român de fiica savantului la sfârșitul anilor '70. Condiția era ca acest patrimoniu să formeze o expoziție de sine stătătoare, într-o casă memorială.

Cele 60 de colete cu documente au fost desfăcute de cercetători abia în urmă cu doi ani. Muzeografil militari au reușit să studieze, filă cu filă, doar șapte dintre ele. „Printre hârtiile de o inestimabilă valoare pentru noi, am găsit și proiectul aerodinei lenticulare, celebra farfurie zburătoare a lui Coandă, despre care auziserăm, dar nu visam vreodată să o avem în fața ochilor”, ne-a declarat comandor Paul G.

Sandache, directorul Muzeului Aviației. „Proiectul este, sau era, secret american de stat și a intrat în posesia familiei Coandă într-un mod neelucidat. O delegație a armatei SUA, condusă de un colonel de origine română, Victor Budura, a venit în cursul anului 2000 și a vizitat muzeul. O parte a delegației nu și-a putut ascunde surprinderea văzând aceste documente. Apoi ne-au întrebat unde este prototipul. Le-am răspuns că ei ar trebui să ne spună nouă, deoarece Henri Coandă a fost chemat în Statele Unite, la sfârșitul războiului, și a lucrat acolo la acest proiect. Cei de la Air Force nu sunt singurii care ne vizitează. Nu există delegație NATO care să treacă prin România și să nu intre în muzeul nostru.”

UFO sau Efectul Coandă?

Din datele furnizate, la începutul deceniului șapte, de un cotidian francez, aerodina lenticulară ar fi fost construită, sub această denumire, și de către americani. Existența dosarelor cu antetul „Top Secret” la Muzeul Aviației stă mărturie

pentru acest lucru. Interesant mai este faptul că, la începutul anilor '60, moment în care se presupune că ar fi fost realizată deja aerodina americană, ia amploare și fenomenul ufologic, respectiv literatura legată de existența unor civilizații extraterestre care ne vizitează cu niște farfurii zburătoare.

„Spre sfârșitul anilor '60 Coandă este invitat în România de către Ceaușescu. Aici relansează cercetarea și este numit consilier special al președintelui. Tot ce s-a construit în domeniul aeronauticii românești din deceniul șapte încoace îl are ca părinte pe Henri Coandă. Va mai trece o vreme până vom descifra toată arhiva de care dispunem. Unul dintre specialiștii Facultății de Inginerie Aerospațială lucrează la o teză de doctorat pe această temă. Este posibil însă ca variantele din America ale proiectului să fie mai avansate și chiar să funcționeze. Marea noastră șansă este că dosarele nu s-au pierdut, așa cum s-a întâmplat cu alte documente valoroase, în 1989. Iar dacă în alte cazuri s-au furat

Henri Coandă în 1972 cu puțin timp înaintea morții

Semnătura în original a marelui cercetător, aflată pe documentele găsite la Muzeul Aviației din București. După cum se observă, scrisul lui Coandă este extrem de nervos, dar citet.

Henri Coandă s-a născut în București. Tatăl lui provenea dintr-o familie de boieri olteni, fiind ofițer de carieră, iar mama, franțuzească, era o rudă a lui Louis Pasteur. După ce absolvă liceul Sf. Sava se înscrie la școala militară de ofițeri de artilerie din Germania. Urmează apoi Școala Superioară de Aeronautică și Construcții Mecanice din Paris, prima facultate de acest profil din lume. Henri Coandă face parte din prima promoție de absolvenți ai acestei școli, în 1910. Iese specialist în aeronautică și frigotehnie. Tot în 1910, la vârsta de 21 de ani, expune avionul cu reacție la salonul aeronautic de la Paris și face o demonstrație. Se aștepta ca lumea să îmbrățișeze imediat tehnologia primului avion cu reacție din lume. Nu a fost însă așa, marii industriași făcând tot posibilul ca invenția care revoluționa zborul să fie trecută sub tăcere, pentru a nu le distrage afacerile cu avioanele clasice. Coandă primește totuși o ofertă serioasă din partea firmei Bristol din Anglia. Aici începe să producă avioane metalice monoplane, care în scurt timp au înlocuit biplanele din lemn.

Imediat ce izbucnește primul război mondial, Coandă începe să lucreze pentru Franța. Angajarea României în război face din inventator un reprezentant oficial al României la Paris.

Vine de câteva ori în țară pentru a încerca să pună pe picioare industria românească de avioane, fără prea mare succes însă. După război își deschide o firmă și începe să construiască locuințe din prefabricate după o invenție proprie, brevetată de francezi.

În 1934 brevetează în mai multe țări cele-

brul efect Coandă, cu multiple aplicații în domeniul aerodinamicii, dar nu numai. În 1935 apare proiectul aerodinei lenticulare.

Al doilea război mondial îl prinde pe Coandă la Paris. Rămâne în zona ocupată de germani. După eliberarea capitalei Franței, au fost insinuări cum că inventatorul român ar fi conlucrat cu naștii la realizarea avioanelor cu reacție ale flotei germane. Nu se știe dacă între avionul cu reacție al lui Hitler și cunoștințele în acest domeniu ale lui Coandă există o legătură. După ce aliații eliberează Parisul, Henri Coandă este interogată în legătură cu aceste proiecte. Din câte știm, este supus chiar unor amenințări serioase. Ulterior, își reia studiile la farfurie zburătoare, studii pe care le începuse în 1935. În 1948 este invitat în Statele Unite unde este plimbat, cu toate onorurile, într-un tren special rezervat, numai pentru a-i fi arătate câteva unități de aviație. Americanii doreau cu tot dinadinsul să-l cucerească și să-l convingă să lucreze pentru ei. În 1954 este prezentat proiectul final, după care Coandă impune o tăcere completă asupra activităților sale. Aerodina lenticulară primește brevetul pe 16 decembrie 1957. Studiile asupra ei continuă până în 1965.

Oficial, specialiștii canadieni au lucrat, în colaborare cu ingineri britanici, sub finanțare americană, timp de cinci ani, la cercetarea pentru construirea unui prototip de farfurie zburătoare după ideea lui Coandă. Prototipul este finalizat în 1961, dar eșuează: nu se poate ridica mai mult de doi metri de la pământ. Coandă nu a lucrat însă la acest program.

dată în istoria aviației mondiale

paternitățile unor proiecte, în privința farfuriei zburătoare nu se mai poate întâmpla așa ceva, deoarece documentele sunt la noi", spune comandorul Sandache.

Ing. Sorin Dinea, specialist în aeronautică, vrea să construiască prototipul farfuriei gândite de Coandă.

Un inginer român va construi farfurie zburătoare a lui Coandă

Plecând de la aerodina lenticulară, specialistul în aeronautică Sorin Dinea, cel care a studiat dosarele legate de această problemă, a demarat strângerea de fonduri pentru realizarea prototipului, după datele furnizate de Coandă.

„Sunt convins că aparatul poate fi construit ușor, că are un preț de cost mai mic decât orice aparat de zbor și că poate fi folosit într-o multitudine de domenii. Aerodina are decolare și aterizare verticală, silențiozitate și viteză. Poate fi folosită cu succes de către poliție, salvare și salvamontiști, ca să nu mai vorbim despre utilizarea militară. Am o firmă prin care intenționez să realizez acest lucru, dar și alte proiecte, toate

legate de exploatarea efectului Coandă”, ne-a declarat Sorin Dinea.

Dacă tânărul inginer va reuși să ridice de la pământ aerodina lui Coandă, românii vor scrie un nou capitol în istoria aviației mondiale. Traian Vuia a fost cel care a deschis lista performanțelor, cu primul avion din lume capabil să se ridice de la sol prin forța motoarelor, după ce aparatul fraților Wright reușise să zboare doar catapultat. În anii imediat următori, Aurel Vlaicu a construit avioane cărora le-a adus atâtea inovații încât erau mai performante, de pildă, decât cel pilotat de celebrul Roland Garros. După Henri Coandă, spre jumătatea secolului XX, a venit rândul lui Elie Carafoli, cu o altă „ploaie” de invenții în domeniu, care i-au adus onoruri mergând până la președinția Federației Internaționale de Aeronautică. Nu în ultimul rând, piloții români au fost și sunt excelent cotați, oriunde în lume.

Text: **Manuela Golea**

Foto: **M. Felix**

La Călan, în județul Hunedoara, a avut loc un accident radiologic. Cel mai grav din România. Radioactivitatea a depășit de 253 de ori valoarea fondului natural de radiații! Nivelul radiațiilor a fost de 60 de ori mai mare față de doza anuală suportabilă de populație! Localnicii nu înțeleg nimic din aceste cifre. Ridică din umeri, nepăsători: „De un an ne tot radiază! Și uite că noi tot trăim!” Vestea bună e că, într-adevăr, până acum la Călan nu s-a murit de radiații. Vestea proastă e că efectele unui accident radiologic se văd de-abia peste câțiva ani.

reportaj

RADIAȚII

DIN

PUSTIUL ROȘU

„Mai bine radiati, decât infometați“

Am intrat în Călan cu sentimentul că pășesc pe o bombă. Ca să-mi treacă „sentimentele”, am repetat, cu voce tare, spre năuceala șoferului, rezumatul acestui caz.

În 28 iulie 2000, firma FOREVER a cumpărat furnalele 3 și 4 ale fostului Combinat SIDERMET. Anul trecut, fără nici o autorizație, a început dezafectarea „giganților”. Au fost făcuți bucăți-bucățele, ca să se vândă mai ușor. Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) susține că furnalele conțineau 70 de surse de Cobalt 60. Adică tot atâtea „bombe” radioactive. Muncitorii le-au mărunțit cu mâinile goale. Radiații pe pâine. La micul dejun, la prânz și la cină. O frână puternică îmi întrerupe „repetiția”. Era să calcăm un câine. Dacă tot ne-am oprit, cobor. E un frig năprasnic. Îmi îngheață mâinile pe aparatul de fotografiat. Îmi amintesc că orașului i se spune „Pustiul roșu”. De pe vremea când în clădirile combinatului încă se mai vedea cărămida. Acum

Au furat materiale, cu mașini sau căruțe, apoi și-au ridicat te miri ce construcții. „La televizor au zis că e periculos, da' io n-am auzit de om mort din asta.”, îmi spune nea Vasile, plictisit, deja, de întrebările mele cu radiații. El are cu totul alte probleme. De când s-a desființat combinatul, băieții n-au unde lucra. Sărăcia îi omoară, cu zile.

Am văzut, cu surprindere, că ruinele fostului combinat sunt păzite de câțiva vlăjgani, înțepeniți în vreo trei gherete, cu pretenții de porți. „Nu dau nici o declarație”, mi-a trântit-o scurt un brunet de la pază, când i-am arătat legitimația. Degeaba i-am explicat că nu vreau declarații, nici patroni, nici procese verbale. Voiam doar să vorbesc cu niște oameni care mai trebăluiesc prin combinat. Să-i întreb de una, de alta. S-a rezolvat, nu se poate, patronul nu-i aici, nici un paznic nu-și riscă slujba. Că și-așa e pe ducă. Am aflat, totuși, că în oraș există și locuitori. Cică nu-i vezi la față pentru că sunt

treaba asta cu radiațiile e reală, au zis-o și medicii, la niște controale. Că o fi așa de periculoasă, că n-o fi, n-are cum să-i intereseze pe bieții oameni. Cum să-i sperie faptul că se îmbolnăvesc, din cauza radiațiilor, peste câțiva ani, atâta vreme cât pot să moară chiar mâine, pentru că nu au ce mânca? Între timp au mai venit niște localnici, cu sărăcia în băț, rugându-mă să le spun celor de la București că la Călan e moarte de om. Nu, nu prin radiații, cel puțin deocamdată. Prin infometare. Vorbeau toți deodată, se jeleau, drăcuiau în cor. Conducerea de partid și de stat, primăria, prefectura, economia de piață. Până și pe Ceaușescu l-au înjurat. Pentru că i-a lăsat de izbeliște. Oamenii ăștia m-au îngrozit. În orașul lor a avut loc cel mai grav accident radiologic din România și pe ei nu-i interesează subiectul. Mai mult, mi-au spus că dacă mâine ar fi chemați să dărâme un alt furnal, cu și mai multe elemente radioactive, s-ar duce cu mâini, cu picioare. Numai să aibă din ce trăi! „Mai bine radiat, decât infometat!”, s-a trezit strigând o femeie scheletică. Din păcate, însă, Călanul e și una și alta. Și dacă de sărăcie mai poți scăpa, cu radiațiile e ceva mai complicat. Numai că oamenii nu știu asta. Am plecat din Călan hotărât să încerc să le explic.

Leucemie, cancer, aberații cromozomiale

Un asemenea incident se poate întâmpla oricând pentru că domeniul radioactiv este scăpat de sub control. Aurelian Serafinceanu, prefectul județului Hunedoara, susține că, după 1989, nimeni nu a mai ținut cont de faptul că există material radioactiv la Călan: „Nu exista așa ceva în evidențe!”

Și-atunci, ne întrebăm, câte astfel de situații există în țară? Dacă a fost posibil ca la Piatra Neamț, de pildă, să funcționeze o mină de uraniu în ilegalitate, bănuim că două-trei furnale radioactive sunt floare la ureche, pentru autoritățile în domeniu. „Este inadmisibil ca nimeni să nu sesizeze că acolo, după divizarea societății, se încalcă grav normele de protecție radioactivă și de mediu. Este vorba nu numai despre sănătatea muncitorilor, ci a tuturor locuitorilor din zonă.”, și-a arătat îngrijorarea Adrian Năstase, primul ministru al României. O fi, dar uite că inadmisibilul s-a produs. Ca de obicei, nota de plată o achită populația. De data aceasta nu pe loc, ci în timp.

„Cea mai gravă afecțiune care poate apărea este leucemia acută, manifestată prin distrugerea celulelor normale”, susține Mihaela Hoinărescu, directorul Centrului de Hematologie din București. Funcție de durată și intensitatea expunerii, la Călan mai pot apărea, peste ani, cazuri de cancer și aberații cromozomiale și se vor naște copii malformați.

Orașul e aproape pustiu. Oamenii sunt atât de săraci încât nu prea au de ce să lase din case. Ar dărâma și un reactor nuclear, pentru o bucată de pâine

totul e negru și gri. Resturi de furnale, ziduri dărâpanate. Geamuri sparte, pereți afumați. Turnuri, betoane, pasarele. Munți de fiare.

Cam așa arată fostul combinat, respectiv actualul Călan. Pentru că orașul a fost încropit în jurul acestui mamut. Și acum, fără el, nu-și mai află rostul. Străzile sunt aproape pustii. Trecătorii pot fi numărați pe degete. Un puști trage după el un căruț cu fier vechi. Un altul aruncă bucăți de tablă, de peste gard. „Uite-așa au furat combinatul, bucată cu bucată, ziua în amiaza mare!”, îmi explică un bătrânel simpatic, văzând că mă uit insistent și că vreau să fotografiez. Vasile Codor a auzit de radiațiile de la furnale, da' nu știe ce sunt alea. Îmi povestește că unii localnici s-au și pricopsit din dărâmături.

amărâți și înfrigurați. Ce să facă pe stradă, fără bani, îmbrăcăminte și încălțăminte adecvate gărului de afară? În case măcar mai au câte o pătură. Tocmai când mă hotărâsem să intru într-un bloc și să bat la ușă, ca să vorbesc cu niște localnici, a dat norocul peste mine. Am văzut o stație de autobuz „plină” cu trei bărbați. Mai mult, unul dintre ei, Valentin Istrate, a lucrat în combinat, ca lăcătuș. Acum are un ajutor de șomaj de 280.000 lei: „Ce radiații, doamnă? Conducerea asta e radiată la cap, în frunte cu primarul! Au închis combinatul, l-au vândut pe nimic. Și noi murim de foame. Aproape tot orașul e șomer. Se-ntreabă cineva din ce trăim? Dacă-aș avea o pușcă, i-aș mătura pe toți!” Marin Tocilă e ceva mai calm. Îmi povestește că

Specialiștii în patologia radiațiilor susțin că numărul copiilor cu malformații grave a crescut foarte mult după accidentul de la Cernobil. Fotoreporterul american Paul Fusco a surprins câteva dintre efectele catastrofei nucleare din 1986.

Peste 20.000 de români muncesc expuși la radiații

Efectele radiațiilor ionizante asupra sănătății se concretizează în manifestări psihologice și patologice. Dacă psihozele populației din zonele radioactive nu interesează pe nimeni, fiind considerate de-a dreptul un lux, pe care o țară săracă nu și-l poate permite, patologia radiațiilor a intrat în atenția specialiștilor, pentru că efectele ei au început să se vadă, chiar și cu ochiul liber. Severitatea efectelor este direct proporțională cu doza de radiații primită și se manifestă prin cancer radioindus – pulmonar, tiroidian, de os – și prin mutații genetice. Dr. Felicia Popescu, șeful Departamentului clinic din Centrul Pilot de Radiopatologie București, susține că îmbolnăvirile apar după o expunere îndelungată, uneori chiar de 20-30 de ani, fapt care îngreunează cercetarea fenomenului și este prezentat drept scuză oficială pentru lipsa de informare a populației. Ultimele statistici în domeniu înregistrează în jur de 20.000 de români care muncesc expuși la radiații și 631 de cazuri de boli profesionale provocate de această expunere.

În baza supravegherii expunerii profesionale, începând din 1958, specialiștii Laboratorului de cercetări pentru radioprotecție din

zona Stei-Bihor susțin că numărul îmbolnăvirilor de cancer la foștii mineri, într-o perioadă de 25 de ani, este de 3-5 ori mai mare decât la populația obișnuită, cu apariție la vârste mai tinere decât la lotul martor.

Un alt studiu, al Institutului de Sănătate Publică București, despre mortalitatea prin cancer pulmonar a minerilor din sectorul uranifer, într-un interval de 15 ani, evidențiază o rată a mortalității prin această boală de 68 de ori mai mare la mineri cu expunere cumulată dublă, comparativ cu cei a căror expunere a fost în limite normale. De asemenea, vârsta medie de deces a minerilor expuși a fost cu 12 ani mai mică decât a lotului martor, ceea ce înseamnă că minerii din exploatarea de uraniu au cea mai scăzută speranță de viață din România. După cum spuneam, oamenii din zonele cu radioactivitate mare nu sunt informați asupra acestor aspecte, care le pun în pericol sănătatea și chiar viața. Când se îmbolnăvesc și mor, la vârste tinere, sau când li se nasc copii cu malformații, explicația cea mai la îndemână – și cea mai comodă pentru autorități – este „Așa a vrut Dumnezeu”.

Populația este radiată, la nivel general, prin două surse: naturale și artificiale.

De primele nu ne putem feri, ba chiar ne-am adaptat, oarecum, în timp. Astfel, radiațiile cosmice sau terestre, din sol, aer, apă sau materiale de construcții, nu ridică probleme deosebite, în condiții normale, chiar dacă acoperă 85% din totalul radiațiilor. Cele industriale, însă, sunt mult mai păcătoase, în primul rând prin intensitate. Trecând peste „monștrii” domeniului, respectiv Centrala de la Cernavodă și reactoarele de la Institutul de Cercetări Nucleare Pitești și de la Institutul de Fizică Atomică Măgurele, ajungem la iradierea medicală, care, n-o să credeți, deține 13% din totalul radiațiilor din România. O banală radiografie dentară echivalează cu trei zile de iradiere naturală. În cazul celorlalte radiografii, nu putem decât să ne îngrozim: toracică – o săptămână de iradiere naturală, lombară – un an, ecografie – patru ani.

Ce trebuie făcut în cazul unui accident nuclear?

Specialiștii susțin că accidentul de la Cernobil, în urma căruia nivelul de radioactivitate din factorii alimentari a crescut mult peste limita admisă, a fost o adevărată lecție pentru activitatea de igienă a radiațiilor din România. Cele 23 de laboratoare specializate în domeniu, aparținând Ministerului Sănătății și Familiei, și-au intensificat activitatea, fiind pregătite să intervină în situații de urgență radiologică. S-au făcut diverse exerciții de simulare de accident nuclear, astfel încât populația să știe ce are de făcut, într-o situație critică. În zona de sud a țării, cea mai expusă accidentelor nucleare, prin apropierea centralelor de la Kozlodui și Cernavodă, au fost distribuite populației tablete de iod stabil, în cadrul unui proiect asistat de UE. Dacă

se administrează imediat după producerea accidentului, iodul stabil reduce riscul iradierii populației, uneori până la zero. Dr. Constantin Milu, șeful Laboratorului de igienă a radiațiilor din cadrul Institutului de Sănătate Publică București, ne-a explicat cum funcționează acest „mecanism”: „În toate accidentele la reactoarele nucleare, iodul radioactiv este emis în cantități mari. El se localizează preferențial în tiroidă, provocând disfuncționalități ale organismului și, în final, cancer tiroidian. Dacă iodul stabil se administrează la timp, tiroida se suprasaturează și iodul radioactiv nu mai este fixat, se elimină.”

de Liliana Petruș

foto: L. Petruș, Octavian Tîbăr și Mediafax

Mâncare plătită cu sânge

Institutul de Hematologie București, Centrul de donare. Femei și bărbați, tineri și bătrâni, câțiva copii plictisiți de așteptarea părinților. Oamenii stau la coadă, civilizat. Ca să doneze sânge. Peisajul ar putea avea aer de normalitate. Dacă donatorii ar fi venit aici ca să-și ajute semenii. Sau măcar dacă ar înțelege că sângele lor salvează alte vieți. Dar peisajul e tragic. Amărâții așteaptă la rând ca să-și vândă sângele. Doar așa mai pot câștiga un ban.

Florentina Țănea are 43 de ani. În fiecare zi pleacă de-acasă cu speranța că-și găsește un loc de muncă. Până acum n-a fost să fie. Doar așa, întâmplător, cu ziua. Ceea ce o face să se simtă ca pe-o muchie de cuțit: „Sunt divorțată, am rămas cu doi copii de crescut. Nu mă-ntrebați cum mă descurc! De aceea donez. Bonurile pentru sânge sunt mâncare pentru copiii mei.” Cristian Florea îmi pare un puști rătăcit, eventual în drum spre discotecă. Și, când colo, câte responsabilități! Lucrează ca vânzător, are 20 de ani. „Donez pentru mama mea”, îmi spune. „E bolnavă, are nevoie de sânge?”. Întreb. „Mai rău, e șomeră, n-are de nici unele. Și pentru că altfel nu pot s-o ajut, că și salariul meu e mic, donez sânge pentru ea. Adică Ți dau ei bonurile valorice de la donare și Ți cumpără de-ale gurii. Ar dona și ea, săraca, da' nu se poate, că are probleme cu inima.” Jenată de asemenea răspunsuri,

deși nu are nici o vină, doctorița Doina Goșa, medic șef la Compartimentul colectă, mă direcționează spre un caz mai „medical”. Victoria Niculae donează sânge pentru mama ei, în sensul propriu. Va suporta o intervenție chirurgicală și la spital e în criză de sânge. Așa că s-a apelat la familie. Da, există și astfel de situații. Pentru operațiile programate din timp, medicii își avertizează pacienții să vină „cu sângele de-acasă”. În cazuri de urgență, însă, acest lucru nu este posibil. Atunci e vorba de minute. Lipsa unui flacon

de sânge, pe care l-ar putea dona oricare dintre noi, fără probleme, poate condamna un om la moarte.

O donare „face” 200.000 lei

În București, numărul donatorilor se oprește la 150 pe zi, ceea ce înseamnă foarte puțin, din punctul de vedere al cererii de sânge din spitale. Practic, se asigură doar 40-50% din necesar. În cele 41 de centre de recoltare din țară, situația este similară, cu deosebirea că, în provincie, cererea de sânge este mai redusă, pentru că majoritatea cazurilor speciale ajung, în final, în spitalele din Capitală. Spre deosebire de alte țări, unde donarea este un act exclusiv umanitar, în România donatorii sunt recompensați cu bonuri valorice, în schimbul cărora primesc alimente, de la magazinele care au contract cu centrele de transfuzii. Bonurile respective se indexează trimestrial, fără să țină pasul cu inflația. În momentul de față, o donare de 400 ml „face” 200.000 lei. După cinci donări, se primește un bon valoric de 500.000 lei. Sute de români și-au calculat bucatele pentru sărbătorile de iarnă doar în baza acestui câștig. La Iași s-a întâmplat chiar ceva sinistru. O familie a sărbătorit Crăciunul cu două săptămâni mai devreme decât restul lumii. Pentru că numai atunci capul familiei a putut să doneze sânge. Intervalul între două recoltări trebuie să fie de 70 de zile, ca să se refacă organismul.

text **Liliana Petruș**

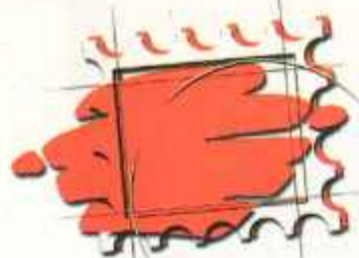
foto **Florin Ioniță**

Legea 4/1995, privind donarea de sânge, precizează, printre altele: „Donarea de sânge în scopuri terapeutice, menită să contribuie la ocrotirea sănătății populației, este un gest umanitar, neremunerat și anonim”. Frumos, nu? Donatorii văzuți de mine, în carne și oase, de fapt, mai multe oase, numai de gesturi umanitare nu vorbesc. Donează pentru că nu au ce mânca. Au descoperit că sângele este o modalitate de a trăi civilizat, două-trei zile. Și sunt furioși că medicii nu vor să le recolteze sânge mai des.

MARKETING DIRECT

***Ca să te vezi
de la o poștă***

INFADRES

***Comunicați direct cu
clientul ales de dvs.***

POSTMESAGER

***Comunicați cu toate
categoriile de clienți.***

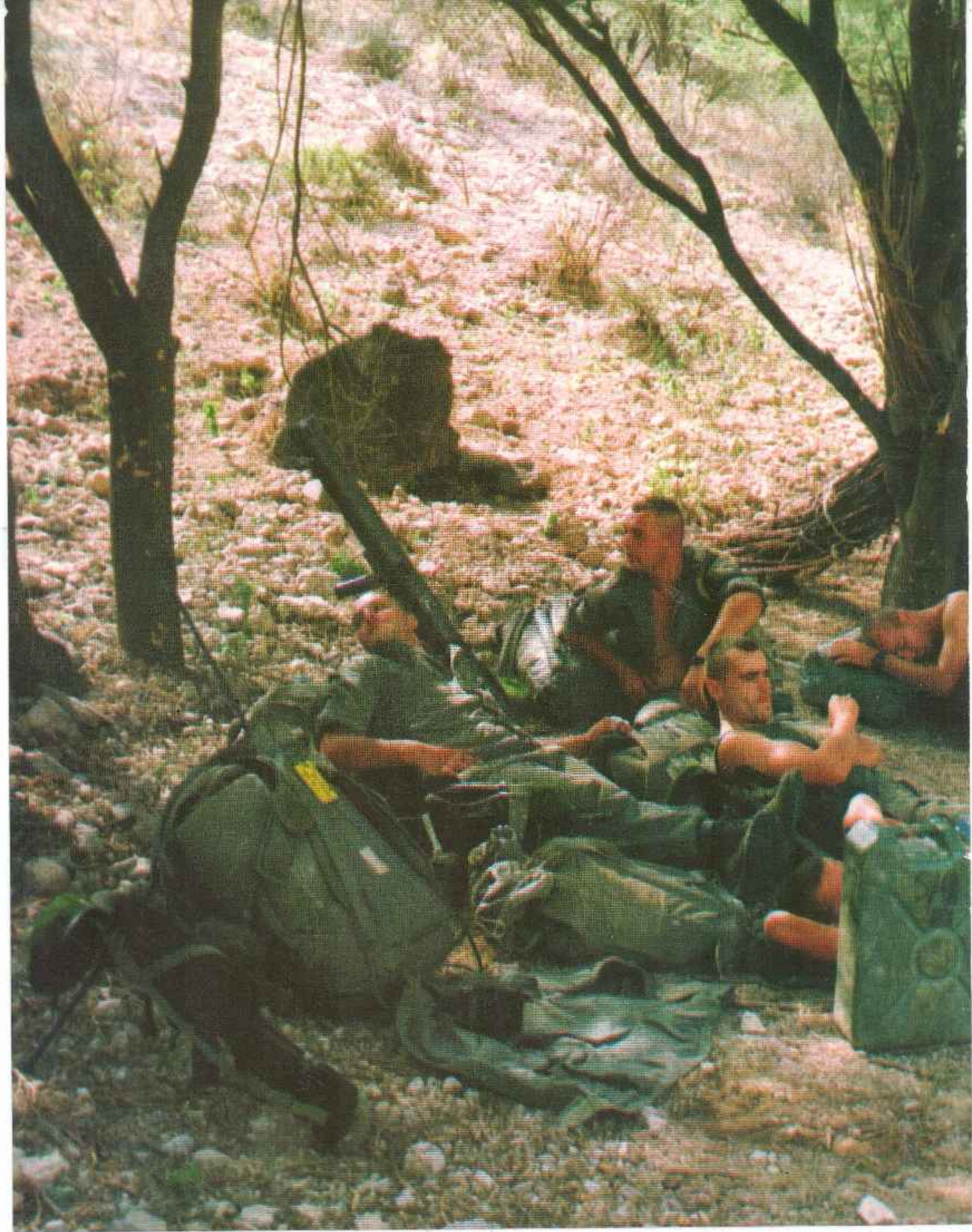
POSTMESAGER PLUS

***Comunicați cu acele
categorii de clienți
selectate de dvs.***

POȘTA ROMÂNĂ

RO

Se duce vestea

LEGIUNEA STRĂINĂ

Mergi sau crapă!

 exclusivitate

„Mergi sau crapă!”, așa este denumit, în jargon, marșul pe care trebuie să-l facă recrutul pentru a primi chipiul alb al Legiunii Străine. Este proba finală: 300 km, în cinci zile, cu 40 kg de echipament militar în spate. Unul dintre tinerii care au reușit să treacă această încercare, care a mâncat trei ani pâinea amară a corpului de elită francez și a executat misiuni de luptă în patru zone de conflict de pe glob a acceptat să vorbească în exclusivitate pentru *Flacăra* despre experiența sa.

Aura de legendă din jurul Legi

„Am ajuns în Franța cu o dubiță. În '94. Aveam 19 ani. M-a așteptat în Paris o fată (frânzu-zoică) pe care am cunoscut-o în România. Era împreună cu taică-su, care m-a invitat la ei acasă, dar i-am spus că nu vreau, că vreau să mă duc să mă angajez în armată, în LEGIUNE. Visuri de puștan... Aștia nu prea înțelegeau. Când vrei să te angajezi, acum? Direct? (Bine, îmi tremurau picioarele – nu știu, de frică, de emotivitate). Da, le-am răspuns, acum. Stai, cel puțin, să facem un tur prin oraș, să vezi și tu Parisul, muzeele, lumea civilizată. Trebuie să știi că francezii aveau (și cred că mai au încă) un respect deosebit pentru LEGIUNE. Ca și pentru noi românii, LEGIUNEA are pentru francezi o aură de legendă.”

Întă-mă în sfârșit acolo. Fort Nogent se numește. Ziduri groase și porți de cetate – cum vedeți prin filme. Și camere de luat vederi, pentru pază. M-am despărțit de însoțitorii mei francezi la intrare. Și am fost invitat într-o încăpăre unde am fost lăsat să aștept o oră și jumătate. După care m-au băgat la masă. A urmat, apoi, control la bagaje. Alimentele (salamuri și ce mai luasem eu din România) le-au aruncat la gunoi și hainele le-am predat la magazie. Am mai stat în fort opt zile ca să se strângă suficienți recruți. Toți cloșarii – boschetarii francezilor, toți muritorii de foame vin acolo să-si încerce norocul. Deci opt zile am stat în fort. Șmotru pe sectoare, curățenie la WC-uri, da WC-uri nu ca la noi, ci curate, ca farmaciile. Când s-au strâns vreo 30-35 de recruți am primit bilete pentru Marsilia, la Aubagne, unde se află primul regiment al Legiunii. Acesta este Regimentul Mamă.”

Șase din patru sute

„Am primit echipament sportiv și de instrucție și am început pregătirea propriu-zisă. Eram vreo patru-cinci sute de tipi. Dormeam în camere comune cu paturi suprapuse. Majoritatea erau francezi. Apoi ruși, polonezi și din restul țărilor est-europene. În fiecare zi eram testați fizic, psihic și medical. Fiecare încheietură, fiecare mușchi, fiecare dinte, fiecare organ erau cercetate minuțios. Corpul trebuia să funcționeze perfect, rezistența lui, eficiența și randamentul trebuiau să fie deasupra oricăror suspiciuni.

Dimineața, erau strigate câteva nume. Aceștia erau cei eliminați în urma probelor efectuate în ziua anterioară. Timp de o lună, o lună și jumătate am fost puși la probe, dar mai și munceam. La bucătărie, la curățenie și mai mergeam pentru corvoadă și la un azil al Legiunii, în apropiere, unde erau internați veterani ai Legiunii, care luptaseră în Indochina. Mulți dintre ei erau arși pe față, sau cu alte urme ale rănilor căpătate acolo. Azilul avea o fermă unde creșteau rate, bibilici, porci și chiar porci mistreți. Fiecare bătrân avea

Onoarea de a purta chipul alb, primită la depunerea jurământului

Autoritatea forțelor de pace se impune cu arma

Arta camuflajului, absolut necesară în deșert

unii este și falsă și adevărată

Luptele corp la corp fac parte din pregătirea de război

Prizonierii sunt tratați dur, sever, dar corect

în grijă câte o treabă, câte o atribuție. Nimeni nu stătea degeaba. Nu erau scutiți decât cei imobilizați în cărucior. Și aici ajutam la treburile fermei. După o lună și jumătate au început să-i selecționeze pe cei care vor fi transferați la regimentul 4, la Castel Noudary și cărora li se spunea «roșii». Pentru că purtau un fel de tresă roșie pe echipament. La Noudary erau concentrați cei care urmau să plece în misiune (în zonele de conflict). Din 400 de recruți, câți am fost noi, am rămas 6 (șase). Toate probele mi s-au părut grele. Nu era suficientă robustețea fizică.

Mai erau și pedepsele. Pentru orice greșală, cât de mică, făcută de unul dintre noi, toată secțiunea (plutonul cum ar fi la români) putea să primească ordin să execute trei kilometri de «mersul piticului». Era un fleac de pedeapsă la îndemâna gradatului «fut-fut», cum îl numeam între noi pe caporalul care «ne purta de grijă». Fut-fut avea grijă ca servitul mesei, care în mod normal ar fi necesitat minimum 15-20 minute, să dureze un minut-două. Tot el avea grijă ca după masă, cu burta plină, să facem «lanțul». Ne lungeam în fugă pe jos, unul după celălalt, într-un șir peste care călca alergând ultimul din rând, ca un fel de genilă vie. Mai erau flotările, care nu sunt așa cum le știm noi pe aici. Erau trei poziții ale corpului: jos, sus și la jumătate, care erau anunțate de fut-fut. Cât timp acesta nu anula comanda trebuia să înțepenești (la propriu) într-una dintre aceste poziții. Cea mai grea era firește poziția intermediară (cu brațele pe jumătate flexate). Dacă «ne uita» prea mult într-o astfel de poziție începeau să ne tremure brațele. Unele dintre aceste pedepse sau probe erau cu adevărat extenuante. După doi kilometri de mersul piticului simți că genunchii tăi sunt despicăți. Și nu ai voie să te oprești. Fiecare are o limită. Câte unul cădea și-și acoperea fața cu mâinile. Știam că plânge. Pentru că nu mai putea. Atingea această limită.

„O negresă gravidă a fost înțepată cu baionetele de unii dintre luptătorii aborigeni, cum ai înțepa o păpușă de pluș, până și-a dat sufletul horcând, sub ochii noștri (s-a întâmplat într-o misiune în Somalia). Pentru orice om normal o asemenea împrejurare ar fi un prilej de tulburare, de poticnire. Noi, însă, trebuia să rămânem impasibili și vigilenți. Pentru că acesta era ordinul.”

Pâinea amară a Legiunii

„Regimentul nr. 4 e izolat undeva în munții Pirinei. Când am ajuns noi era iarnă. Frig, zăpadă, marșuri de acomodare de câte 5 kilometri cu echipament de campanie de 40 kilograme în spate. Aici am învățat tipurile de arme pe care urma să le folosim. Puști automate franceze (asemănătoare kalașnikovului, dar mai proaste), aruncătoare de grenade etc., arme de infanterie. Simulam situații de război, folosind muniție falsă și un dispozitiv de monitorizare individual, care putea stabili momentul când virtualul dușman devenea victimă declanșând un semnal sonor.

Eram patru secțiuni (companii) care aveau program separat și care se întâlneau doar arareori. Nu știam practic unii de alții. Dacă se întâmpla ca unul dintre noi să se sinucidă aflam, cine știe cum, doar dacă era din aceeași grupă sau cameră. Mulți evadau. De fapt majoritatea celor care se înrolau fie erau respinși la testele și probele care nu conțineau, de fapt, niciodată, fie evadau, fie se sinucideau. Era și o probă de orgoliu, pentru că a termina stagiul de pregătire și a pleca într-o misiune era ca un certificat de mare valoare umană. Demonstrai în felul acesta că ești cel mai tare, că ești un ales. Un fel de erou. Puțini în lumea asta erau în stare să treacă prin ce-ai trecut tu, ceea ce, într-un anume fel, era adevărat. Numai că prețul unei asemenea performanțe era dezumanizarea. Cei care se spânzurau în WC, cu cureaua de la pantaloni, nu erau bolnavi psihic sau depresivi (ar fi fost depistați și respinși la testele respective). Eram normali psihic, dar nu mai rezistau acestui program de mutilare psihică. Prin această slăbiciune arătau că erau, poate, mai umani decât noi, cei câțiva care rezistam până la capăt. Noi eram un fel de supraoameni, în sensul că devenisem pseudomașini.”

În loc de „La revedere”

„Ceea ce aș vrea să se înțeleagă este că experiența Legiunii este experiența traumatizării. Aureola de legendă și respect din jurul ei este și falsă și adevărată. Este falsă pentru că se spun multe minciuni pe seama ei. Pe șant, dar și în mass-media și pe marile ecrane. Van Damme a fost cu adevărat la Noudary (sunt pe coridoare poze cu el, făcute acolo), deci a cunoscut Legiunea, după care a făcut un film pe tema asta. Totul este, însă, falsificat. Un realizator de televiziune de la noi spune niște prostii despre simulările de luptă care s-ar face cu muniție de război și alte trăsni.

Legionarul este prezentat ca un fel de corsar corcit cu un călugăr saolin. O mistificare ordinară. Eram niște pârliti de soldați antrenați să facă marșuri de 300 km în cinci zile cu 40 kg în spate, să urce pe coardă cu rucsacul plin de

pietroaie, cu riscul de a cădea și a-și fărâma gleznele și coloana (lucru care se întâmpla) etc. Niște oameni normali supuși non stop la solicitări anormale pentru a-și perfecționa capacitatea de supraviețuire în condiții de risc maxim. Riscurile antrenamentelor de pregătire erau oricum mai mari decât cele din misiune. Eram mai siguri pe noi în zonele de conflict decât la antrenamentele de pregătire. Cred că nimănui

nu-i folosesc exagerările de care am amintit. Legiunea nu trebuie să fie prezentată mai cumplită decât este. Pentru că este cumplită oricum. Este greu să explici cuiva ce se întâmplă când te obișnuiești să ți se spună căcat, nulitate, gândac, poponar, stârpitură. «Du-te să ți-o tragi în cur, prostule», ți se spune, așa, în loc de la revedere.”

Fiara disciplinată

„Devenea, nu știu cum, mai nesimțit. Și bătăile le suportai ca pe niște inconveniente accidentale, care țineau cumva de natura situației, cum nu te mâni că bate vântul la munte. Nu se pune problema dacă erai sau nu vinovat pentru bătaia primită. Pentru că la poziția de drepti, într-o împrejurare, am ținut degetul mic de la mână un pic distanțat de inelar am primit un genunchi în plex – de la fut-fut – a cărui violență m-a lăsat fără respirație, ghem. Ghinionul meu a fost să treacă pe acolo un ofițer căruia nu i-a plăcut secvența și i-a făcut observație gradatului. În seara aia am fost bătut atât de cumplit (cu

bocanci în figură, în ficat) până mi-am pierdut cunoștința. M-au luat cu pătura – cei patru fut-fut din pluton care m-au bătut și m-au dus la spital (infirmierie). M-am mai trezit la îngrijirile medicului, dar nici aici nu puteai să stai decât pentru reparațiile de urgență. Sănătatea se repara din mers. Din alergătură. Cine nu-și revenea rapid era eliminat.

Încetul cu încetul devenea altfel de om. Te bestializai. Tensiunea permanentă, traumele, hăituiala, frica, dar și instinctul de supraviețuire, hotărârea de a rezista, de a rămâne în viață te transformau într-o ființă foarte capabilă să se aplece, dar primejdioasă pentru ceilalți și oare-

cum abrutizată, insensibilă la suferințele proprii și, cu atât mai puțin, la suferințele celorlalți. Dacă un coleg făcea un gest mai neașteptat, care, din pricina tensiunii sau oboselii putea să pară agresiv, se putea aștepta la o reacție violentă (de apărare) instantanee.

Nimeni nu se revolta. Nimănui nu-i trecea prin cap așa ceva. Oricât de mari erau umilințele, oricât de dure, de tensionante sau de provocatoare erau situațiile prin care treceam, ele trebuiau suportate.”

Partea bună

„Ne uitam la scene de cruzime sau bestialitate ca la niște desene animate triste. La ordin interveneam. Cambodgia, Burundi, Ruanda și Ciad sunt zone de conflict în care am avut misiuni așa-numite de pace. Păzeam tabere de refugiați, convoaie de alimente, misiuni medicale și umanitare.

Eram în permanent contact cu oameni care voiau să ajute alți oameni sau care, dimpotrivă, voiau să-i omoare. Unii trebuiau împiedicați, alții protejați. Iar pe morți trebuia să-i îngropăm. Pentru că mor mulți oameni în zonele de conflict și în taberele de refugiați. Dintre toți părea că noi o duceam cel mai bine. Făceam de gardă, săpam tranșee, mai omoram, la nevoie, niște luptători locali, ne ardeam excrementele în cutii de tablă (exigență sanitară) și ne fumam țigările la adăpostul saculeților umpluți cu nisip sau pământ. Unele din aceste țigări erau cu marijuana, cu hașis. Când era îngădui, mergeam în orașelul cel mai apropiat ca să petrecem cu negrese sau asiatice. Bune. Au fost și lucruri bune în legiune.”

text **Marin Marian**

foto: arhivă personală

Corpurile civililor sau luptătorilor locali sunt deseori mutilate

Această mărturie a fost înregistrată pe bandă magnetică, iar textul rezultat a fost confirmat de autorul ei. El a dorit să-și păstreze anonimatul pentru a-și proteja familia și prietenii de indiscreții nedorite. Fotografiiile și faptele prezentate sunt reale. Pentru obiectivitate precizăm că, după 1997, Guvernul Francez a luat măsuri hotărâte, interzicând bătaia și coercițiile violente în Legiunea Străină.

Mircea Rusu

Mircea Rusu este în primul rând un actor de teatru, tot timpul pregătit pentru scenă. Joacă la Naționalul bucureștean. Joacă mereu cu plăcere și acest lucru se simte în felul cum construiește rolul principal, Protasov, din *Cadavrul viu* de Tolstoi. Este probabil cel mai în forță rol al său de până acum. Mircea Rusu este și actor de teleteatru, adică mai mult teatru decât film. Așa se face că a ajuns chiar ziarist la *Flacăra*. Regizorul Silviu Jicman și scriitorul George Arion i-au încredințat primul rol în cel mai nou serial filmat de Televiziunea Națională: rolul lui Andrei Mladin în *Detectiv fără voie*, un serial polițist (realizat după romanul omonim al lui George Arion, apărut la Editura ALLFA).

Mircea Rusu este ziarist la *Flacăra* pentru că așa l-a imaginat scenaristul: „Se apropie foarte mult de ceea ce mi-am dorit să fie personajul respectiv, ziaristul implicat în diverse anchete”. Din dialogul care urmează putem observa că Mircea Rusu chiar are structură de ziarist, este un ziarist în interiorul teatrului, fin observator al „stării de fapt” din teatrul românesc.

Ziarist la Fla

căra

▼ Este teatrul românesc sărac?

– Material n-ar fi foarte sărac, pentru că de bine de rău niște bani sunt, se adună și, mai nou, se dau și pomeni în teatru, pentru artiști. Eu cred că nu banii sunt problema teatrului românesc. Marea problemă a teatrului românesc este lipsa de criterii și o bătăieală a scării valorilor, o încercare disperată de a nega ce e valoros, plus încercarea unora de a se așeza pe niște trepte pe care nu le merită și pentru care nu au făcut nimic.

– Să căutăm niște cauze...

– Generațiile care vin nu mai au nici un fel de condescendență și considerație față de cele de dinaintea lor și criteriile dispar, modelele dispar, iar dacă modelele dispar, mi se pare că e foarte grav.

– Modelele dispar din anturajul direct al unor trupe sau dispar direct de pe băncile școlii?

– Școala e altă problemă. Nu este neapărat ca profesorul să-ți fie model sau să fie modele în școală. Poti să-ți alegi modelul, te duci la teatru și îți alegi unul care ți se pare interesant...

– Ce sunt mai importante, modelele sau vedetele?

– Fără doar și poate, modelele! În teatrul românesc nu mai sunt vedete pentru că ar trebui să acoperi o suprafață mult prea mare de populație care să te admire, ori la noi niște figuri îndoielnice ale televiziunii, – ca să mă exprim elegant totuși – au stat de vedetă. Sunt și vedete la tv care sunt posibile, dar sunt și unele de neprivit, de neascultat.

– Se potrivește statutul de vedetă cu lumea teatrală care nu poate avea impactul celorlalte medii ale audiovizualului?

– Lumii teatrale nu, lumii artistice da.

– Teatrul are nevoie de vedete sau de personalități?

– Teatrul ar avea nevoie de personalități, de artiști cu magnetism, cu forța de a atrage spectatori către sălile de teatru. Din experiența mea, care nu e foarte bogată, dar nici prea săracă, am observat că sunt spectacole unde actorii pot atrage spectatori mai mult decât textul, decât autorul, decât regizorul sau chiar decât întreg spectacolul.

– Până la urmă actorul este sufletul teatrului...

– Da, dar lucrul ăsta s-a uitat, pentru că la prima întrebare pe care mi-ați pus-o trebuie să răspund că una dintre marile probleme ale teatrului românesc este că foarte mulți regizori uită să mai așeze actorul la locul lui. Se joacă metaforă, multă imagine, se fac tot felul de rapeluri culturale sau mai puțin culturale, tot felul de introspecții sufletești și se lasă actorul în câte un colț sau în câte șapte colțuri, amărât, uitat, plictisit...

– Suntem în plină dictatură a regizorului.

– Da, exact, dar dictatura asta poate să aibă și urme benefice.

– Dictatura aceasta i-a dat și pe Brook, Șerban, Purcărete.

– Andrei Șerban este un dictator, Purcărete nu știu cât de dictator este, pentru că n-am lucrat cu el, dar am lucrat cu alți regizori foarte buni care sunt dictatori. Dl Ciulea este un dictator cu care nu te joci. Depinde dacă dictatura aceasta duce către ceva mareț. Nu cred că Scorsese sau Copola sunt niște îngerași sau niște umili, cred că dau cu pumnul în masă din cinci în cinci minute. E o dictatură care convine. Așa că și dictaturile acestea pot fi benefice, paradoxal! Dictatura regizorului care nu știe cum să abordeze piesa și preferă să o facă greu accesibilă, ușor de neînțeles, ca să își justifice marea chinuială de peste nopți, ceea ce nu duce la nimic bun.

– Care ar mai fi în zilele noastre, de tranziție, statutul intelectual al actorului?

– Aici e jale, pentru că statutul intelectual al actorului este unul extrem de sărac, nu știu dacă are două file, raportat la un

statut al intelectualului, care are 15 volume. Asta în special din cauza școlii, dar nu a școlii de teatru, ci a școlii primare, a liceului. Nu se mai învață carte în școala românească.

- Se simte asta și la nivelul publicului?

- Da, se simte, evident, pentru că sunt seri, reprezentații, când se reacționează cu o percepție extrem de scăzută din punct de vedere intelectual, spiritual.

- Actorul nu ar trebui să încerce să schimbe această atitudine, nu el este cel care mijlocește relațiile cu spectatorii?

- Nu, el nu-l poate convinge pe spectator să reacționeze în vreun fel. El poate să transmită ce are de transmis, spectatorul primește în felul lui. Ce ne facem dacă în sală sunt 10 aurologi și patru profesori universitari, cum joci? Nu cred că actorul are rolul de a educa, el trebuie să trezească ceva în inima, în sufletul și în mintea unui spectator, atâta tot.

gresit, simți cum crește insuccesul în urma ta, „mă-ntunec”, și totuși ești obligat peste o lună să joci pe scenă în fața publicului. Este un sentiment aproape halucinant, care te îmbătrânește mai tare decât, nu știu, un atac terorist. Această neputință cred că este ca un fel de boală incurabilă. Sigur că există și reversul medaliei, să simți că ieși perfect, extraordinar și poți să ai o cădere. Dar în acest caz suferința e de scurtă durată, zici m-am înșelat, dar am trăit o perioadă frumoasă.

- Care a fost cel mai plăcut, interesant rol al ultimului an?

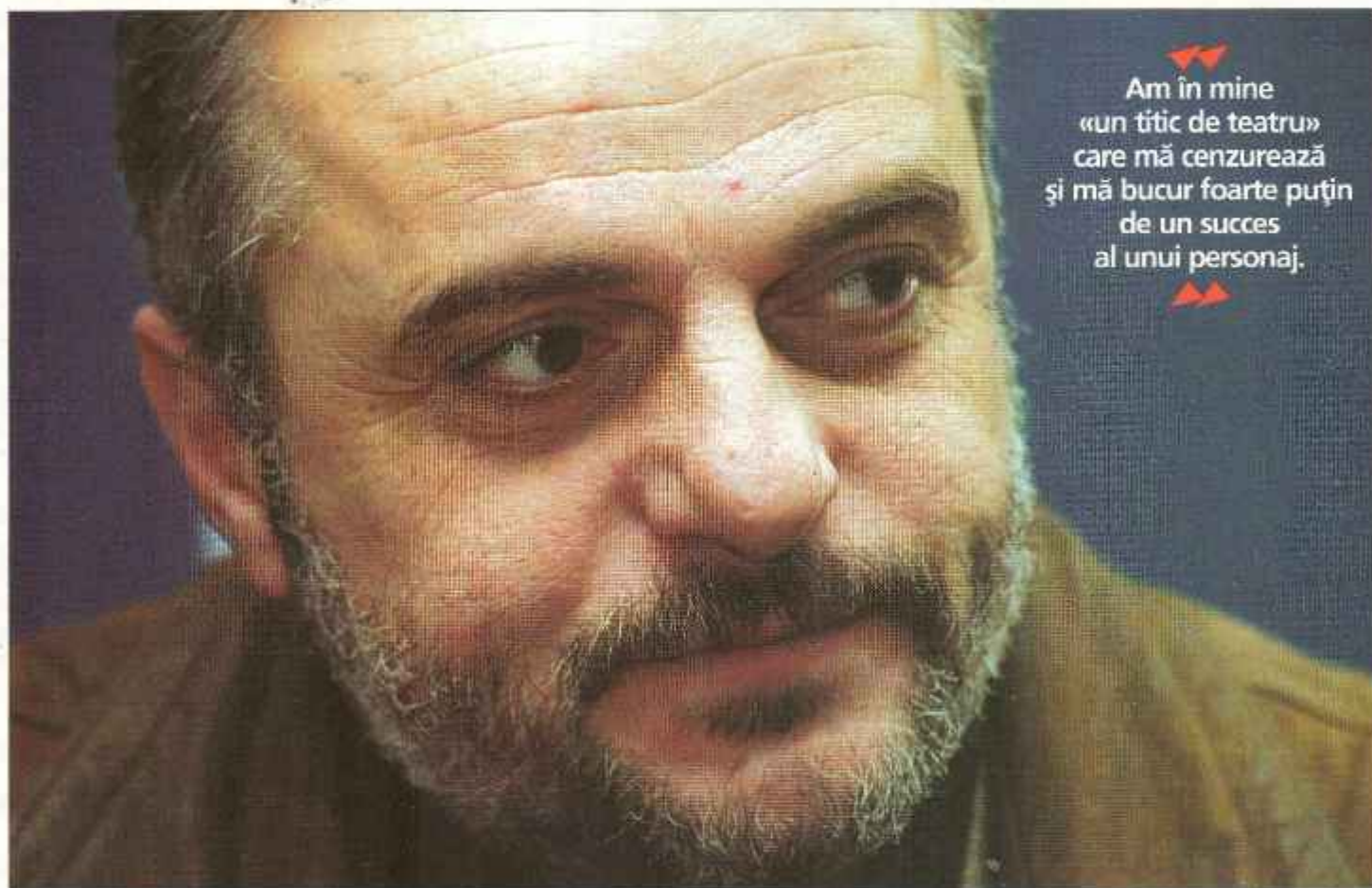
- Am un fel de a fi foarte complicat, întortocheat. Am în mine, vorba fiului meu Luca, „un titic de teatru” care mă cenzurează mai tare decât cei care fac această profesie și mă bucur foarte puțin de un succes al unui personaj. Când știu că e bine mă gândesc cu oarecare dojană de ce nu am reușit să fac și alte personaje. Așa că nu

- Dar ce personaj din literatura dramatică vizezi să-l interpretezi?

- Am cerut odată un rol, m-am gândit la un rol și n-a fost bine. Mi-ar plăcea să-l joc pe Salieri din *Amadeus*, am și repetat într-o perioadă, nu spun unde, nu spun cu cine, pentru că repetițiile s-au oprit. După câte mi s-a părut, ar fi putut să fie cel mai bun rol al meu; aș vrea să mă reîntălesc cu regizorul și cu acest personaj. Mi-ar plăcea să joc multe...

- Dar nici un mare rol, un Hamlet, Othello?

- Nu. Othello se face, e dat, Hamlet e stors de câțiva iluștri înaintași de-ai mei, chiar stors de curând de vreo două ori, piesa scoțiană, că nu vreau să-i spun numele că avem probleme, tot scrisă de Shakespeare, se zice că aduce nu de fiecare dată lucruri plăcute, da, pentru că e cu vrăjitoare. Sunt cam luate, date sau prea terfelite și atunci...

Am în mine
„un titic de teatru”
care mă cenzurează
și mă bucur foarte puțin
de un succes
al unui personaj.

- Actorul este primul care trebuie și poate să lupte ca să aducă spectatori în sală.

- Situația îngrătată pe care o traversează actorul de-a lungul vieții lui nu se oprește nici o secundă. Publicul vrea să vadă un spectacol, un actor și vrea să-i și placă, dar există o sumedenie de oameni, regizori, scenografi, lumina, sunetul, scena - scârțâie - care concurează la reprezentarea unui spectacol. Dacă o fac într-un mod nefericit, strădania actorului devine zadarnică. Este ceva înfrigorant atunci când te duci la repetiții, simți că ești îndrumat pe un drum

știi dacă pot să răspund la întrebarea asta, și nu pentru ultimele două jumătăți de stagii, nu știu în general dacă în viața mea - și nu sunt ipocrit - nu m-am bucurat niciodată pe deplin de sufragiul meu personal, de toată admirația a mea față de rolul pe care l-am făcut. Mă duc cu mare plăcere la teatru să joc! Acum am intrat la probele impuse, ca în competițiile sportive. Până acum am jucat la libere, acum de când s-au mai făcut unele schimbări am intrat și în zona de impuse. Dacă mi s-a impus, atunci repet cu mare plăcere!

- Caragiale?

- Caragiale vine, cu o surpriză pentru mai toată lumea, pentru că dragul nostru coleg Felix Alexa m-a văzut într-un rol de moș neputincios care se numește Jupân Dumitru și atunci iată că mi s-a mai tras un semnal de alarmă - am ajuns în Teatrul Național să fiu cel mai bătrân dintr-o distribuție.

Interviu: **Remus Andrei Ion**

Foto: **Octavian Tîbăr**

Blondy-nele sunt conștiente
că au și defecte. De exemplu,
nu le veți vedea niciodată
pozând din profil

Despre Blondy

Sexy:

„Nu mai vrem să vorbim despre **Blondy**. Nu avem nimic cu ele, dar nu dorim să se mai facă nici o comparație. Suntem diferite și vom adopta un stil nou pentru promovarea albumului pe care îl vom lansa peste o lună. Nu este adevărat că Andreea ne-a trimis mesaj de Crăciun. De fapt, noi am fost cele care am felicitat-o de Sf. Andrei și apoi de Revelion.”

Irina Nicolae (A.S.I.A.):

„Nu ne cunoaștem foarte bine. Cu Andreea am participat o dată la un turneu, pe vremea când era la **Exotic**. Ne-am înțeles bine atunci. În ceea ce privește activitatea lor muzicală, noi nu facem presupuneri despre nimeni și nici nu criticăm. Mie îmi place muzica lor. Suntem colege de breaslă, ne salutăm, vorbim, dar nimic mai mult.”

Filmele porno produse în Ro

În ciuda faptului că legile mai vechi condamnă, încă, orice fel de manifestare ce are caracter obscen, un patron bucureștean a profitat de ameteala legislativă pentru a pune la cale o afacere foarte profitabilă: producția de filme porno.

Cristian, care din motive ușor de înțeles nu a dorit să își divulge întregul nume, a obținut de la Oficiul Național al Cinematografiei (ONC) în septembrie 1999 prima licență de producție și multiplicare pentru materiale erotice. Astfel, X-Art, firma lui Cristian, a devenit oficial prima companie ce a avut dreptul legal de a produce și distribui producții porno în România, singura condiție fiind aceea de a expune produsele numai în locuri speciale și, neapărat, să conțină rating-urile celor de la ONC.

„Îmi aduc aminte că atunci când am mers cu primul film la ONC, eram îngrozit că aceștia îmi vor interzice distribuirea lui. Însă după ce l-au vizionat, chiar m-au întrebat dacă nu am de gând să produc ceva mai încins, amuzându-se copios pe seama faptului că producția adusă de mine era cât se poate de cuminte”, își aduce aminte Cristian.

Lucra mai demult, înregistra CD-uri pe care se gândea să le exporte. Cum „acțiunea” autohtonă se bazează pe o seamă de actori neprofesioniști, aleși pe sprânceană și plătiți cu sume modice, probabil că producțiile X-Art nu ar fi avut nici o șansă „afară”, unde există o adevărată industrie a sexului. De exemplu, piața americană consumă nu mai puțin de șase milioane de titluri de filme pornografice.

Pentru un CD plin de acțiune pur românească, întreprinzătorul nostru cheltuiește puțin peste 2.000 USD, fără a pune la socoteală investițiile făcute în echipamente, care ar fi depășit 75.000 USD. Un CD se vinde la prețul de aproximativ cinci dolari în condițiile în care pentru producție nu s-a cheltuit mai mult de un dolar. În consecință așteaptă profituri de câteva zeci de mii de dolari de pe urma unui singur tiraj.

Actrițele sunt selectate prin anunțuri în ziar. Se prezintă la interviu, constant, aproximativ 400 de femei, de la mămică care vin de mână cu fetele minore, gata să semneze pentru „expunerea” lor, până la cupluri dispuse să pună pe sticlă tot ce au mai intim. „Au venit femei care au acceptat să filmeze pur și simplu de plăcere, pretinzând că filmările le excită, fără a avea pretenții financiare prea mari. Într-o producție apare un cuplu care s-a arătat dispus să realizeze o scenă încinsă pentru faptul că au un copil bolnav de leucemie și aveau nevoie de bani”, spune

Cristian.

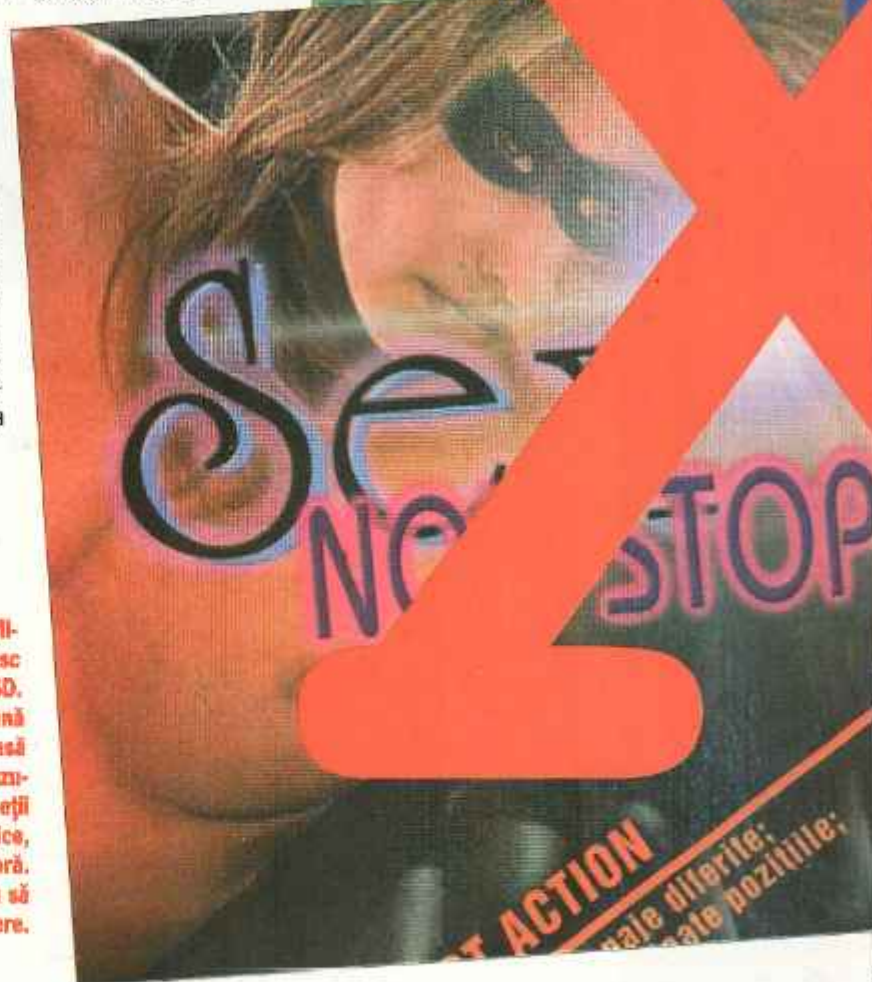
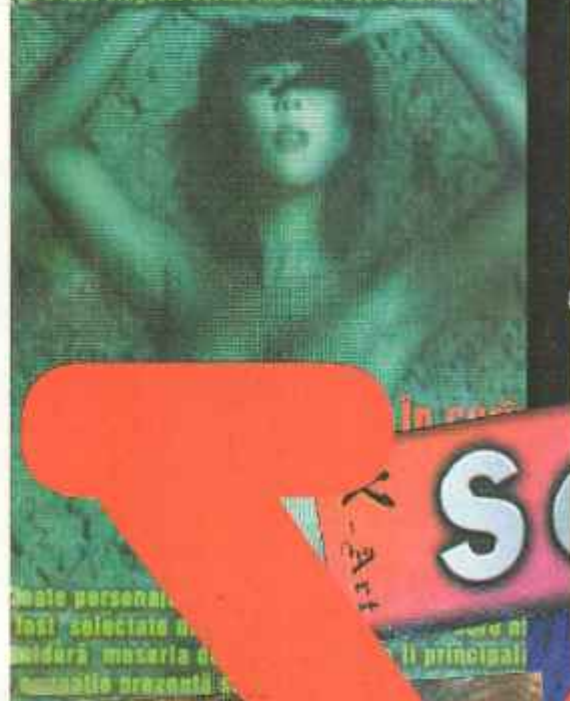
X-Art are 80 de angajați, 65 de fete și 15 bărbați, toți cu vârste ce depășesc 21 de ani și cu cărți de muncă pe care scrie actori neprofesioniști.

Mai nou, Cristian a decis să scoată pe piață și o serie de casete video ce conțin același gen de producții. Casetele porno produse de X-Art costă între 700.000 și 900.000 lei bucata.

Chiar dacă producțiile pornografice l-au îmbogățit pe Cristian, problemele acestuia nu au dispărut. În afară de faptul că este veșnic tachinat, de toți cei care îl întâlnesc, cu întrebări de genul: „Câte dintre femeile alea au fost ale tale?”, el nu a mai reușit să intre nici în grațiile părinților (decedați de curând), care nu au înțeles de ce fiul lor se ocupă de astfel de afaceri. Nici prietenii nu au mai vrut să alibă de-a face cu primul patron din România al unei firme producătoare de filme porno. „Mi-au spus că nu mai sunt demn de ei, că i-am făcut de râs cu afacerea mea, dar eu consider că am rămas același om, cu aceleași preocupări”, a încheiat Cristian.

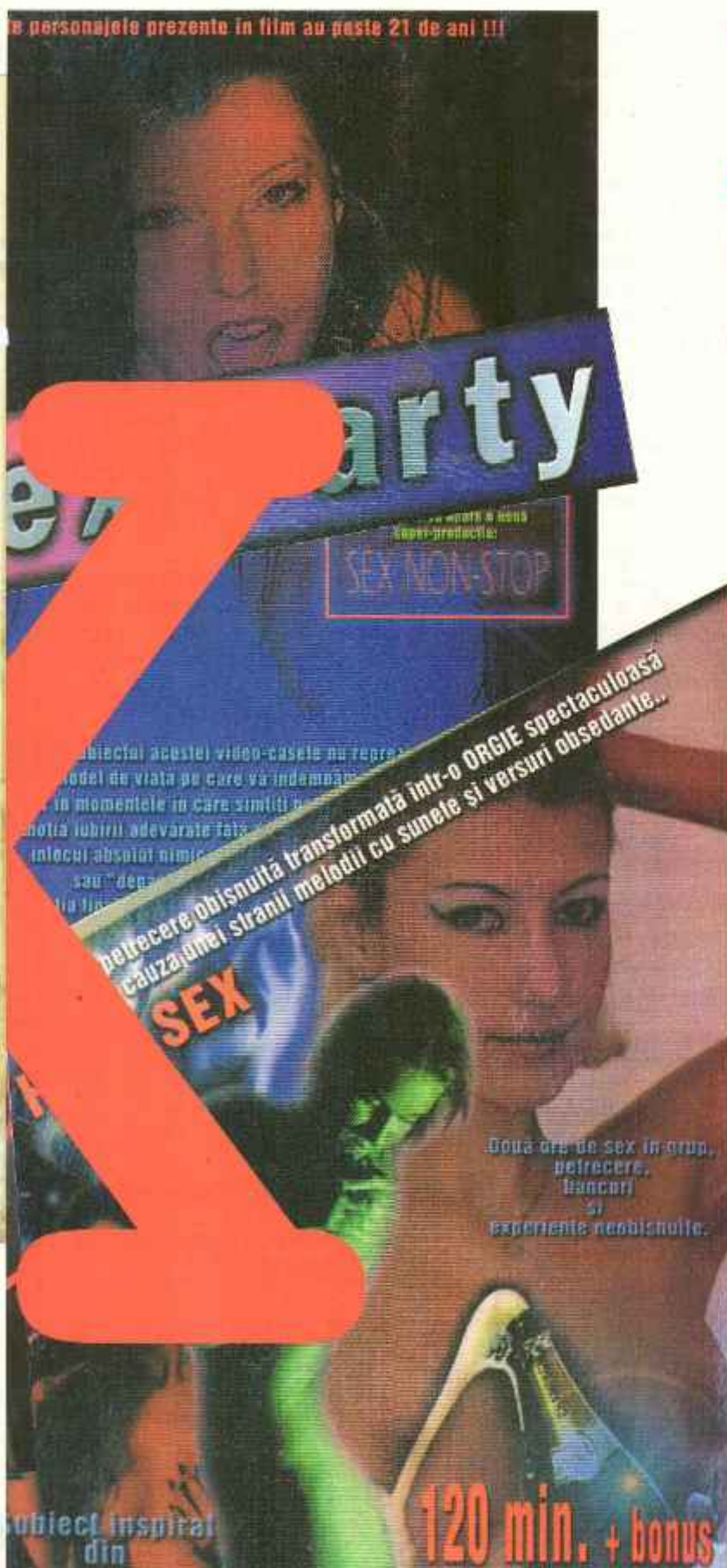
Pentru o oră de filmare fetele primesc aproximativ 100 USD. Dacă au o săptămână plină, pot pleca acasă cu 1.000 USD în buzunar, lejer. Băieții primesc sume modice, cam 10 USD pe oră. Aproape toți vin să filmeze de plăcere.

Surprinzind aproape toate ipostazele în care plăcerea de a face dragoste devine mai mult decât excitantă!

mânia au profitul garantat

Personajele prezente în film au peste 21 de ani !!!

Denis, una dintre actrițele neprofesioniste, are 21 de ani. Este protagonista unui clip video porno produs de X-Art. A acceptat să vorbească despre viața ei, în exclusivitate pentru *Flacăra*.

– Cum e viața ta după apariția acestei înregistrări video?

– Viața mea sentimentală nu a fost influențată în nici un fel. Am un prieten care nu e deloc gelos și mă înțelege. La serviciu, toți colegii știu despre aceste filmări și despre X-Art. La început au fost câteva glume, însă cu timpul totul a devenit normal.

– La filmări cum te-ai descurcat?

– La început, filmările au fost comice. Cu timpul, totul a devenit rutină. Pot spune că filmările mă excitau și uneori erau o adevărată plăcere. Le-am sugerat producătorilor să îmi cumpere o ustensilă erotică de care să mă folosesc în timpul filmărilor.

– Ai avut vreo neliniște sau un sentiment de nesiguranță?

– Absolut niciuna. La X-Art am fost tratată foarte bine de întreaga echipă. Am avut ceva probleme la muncă. Câțiva țigani înstăriți m-au recunoscut și m-au asaltat cu oferte, cum însă i-am refuzat aceștia au devenit mai mult decât insistenți și a trebuit să mă ascund două săptămâni de frica lor.

– Care a fost momentul cel mai amuzant din noua ta carieră?

– Urma să filmez o scenă în care făceam duș singură, complet goală. De emoție și fiind concentrată să fiu cât mai sexy am alunecat și am căzut grămadă peste cameraman.

– Ai câștigat, financiar vorbind?

– Partea financiară nu mă interesează și nici nu m-a interesat. Poate și pentru că am o situație financiară foarte bună. Am lucrat cu X-Art din plăcere, nu pentru bani.

– Cum ai răspunde dacă ai fi solicitată pentru un film porno în Occident?

– Totul ar depinde de scenariu, de contractul cu producătorul și de starea mea de spirit din momentul respectiv. Hotărârea mea va fi influențată și de felul în care m-ar simți partenerul din film și cum m-ar trata acesta și restul echipei. Dar să vină momentul unei astfel de oferte și vom vedea.

Site-urile pornografice românești vând „marfă” occidentală

Nu se știe cu exactitate cine a avut ideea de a vinde materiale pornografice în spațiul virtual.

Cine preferă să lase plăcerea fizică pentru una virtuală? Pare de necrezut, dar acest gen de site-uri adună cei mai mulți utilizatori de Internet pe întregul glob.

Unii români au simțit potențialul acestui gen de afacere. S-au gândit să împingă lucrurile de la spate și au lansat câteva site-uri ce conțin materiale pentru adulți destinate exclusiv consumatorilor români.

Cum nu dispun nici de bani, nici de cunoștințe prea multe în rândul româncelor gata să se dezbrace, „investitori” au găsit o metodă ingenioasă de a umple conținutul site-urilor. Au spart site-urile străine de specialitate, au copiat tot ce era acolo și au făcut o selecție „beton”, pentru românii dispuși să cheltuiască un ban pe marfă de calitate.

Pe multe dintre aceste site-uri există și câteva materiale autohtone mai cuminti sau mai îmbrăcate, însă piesa de rezistență rămâne, de departe, „marfa” subtilizată de pe site-urile străine în vogă.

Pe un site precum Cyberotica.com sau Pornovoyeurs.com, pentru a deveni membru timp de o lună trebuie să achiziți o taxă de aproximativ 15 USD direct de pe o carte de credit verificată la sânge. Ei, bine, pe site-urile românești orice împătimit de sex virtual poate

avea acces nelimitat contra unei taxe ce variază între 50.000 și 100.000 lei pe minut.

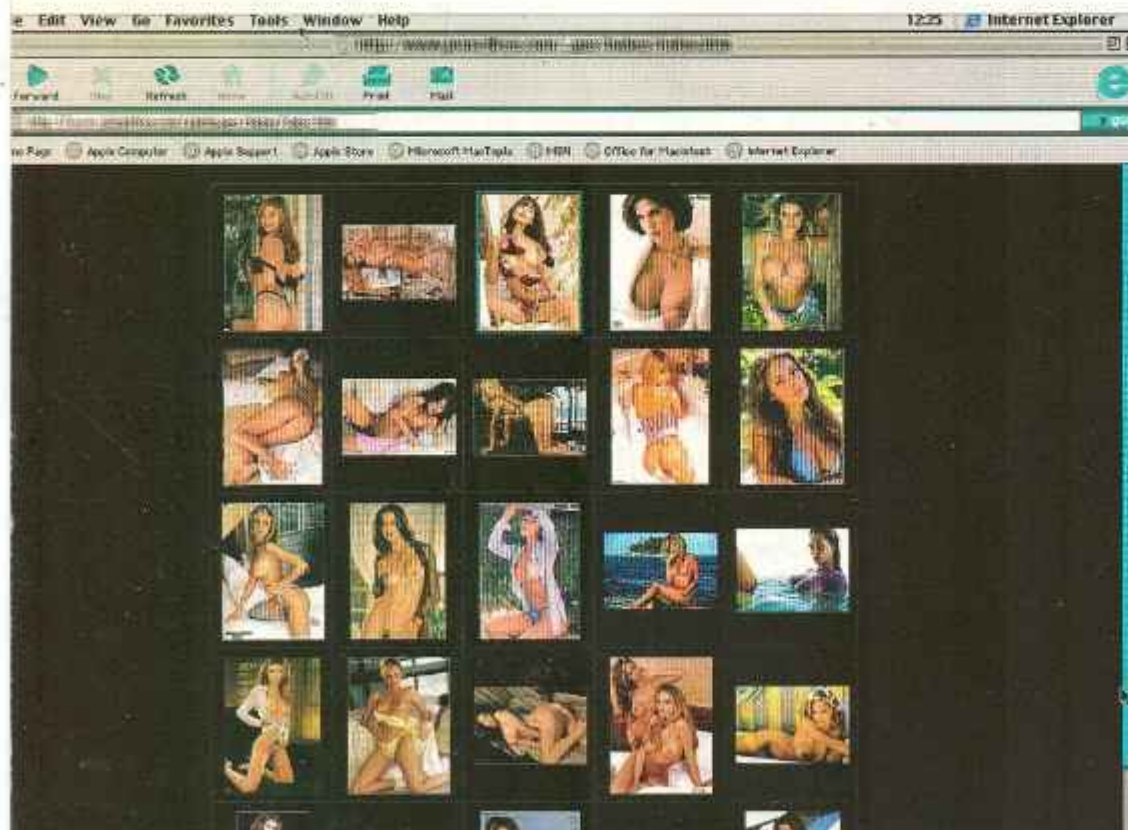
Sistemul de funcționare al unui astfel de site este cât se poate de simplu. Majoritatea adreselor te întâmpină cu un colaj de poze tentante, iar pentru a vedea mai multe sau pentru a viziona filme, trebuie să suni la un număr de telefon tip 89.89.xxx. Primești un nume de utilizator și o parolă de acces, cu ele te întorci pe Internet și, odată introduse, ai acces liber și necondiționat la „marfa” virtuală.

„Succesul afacerii depinde de calitatea ofertei, deși, la mii de site-uri existente, este destul de greu să mai atragi pe cineva pe site-ul tău. Vizitatorii vor filme sau imagini tot mai exclusive, care să conțină scene cât mai «grele». Eu, de exemplu, pentru a mulțumi clienții, plătesc bani grei pentru abonamente la site-urile străine, de unde noapte de noapte copiez noutățile și apoi le lansez la mine pe site, cu prezentări speciale. Pe abonamente cheltuiesc aproximativ 1.000 USD lunar”, se destăinuie Marius T., „patronul” unui site românesc pentru adulți.

Este nemulțumit pentru că, în România, nu există posibilitatea de a face plăți pe site-uri prin cartea de credit. Pentru a beneficia de această facilități trebuie să faci un acord cu o bancă. S-a rezolvat, nu se poate, băncile se tem de cărțile de credit, pentru că multe sunt folosite fraudulos. „Este bine știut faptul că românii sunt pe locul cinci în lume la falsificarea de cărți de credit, prima țintă fiind tocmai site-urile pornografice, unde testează valabilitatea documentelor electronice. Eu, de exemplu, copiez un site pentru care ar trebui să plătesc mii de dolari. Dar sunt convins că nimeni nu îmi poate face nimic, aici”, mai precizează Marius.

Site-urile românești pentru adulți apar precum ciupercile după ploaie. Numai că nu există prea multe opțiuni cu „actori” autohtoni. Singurele site-uri cu „materiale” exclusiv românești sunt gratuite, fiind, de fapt, cataloage ale agențiilor de „însoțitoare”.

de Vasile Damian

Pentru unii împătimiți ai telefoanelor erotice, site-urile porno sunt o opțiune mult mai avantajoasă și mai relaxantă, pentru că, în afara sunetelor de alint, oferă și imagini.

Abonamentul lunar la ZIUA COSTĂ DOAR 50.000 lei plus taxele poștale

N
u
p
i
e
r
d
e

A
B
O
N
E
A
Z
Ă
-
T
E
!

ZIUA

**Suntem cu un
pas înainte!**

Abonamentele se pot face:

- la orice oficiu poștal, la poziția 1034 din catalogul publicațiilor, până la data de 25 ale lunii;
- la sediile noastre din str. Ion Cămpineanu nr. 4 și Casa Presei Libere nr. 1, Corp C parter, la telefon 222 22 55 sau 222 20 51;
- prin S.C. M.T. PRESS IMPEX S.R.L., b-dul Basarabiei nr. 256, sector 3, București, telefon 255 48 17 sau telefon/fax 255 48 15, 255 48 16.

Pentru abonamente în străinătate:

- la RODIPET S.A., telefon 222 41 26 sau 400 32 73, fax 222 64 07

Cabral are preocupări care-l ajută să ducă o existență echilibrată, calmă, în plină armonie cu el și cu cei din jur. Te aștepți, văzându-l, să fie ori un bluesman melancolic, ori un atlet desăvârșit. El este, însă, un luptător de Kick-boxing, a cărui filosofie sună cât se poate de interesant: „Nu am forță și cunoștințe în arte marțiale pentru a-mi arăta puterea, ci pentru a trăi altfel, a gândi altfel, a fi deasupra celorlalți prin modestie și înțelegere. Și pentru că-mi pot permite să fiu exact cum doresc.”

Cabral se gândește la o afacere de familie

Cabral face arte marțiale de la șase ani, sub directă îndrumare a tatălui său vitreg, Mircea Boldea, conducătorul Federației de Kick-boxing din România. Cei de vârstă lui se întreceau în a bate străzile. El învăța, pas cu pas, mișcare cu mișcare, antrenament de antrenament, să fie puternic, mândru de el și de cum arăta. Alcătuindu-și propriul izvor spiritual, a ajuns la performanța de a nu se simți izolat din cauza culorii pielii. La nivel competițional, a fost de două ori vicecampion european și a cucerit toate titlurile naționale posibile. În ceea ce privește măiestria, are doi dan. Ar fi putut să aibă mai mulți, dar, la un moment dat, nu a mai avut cu cine să lupte la categoria sa. Crescuse prea mult în înălțime și greutate. S-a antrenat, în continuare, de plăcere, iar în urmă cu doi ani a devenit antrenor de taek-bo.

Acum, viața de moderator al unei emisiuni de succes, agitată și aglomerată în filmări ori repetiții, nu-i mai permite să meargă în mod constant la sală: „Viața mea continuă să fie o competiție, chiar dacă nu sportivă. Sper ca, în viitor, împreună cu părinții mei și cu Luana, cea care a devenit de curând soția mea, să deschidem o sală de sport profesionistă. O mică afacere de familie... Oricum, sugerez tuturor oamenilor care se respectă să-și folosească timpul liber făcând sport. E o relaxare psihică esențială pentru un echilibru moral și fizic.”

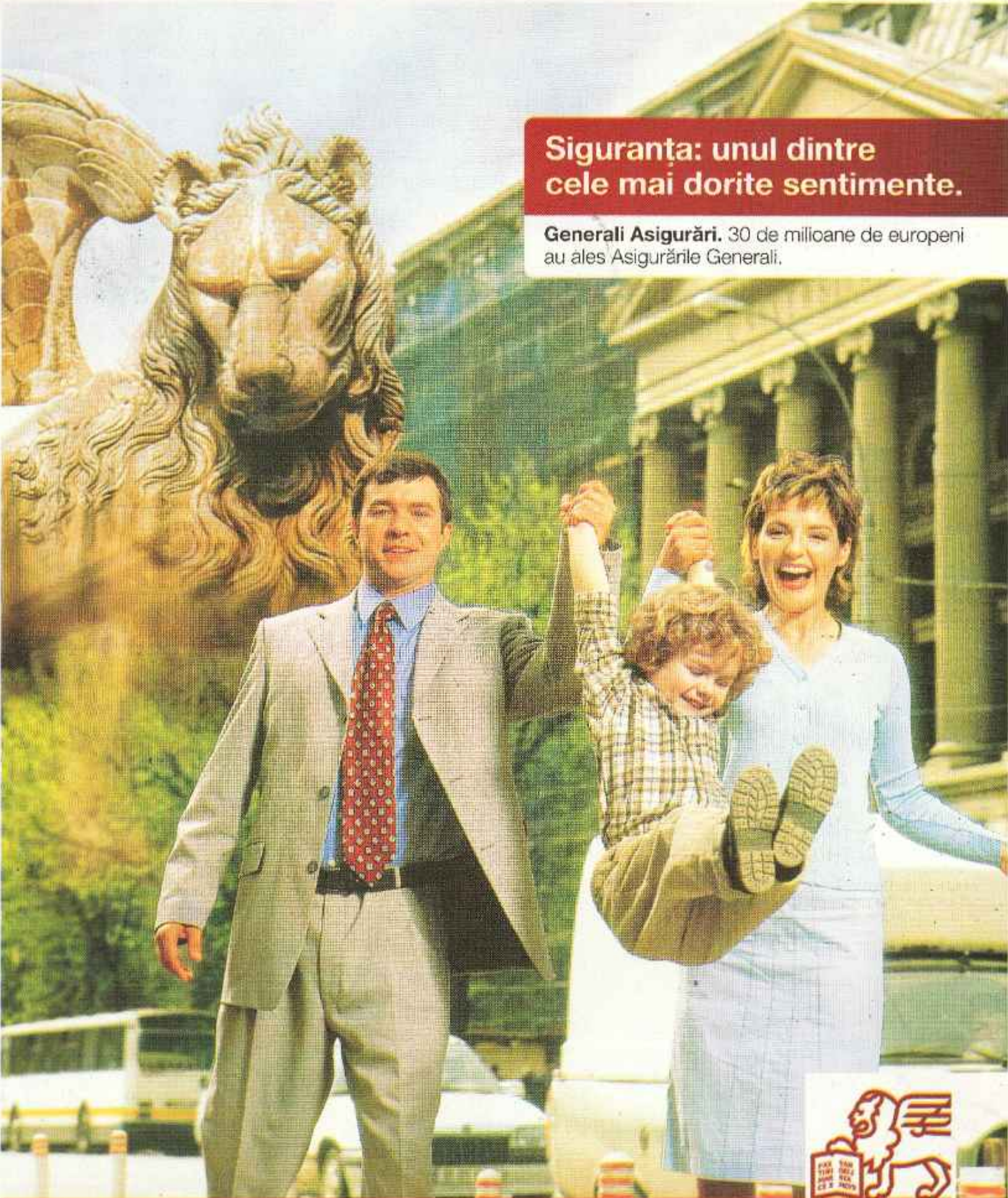
Text: Carla Mihăilă

Mama lui Cabral, Argentina, este și ea antrenor de arte marțiale. Artemis, sora mai mică, se „luptă” cu junioratul.

Luana, soția lui Cabral: „Întrucât mă aflu tot timpul alături de Cabral, sunt protejată. Cabral este foarte puternic și sigur pe el. Are o minte ascuțită, este maleabil și sensibil la sugestiile oamenilor pe care îi simte superiori. Toate aceste lucruri se datorează și faptului că a dus o viață controlată, cu antrenamente dure și în spirit competițional. Are noroc cu o constituție și o sănătate de fier. În afară de câte o mică răceală, n-a suferit operații și intervenții stomatologice. Sper ca și copiii noștri să fie la fel. În orice caz, combinațiile între rase ies extraordinare.”

**Siguranța: unul dintre
cele mai dorite sentimente.**

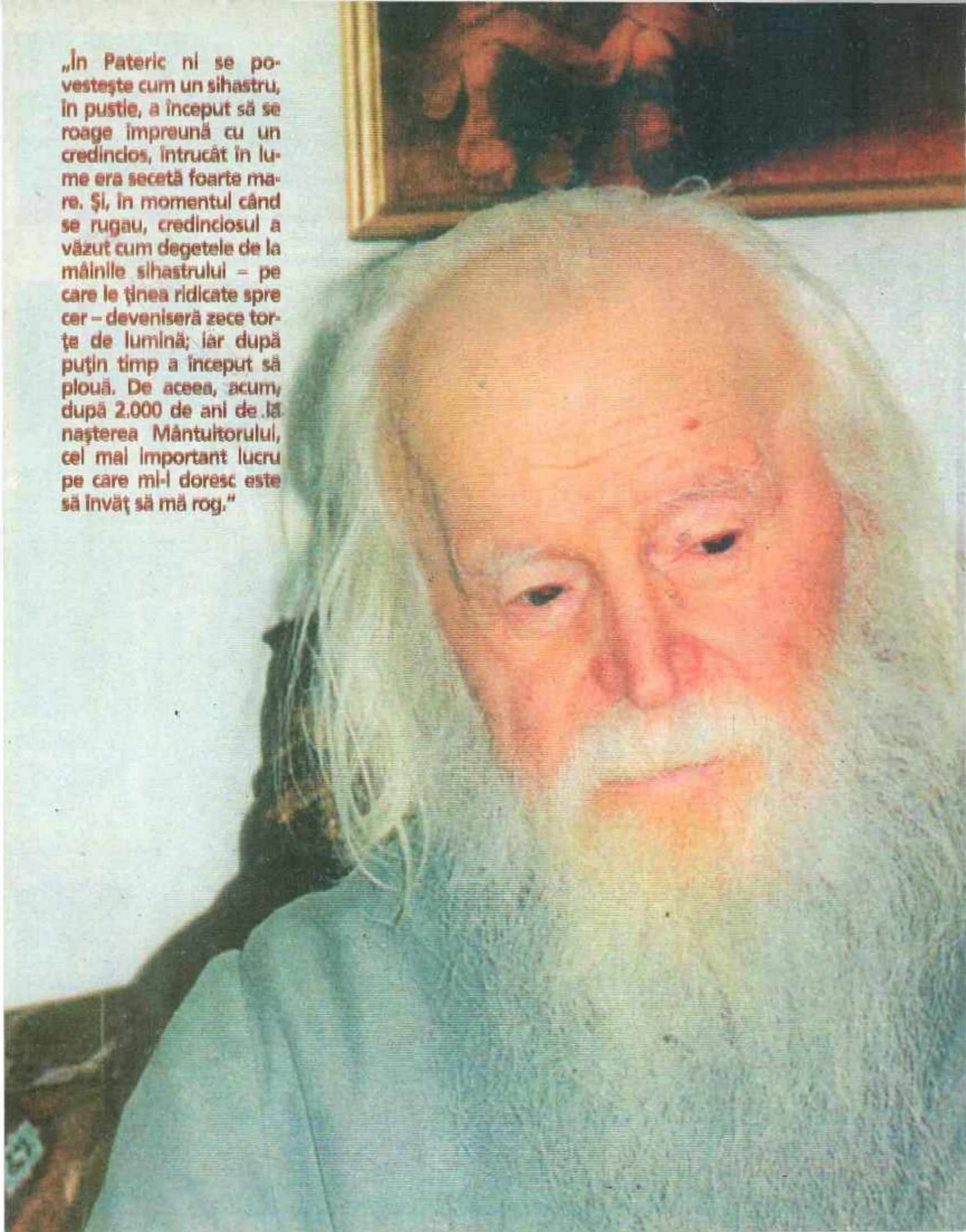
Generali Asigurări. 30 de milioane de europeni
au ales Asigurările Generali.

Calea Plevnei nr. 53, Sector 1, București; Tel./Fax: (+40-1) 312 36 35; 312 27 19
Str. Polonă nr. 18, sector 1, București; Tel./Fax: (+40-1) 212 29 20; 212 29 40
email: info@generali.ro

We care.

„În Pateric ni se povestește cum un sihastru, în pustie, a început să se roage împreună cu un credincios, întrucât în lume era secetă foarte mare. Și, în momentul când se rugau, credinciosul a văzut cum degetele de la mâinile sihastrului – pe care le ținea ridicate spre cer – deveniseră zece torțe de lumină; iar după puțin timp a început să plouă. De aceea, acum, după 2.000 de ani de la nașterea Mântuitorului, cel mai important lucru pe care mi-l doresc este să învăț să mă rog.”

„Suntem de-o seamă”, a spus preacuviosul părinte arhimandrit Sofian Boghiu, starețul Mănăstirii Antim, atunci când a aflat că Revista *Flacăra* și-a aniversat 90 de ani de existență. S-a bucurat că există cineva care vrea să scrie despre sufletul oamenilor. Nu i-a plăcut când i-am spus că oamenii îl consideră aproape un sfânt. Ne cerem iertare, dar și noi credem asta!

 exclusivitate

Întâi te împaci cu APROAPELE apoi cu DUMNEZEU

**Învățăturile preacuviosului părinte Sofian,
la cumpăna dintre ani**

„Rar om care să-l iubeasc

▼ **Preacuvioase părinte arhimandrit, cum se vede lumea din chilia dumneavoastră? Știm că sănătatea nu v-a permis să ieșiți aproape deloc din incinta Mănăstirii Antim, în ultimii ani.**

– Uneori noi cunoaștem lumea mai bine decât dumneavoastră, cei de afară, după felul în care arată sufletul oamenilor. Chiar acum am făcut o spovedanie. Mama se plângea împotriva fiicei, pe care o cunosc, trăiește în Germania, este un om normal. Dar mama e prea lacomă, mereu nu-i ajunge ce are. Aceste realități ale vieții sunt tot atâtea izvoare prin care noi putem cunoaște lumea.

– **Și cum se arată ea, prin sufletul oamenilor, la începutul anului 2002?**

– Se risipește pentru viața de azi pe mâine. Cheltuim totul pentru prezent. Ne gândim ce mâncăm azi, ce îmbrăcăm mâine, cât câștigăm. Ar fi bine acum, la începutul anului 2002, să ne gândim și la viața sufletească. Pentru că avem și suflet și suntem datori să ne rugăm pentru el.

– **Ne putem salva sufletul?**

– Da, dacă fiecare împarte bucățica lui de pâine. Știți că lumea noastră creștinească este una de frați. Ne mai și certăm, dar împăcarea trebuie să existe. Sunt vecini sau rude care nu-și

vorbesc cu anii. Trebuie să lăsăm ura și ambițiile mărunte. Să ne împăcăm. Altfel n-avem parte la împărăția lui Dumnezeu. Și să ne ajutăm unii pe alții. La poarta Mănăstirii Antim sunt oameni care cer o bucată de pâine. Și cei care au se târguiesc cu ei, cum că n-ar avea. Ar avea, dar nu dau. Asta este o răutate. Este răul primordial, de la Diavol.

– **Credeți că relațiile dintre oameni merg într-o direcție greșită?**

– E ură între oameni. Egoism, mândrie, dispreț, vorbire de rău, fătărnicie. Rar om care să-l iubească într-adevăr pe celălalt. Și tocmai aici ar trebui să stăruie creștinul, la învățăturile sfinte. La revărsare de la unul către altul și iertare de tot ce avem unul împotriva celuilalt.

– **Care este cea mai apăsătoare povară a acestor ani?**

– Lăcomia!

– **Cum ne putem lepăda de ea?**

– Nu-i așa de grozav de greu. Să nu ne oprim la sărbători, de pildă, numai pentru mâncare și băutură. Că, de obicei, așa se face.

Să ne întrebăm dacă vecinul nostru are nevoie de ceva. Poate avem niște dușmani. Ia să încercăm să rupem gheata! Poate cineva ne urăște. Ia să ne împăcăm și să cerem iertare. Eu cred că numai așa vom trece mai ușor peste toate.

– **Ați păstorit mai multe generații de credincioși. Există o diferență de credință între ele?**

– Acum credința noastră în suflet este mult mai slabă decât înainte. Suntem copleșiți doar de grijile vieții zilnice. Gândim așa: murim, ne duce și ne aruncă în mormânt, o fi sau nu ceva dincolo? Mulți cred că ai murit și, la bună vedere, nu mai e nimic.

După moarte, însă, dăm seamă pentru viața de aici. Oamenii care vin la mine nu prea știu asta. După 40 de zile de la moarte, fiecare suflet e adus de îngerul său păzitor la judecată. Viitorul celui care a murit e o viață veșnică bună sau o pedeapsă, funcție de faptele sale pământene.

– **Simțiți o tresărire în sufletul oamenilor, atunci când le spuneți asta?**

– Unii tresar, alții nu cred. Zic că spune și popa asta niște cuvinte fără acoperire. Dar toate aceste lucruri sunt adevărate. Dacă nu ne salvăm sufletele, suferința de după moarte este... fără moarte. Suferi și nu dispari. Suferi o veșnicie.

– **Pentru credincioșii care vin la Mănăstirea Antim, sunteți un fel de punct de sprijin. Cum îi ajutați?**

– Așa cum facem noi acum. Stăm de vorbă, cu sufletul deschis. Dar mi-e din ce în ce mai greu. Am ameteți care se țin de mine de 11 luni.

ă într-adevăr pe celălalt"

Mă obligă să stau întins în pat și nu pot. Trebuie să mă ridic, am obligații. Dacă nu mă sprijin într-un băț, cad. Ies din chilie doar duminica, la biserică.

– **Câțiva oameni mi-au spus că simpla dumneavoastră prezență îi ajută. Că aveți un fel de aură, că răspândiți liniște în jur, că păreți împăcat cu veșnicia...**

– Să nu vă încredeți în ceea ce spun unii. Noi ne îmbătăm cu vorbe laudăroase, dar, în fapt, suntem săraci. Tot timpul suntem vinovați față de Dumnezeu. Și datorți cu cât mai multe fapte bune. Dumnezeu moare pe cruce pentru noi și noi îl înjurăm. Să ne rugăm pentru iertarea păcatelor noastre. Dar și pentru alții, care nu știu să ceară iertare. Orice ai face, prin rugăciune și smerenie Dumnezeu te iartă. Întotdeauna există o ușă, mereu se poate ieși.

– **Și-atunci de unde atâta descurajare în zilele noastre?**

– Un păcat foarte mare este această descurajare, la care Diavolul se străduiește foarte mult, știind că acela care deznădăjduiește nu este primit de Dumnezeu. Dacă te-ai descurajat ești pierdut pentru veșnicie. Este și cazul celor care se sinucid, că nu mai pot suporta.

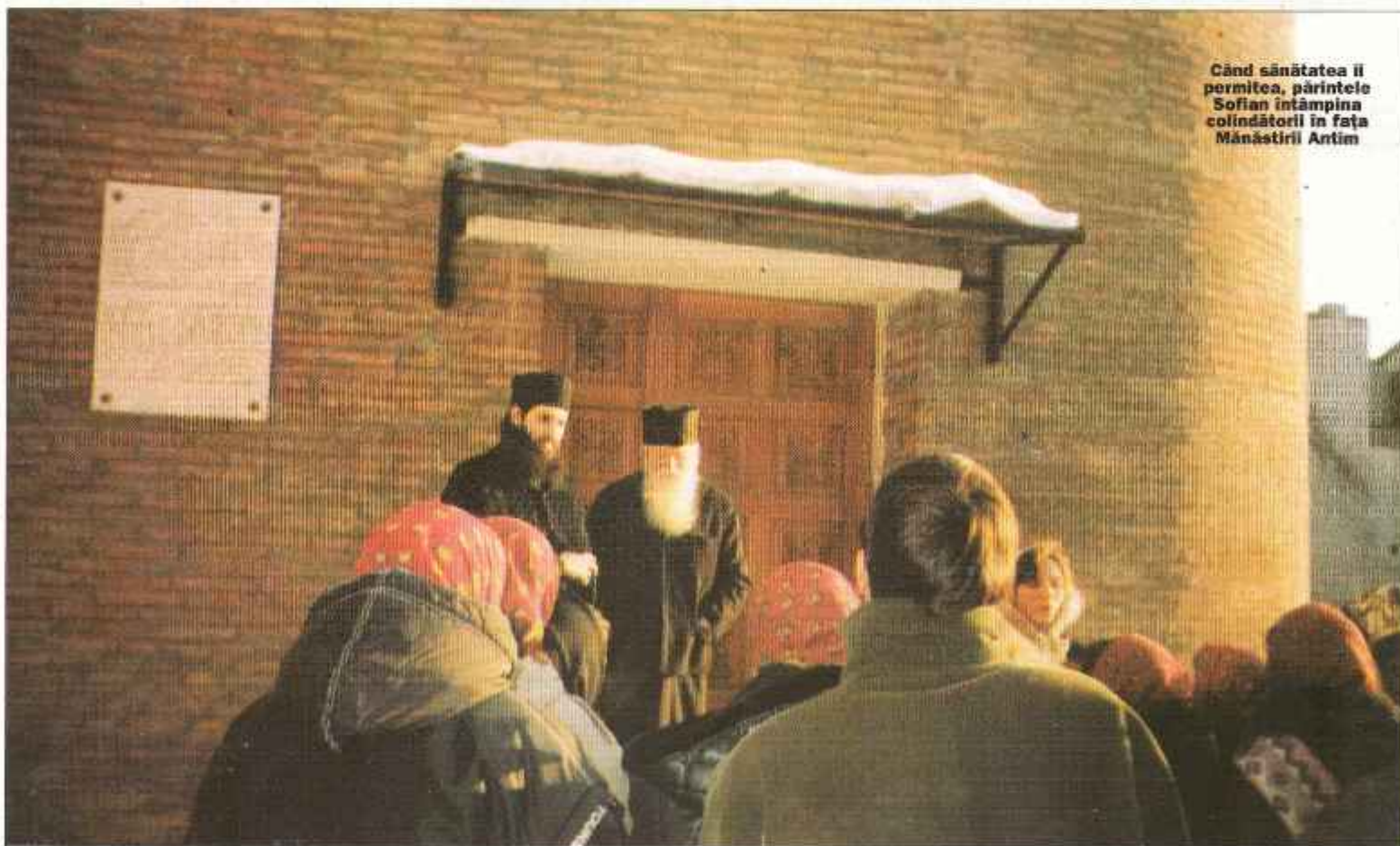

– **Aveți un mesaj de început de an pentru noi, așa păcătoși cum suntem?**

– Să luăm în serios ceea ce ne învață *Evangelia*, de 2.000 de ani. Tot ce scrie acolo e adevărat. Te rogi lui Dumnezeu și ai răspunsuri. Fiecare primește ceea ce merită, ca răspuns la cererea lui. Să cerem iertare cu toată smerenia. Să ne împăcăm între noi. Nu se cade să intrăm în veșnicie supărați. Întâi te împaci cu aproapele, apoi cu Dumnezeu. Rugați-vă și pentru mine. Am nevoie de rugăciuni. Dumnezeu să ne ajute pe toți!

interviul de Liliana Petruș

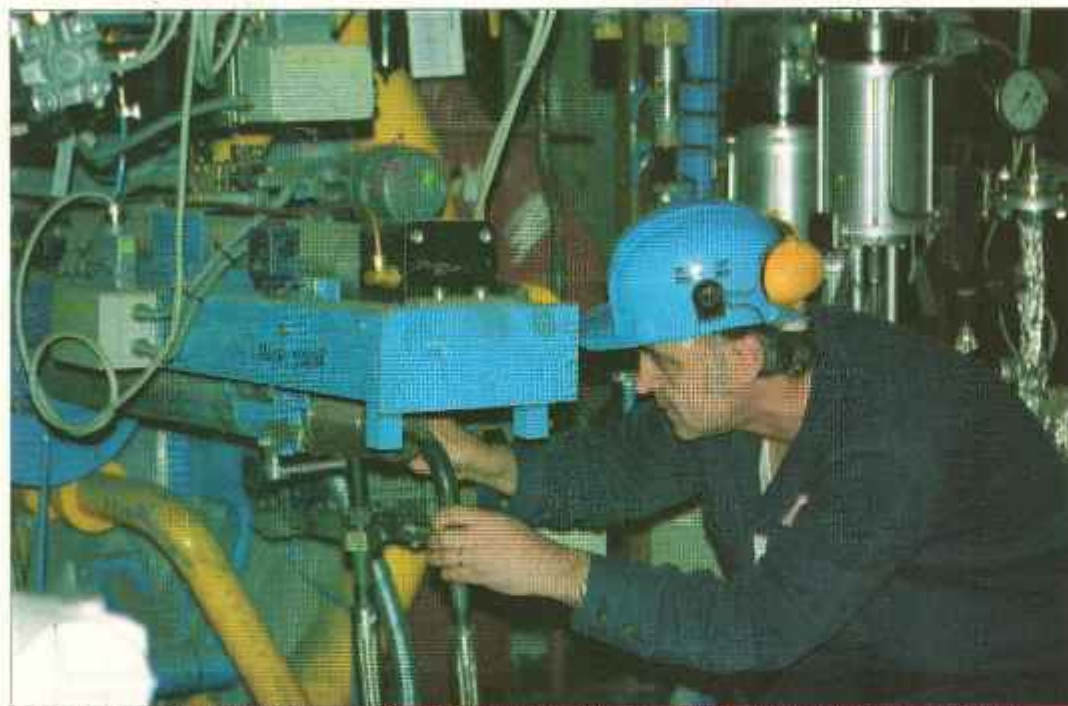
„În închisorile comuniste, unde am stat câțiva ani, toți cei care erau în celulă cu mine se rugau, se pocăiau, își depăneau păcatele, regretau; erau niște oameni pe calea aceasta, a pocăinței. Erau smeriți, cuviincioși și duceau o viață creștină. Eu, personal, vă spun cinstit, adeseori m-am simțit mai bine în închisoare decât afară. De mic sunt în mănăstire și aici am avut tot ce-mi trebuie pentru viață, pentru viața aceasta trupească și sufletească. În închisoare era cam aceeași situație, aveam strictul necesar ca să putem trece de la o zi la alta”.

Când sănătatea îi permitea, părintele Sofian întâmpina colindătorii în fața Mănăstirii Antim

Curent electric fără noxe la Ploiești

Centrala Termoelectrică (CET) Brazi este o importantă componentă a Sistemului Energetic Național. În ultimii ani s-a avut în vedere alinierea la exigențele Uniunii Europene în ceea ce privește emisiile poluante. Agenția Daneză de Mediu – DEPA a venit în ajutorul acestei preocupări. Cum, ne explică dl Mircea Lazăr, directorul tehnic al CET Brazi.

Proiectul de mediu elaborat împreună cu DEPA a cuprins livrarea echipamentului din Danemarca, dar și livrare de componente românești de la parteneri care au știut să se încadreze în cerințele de calitate ale părții daneze. De asemenea, firma românească Energomontaj a realizat montajul instalației de ardere.

CET Brazi are programată în următorii doi-trei ani extinderea programului de reabilitare pentru a putea asigura și la celelalte cazane respectarea condițiilor de mediu.

„Din punctul de vedere al poluării noi aveam o poluare a aerului cu emisiile de la cazanele energetice, emisii de gaze și pulberi. Aveam de asemenea și o poluare, mai puțin importantă, a apelor prin deversări. Nu există probleme legate de poluarea solului, aceasta fiind specifică centralelor care funcționează pe bază de combustibil solid (cărbune). Poluarea aerului reprezenta și reprezintă partea asupra căreia ne-am concentrat eforturile, punând în practică programe de reparații și reabilitări prin înlocuirea unor componente la cazanele energetice. Încă din perioada '95-'96 ne-am pus problema înlocuirii instalației de ardere a cazanelor energetice, principala sursă poluantă a Centralei. Vechile instalații de ardere sunt proiectate la nivelul anilor '60 și sunt depășite moral și fizic. În anii '96-'97 am făcut o încercare de înlocuire a instalației de ardere la unul dintre cazane, care, însă, nu a putut fi atunci finalizată din lipsa resurselor financiare. Ideea a rămas și în 1999 am reluat proiectul de schimbare a instalației de ardere la cazanul nr. 5. Acest lucru a fost posibil, pe de o parte, prin apariția unor tehnologii de ardere care să reducă emisia de elemente poluante în atmosferă și care, de asemenea, îmbunătățesc parametrii globali de eficiență a procesului de ardere. Pe de altă parte, a existat posibilitatea de finanțare parțială cu unele credite nerambursabile acordate prin intermediul Agenției Daneze de Mediu (DEPA). Lucrurile au evoluat foarte rapid. Au fost analizate în Termoelectrica foarte atent soluțiile propuse, s-a ajuns la concluzia că ele sunt de nivelul ultimelor tehnologii în domeniu și aranjamentele financiare sunt foarte convenabile. Astfel am încheiat un contract în mai 2000 cu firma daneză F.L.S. Miljø prin care aceasta se obliga să asigure înlocuirea instalației de ardere la cazanul nr 5. Am făcut, deja, probele la rece ale instalației. În luna februarie 2001 instalația va funcționa la parametri normali.”

text și foto **Marin Marian**

Chirurgia laparoscopică este relativ nouă în țara noastră și, contrar iluziei bolnavilor, nu poate fi folosită pentru orice afecțiune.

LAPAROSCOPIA

CHIRURGIE CU OCHII ÎN TELEVIZOR

De când cu progresele înregistrate de medicină și cu specializările în străinătate ale medicilor, tot mai mulți bolnavi nu mai vor să fie operați prin metodele clasice. Ei își exprimă preferințele pentru chirurgia cu laser sau cea laparoscopică, fără măcar să știe dacă boala pe care o au se pretează la aceste metode.

Introduce instrumentul optic (o cameră video în miniatură), adaptată la un ecran. Cel care operează se uită direct pe acel ecran, unde văd mărit de mai multe ori interiorul cavității. Se efectuează operația, se scoate fierea din ficat, este extrasă printr-una din incizii și... gata."

Prima operație efectuată laparoscopic: scoaterea apendicelui

În România, prima operație laparoscopică a fost făcută în 1993, metoda fiind folosită pentru prima dată pe plan european în Belgia, în 1992. Dar „începuturile laparoscopiei sunt departe în timp, sunt zeci de ani de atunci. S-a început cu scoaterea apendicelui, însă metoda a devenit consacrată după ce a fost utilizată pentru eliminarea veziculei biliare (colecistectomie)", ne-a declarat dr. Ștefan Jianu. Cea mai importantă contribuție în perfecționarea laparoscopiei se pare că au avut-o medicii ginecologi. Acestora le era mult mai ușor să vadă interiorul bazinului, folosind un tubuleț care avea la capăt o lumină. Cu ajutorul acestui tubuleț, ginecologii încercau să vadă cu ochiul liber dacă în cavitatea peritoneală (abdomen) era sânge sau dacă exista vreo sarcină extrauterină. Pasul cel mai important în modernizarea metodei a fost făcut în 1986, când camera video miniaturizată a fost adaptată la un sistem optic (un ecran asemănător cu cel al unui televizor). Astfel, a putut fi vizualizat interiorul cavității abdominale, mărit de șase până la zece ori.

„Fără discuție, laparoscopia nu poate înlocui total chirurgia clasică"

Aproape toate operațiile efectuate prin metodele chirurgiei clasice pot fi făcute și laparoscopic. Dr. Jianu spune însă că, „totuși, această din urmă metodă nu o poate înlocui total pe cea clasică". „Uneori nu ne putem descurca în intervenții cu aceste instrumente foarte mici, cu care se operează laparoscopic. Se pot face operații de chist ovarian, sarcină extrauterină, s-a trecut și la operații laparoscopice pe stomac, esofag, pe intestine... Cele mai frecvente operații sunt

Metoda laparoscopică este avantajoasă, în primul rând, pentru pacienți, dar și din punct de vedere al cheltuielilor de spitalizare. Cel mai important lucru este că pacienții operați prin această metodă au nevoie de o perioadă de recuperare mult mai scurtă.

cele genitale multiple și cele de hernie. Se pot rezolva laparoscopic și unele boli hepatice, chiste hidatice, unele traume, rupturi de diafragmă, de splină, operații pe rinichi, scoaterea splinei, a glandelor suprarenale. Dar, ca orice metodă, laparoscopia are și ea limite." Aerul introdus în cavitatea abdominală poate afecta persoanele care suferă de boli de inimă (poate apăsa cordul). De asemenea, metoda laparoscopică nu este recomandabilă persoanelor care au suferit o operație de hidrocefalie, celor care au probleme cu plămânii sau care au leziuni foarte mari, la care chirurgii nu pot face față cu instrumente foarte fine.

text Tatiana Dabija

zile și nopți

singurul ghid informativ-cultural din: Brașov, Poiana Brașov, Predeal, Azuga, Sinaia

Poiana Brașov

zile și nopți

Brașov

zile și nopți

Predeal

zile și nopți

Azuga

zile și nopți

Busteni

zile și nopți

Nu pierde
Sezonul!
Hai la schi!

Sinaia

zile și nopți

Alintat CECULESCU

Constantin Teculescu s-a aflat pentru prima oară în fruntea CEC-ului în 1996. După 1997, în calitate de parlamentar a atras atenția asupra neregulilor din această instituție. Revenit la CEC, Constantin Teculescu promite să-i recâștige locul care i se cuvine în cadrul sistemului financiar bancar.

▼ **Domnule Președinte, știți cum sunteți alintat?**

Constantin Teculescu: Ceculescu.

– E mare lucru, în opinia mea: sunteți identificat cu instituția pe care o conduceți.

– Da, mi s-a spus așa încă din 1996, când am venit prima dată la CEC. Mi se spunea Ceculescu, având în vedere unele dintre realizările etapei respective și văd că și azi, sunt alintat la fel. Nu demult am fost invitat la o întâlnire a caricaturistilor; cu acea ocazie mi s-au făcut și niște caricaturi. Cea mai interesantă este intitulată „Generalul Ceculescu în bătălia de la Ceculești” și reprezintă lupta cu FNI, eu fiind călare pe un cal cu nuanțe negre și albe, și FNI-ul arătând ca un balaur.

Da, e un lucru plăcut să fii identificat cu instituția pe care o conduci, având în vedere că am venit la CEC nu pentru venituri, unde n-aș putea să spun că am câștigat, ba din contră, ci mai mult cu dorința de a-l face să funcționeze eficient.

– Să revenim la lucrurile foarte serioase. E greu să conduci o instituție care are în spate un asemenea trecut? Să ne aducem aminte că anul de înființare a CEC-ului este 1864.

– Este incontestabil, CEC-ul are o anumită vechime, vechime care înseamnă responsabilități sporite pentru cel din fruntea lui. Această instituție nu-i neapărat o casă de economii, sau este și o casă de economii, este și o bancă, dar, în primul rând, este un simbol pentru români. De aceea, în măsura în care ești bine intenționat și conștient și mai cunoști și ceva meserie, nu-ți poți permite să faci erori.

– La ce fel de erori vă referiți?

– Desigur, la erori din punct de vedere economic, care sunt imediat speculate pe piață, dar, mai ales, e vorba de erori în raport cu milioanele de depunători la CEC.

– Care ar fi identitatea CEC-ului în momentul actual?

– CEC-ul este o instituție sănătoasă, este cea mai sănătoasă bancă, în ciuda vicisitu-

dinilor timpului, mai ales din ultima vreme (1997-2001).

– Să ne lămurim: CEC-ul este o bancă?

– Nu este chiar o bancă, este o casă de economii, cu un anumit specific în raport cu celelalte bănci comerciale.

– Cu ce greutăți vă confrunțați?

– Aș putea să menționez, de exemplu, că situația personalului din această instituție este cel puțin delicată, un număr exagerat de mare de lucrători au un nivel profesional discutabil din punct de vedere bancar. De asemenea, aș putea să vă spun că de la această instituție se cere extrem de mult, adică este investită cu foarte multă încredere, nu numai din partea populației, de care am amintit, dar și din partea statului român, care, la ora actuală, din punct de vedere investițional, nu are prea multe pârghii interne.

– În ce sens?

– Băncile comerciale, în general, sunt interesate, în primul rând, de profituri, care se

Dobânzi superioare pentru tin

obțin printr-un anumit nivel al dobânzilor și prin rulajul rapid al fondurilor, pe când CEC-ul, prin fondurile atrase de la populație, își poate permite să investească pe termen lung, la o dobândă în piață, în întreprinderile mici și mijlocii, în construcția de locuințe etc. Totodată, CEC-ul este chemat să lucreze cu instituțiile, cu autoritățile locale și centrale, pentru investiții, pentru școli, pentru șosele...

- Și populația?

- CEC-ul acordă credite populației pentru construcții de locuințe, pentru cumpărarea de bunuri de folosință îndelungată etc.

- Ce știți despre CEC înainte de a veni aici?

- Înainte de 1996, nu pot să zic că știam foarte multe; de altfel, inițial nu am dorit să lucrez la CEC, acesta nefiind o bancă, iar eu fiind bancher. În etapa a doua, deci în 2001,

știam foarte multe lucruri negative, atât din presă, cât și din discuțiile pe care le-am avut cu diverși colegi, unii chiar din CEC. Am aflat de jaful din CEC, am aflat de marile greșeli de politică economică făcute, poate că nu intenționat. Știam foarte multe în legătură cu lipsa de profesionalism bancar, și, de ce să nu spunem, cartea de vizită extrem de șifonată, după scandalul FNI.

- Pe scurt, care este legătura CEC - FNI și cum se descâlcește ea?

- La ora actuală nu mai există nici o legătură CEC - FNI, având în vedere că Guvernul, prin ordonanța care a devenit după aceea Legea 333/2001, a despărțit definitiv FNI-ul de CEC, drepturile și obligațiile CEC-ului din acest caz fiind preluate de AVAB. Fostul președinte Petrovici a semnat un contract de garantare neuzual, prin încălcarea flagrantă a legii; presupun că întâmplător, CEC-ul a devenit prin acest act iresponsabil garantul tuturor obligațiilor pe care le avea SOV Invest în legătură cu vânzarea unităților de fond către populație.

- E adevărat că spre CEC se îndreaptă cu încredere deosebită în special cei mai în vârstă?

- Da. Acesta poate să fie un lucru pozitiv, poate să fie și negativ. Cei în vârstă au o anumită filosofie. Marea majoritate au crescut odată cu CEC-ul, CEC-ul oferă instrumente și servicii care au câștigat în timp încrederea depunătorilor. Omul este obișnuit, cel puțin cei mai în vârstă, să vadă scris exact câți bani are, ce dobândă are de luat și așa mai departe. Din acest punct de vedere, CEC-ul satisface această dorință psihologică, prin libretetele CEC, în care de fiecare dată se trece operațiunea efectuată la ghișeu, indiferent dacă este depunere, retragere, lichidare sau dobândă cuvenită. Dar CEC-ul, în special în ultimul timp, a început să încurajeze și prin anumite facilități menținerea celor în vârstă printre clienții săi. De exemplu, celor care primesc pensiile prin intermediul CEC-ului le-au fost acordate facilități; până în septembrie 2001, până la venirea mea aici, pensionarii care preluau pensiile prin CEC găseau un extras de cont cu circa 5.000 de lei mai puțin (pentru fiecare bătrân această sumă este importantă, cel puțin din punct de vedere psihologic). În ultimul timp nu se mai plătește acest comision. O altă facilitate, de data aceasta pentru toți clienții CEC-ului: cei care retrag o sumă sub 50.000 lei nu mai plătesc comisioane.

- CEC-ul mai prezintă un mare interes și prin răspândirea lui teritorială.

- Este incontestabil, fiecare vrea să se ducă aproape de casă pentru a efectua operații în cont, instituția noastră satisfacând această necesitate de reducere a plimbărilor. Pentru oamenii mai în vârstă, CEC-ul prezintă și avantajul de a se simți bine în relațiile, discuțiile cu lucrătorii CEC. Vă uitați puțin sceptic, sunt și lucruri mai puțin plăcute în relațiile CEC - clienți. Noi nu dorim să fie așa ceva, dar mai depinde și de starea psihică a salariaților CEC în anumite momente și, bineînțeles, de bunăvoința clienților de a înțelege și o aglomerație la ghișeu și existența unor operațiuni poate câteodată nu tocmai exacte, dar cred că aceste situații sunt din ce în ce mai rare.

- Cum faceți să-i atrageți și pe ceilalți?

- Este o întrebare interesantă. Suntem preocupați de a ne adresa nu numai celor în vârstă, ci și tineretului. De exemplu, avem în vedere introducerea de noi instrumente și servicii CEC pentru tineret, anumite facilități, chiar dobânzi superioare pentru tinerii care vor să depună la noi. Aș vrea să fac următoarea precizare: CEC-ul se adresează celor care vor să facă economii, nu celor care vor să facă investiții; e o mare diferență. Suma econo-

misită primește o dobândă, nu extrem de atrăgătoare, cam la nivelul celorlalte bănci, pe când tineretul, lucru normal, este interesat de câștiguri mari și care provin din investiții. Fac investiții în piața de capital, fac investiții poate în anumite bănci care nu întotdeauna s-au dovedit a fi profitabile, având în vedere că unele au cam alunecat chiar spre faliment. Investițiile presupun, spre deosebire de economii, câștiguri superioare dar riscuri mari.

- Faptul că statul garantează activitatea CEC este pentru dumneavoastră un lucru pozitiv, adică vă dă o siguranță în acțiune? Cred că asta nu înseamnă că vă aruncați orbește în orice acțiune...

- Nu, nici nu ne-ar permite legea. Este incontestabil că CEC-ul are un anumit avantaj, propriu-zis nu CEC-ul, ci populația; siguranța că orice economie o s-o primească la momentul când o solicită și nu numai suma depusă, ci și dobândă aferentă. Ambele sunt garantate de stat. Totodată, sumele pe care le investim, provenind din economiile atrase de la populație, în conformitate cu legea, se adresează unor anumite domenii și categorii; din nefericire, și o să explic de ce din nefericire, marea majoritate a fondurilor respective sunt investite la Ministerul Finanțelor și BNR. Am spus din nefericire pentru că este o sumă exagerat de mare pe care CEC-ul, datorită situației actuale, o investește în titluri de trezorerie, ceea ce nu este specific, pozitiv pentru o bancă. Am putea să spunem, la ora actuală, că din punctul de vedere al garantării fondurilor depuse de populație la CEC, avem sută la sută garanția statului și mai avem încă o garanție de 100% tot a statului prin faptul că deținem certificate de trezorerie de la Ministerul Finanțelor care, bineînțeles, sunt garantate tot de stat și tot sută la sută.

- Care este relația dintre CEC și băncile din România?

- Relația CEC cu băncile comerciale din România, după părerea mea, ar trebui să fie și cred că este o relație destul de sănătoasă; fiecare este specializat în domeniul lui. Băncile comerciale, care sunt axate, după cum spunem, pe profituri mari, prin rularea rapidă a fondurilor și au o anumită politică a dobânzilor, fac operații, în general, cu mari societăți, fiind interesate în mari afaceri comerciale. Noi, în conformitate cu legea, putem să ne adresăm, din punctul acesta de vedere, numai întreprinderilor mici și mijlocii, persoanelor fizice pentru cumpărarea și construirea de case etc. Deci, nu putem să acordăm credite marilor companii. Din acest punct de vedere, legea face distincție, extrem de clară, între domeniul de activitate al CEC-ului și domeniul de activitate al băncilor comerciale.

erii care vor să depună la CEC

– E un avantaj sau un dezavantaj?

– Este justificată decizia, având în vedere că noi, având garanția statului, nu putem să ne permitem, nu avem dreptul să ne permitem, ca fondurile respective să fie investite cu un risc considerabil.

– Ce diferență este între domnul președinte Teculescu din 1996 și cel de azi?

– Cinci ani. Dar cinci ani de experiență. Cinci ani în care am urmărit, din nefericire, cu toate încercările mele parlamentare fără succes, ce s-a întâmplat în CEC; cinci ani de lipsă de reacții a instituțiilor abilitate de lege să împiedice jaful din CEC.

– Anii care vor veni, ce vor însemna pentru CEC?

– Cred că, în primul rând, ar trebui să însemne cel puțin recâștigarea locului pe care l-a pierdut CEC-ul în anul 1997, locul care i se cuvine în cadrul sistemului financiar-bancar.

– Cum ați putea caracteriza sistemul nostru financiar-bancar în momentul de față?

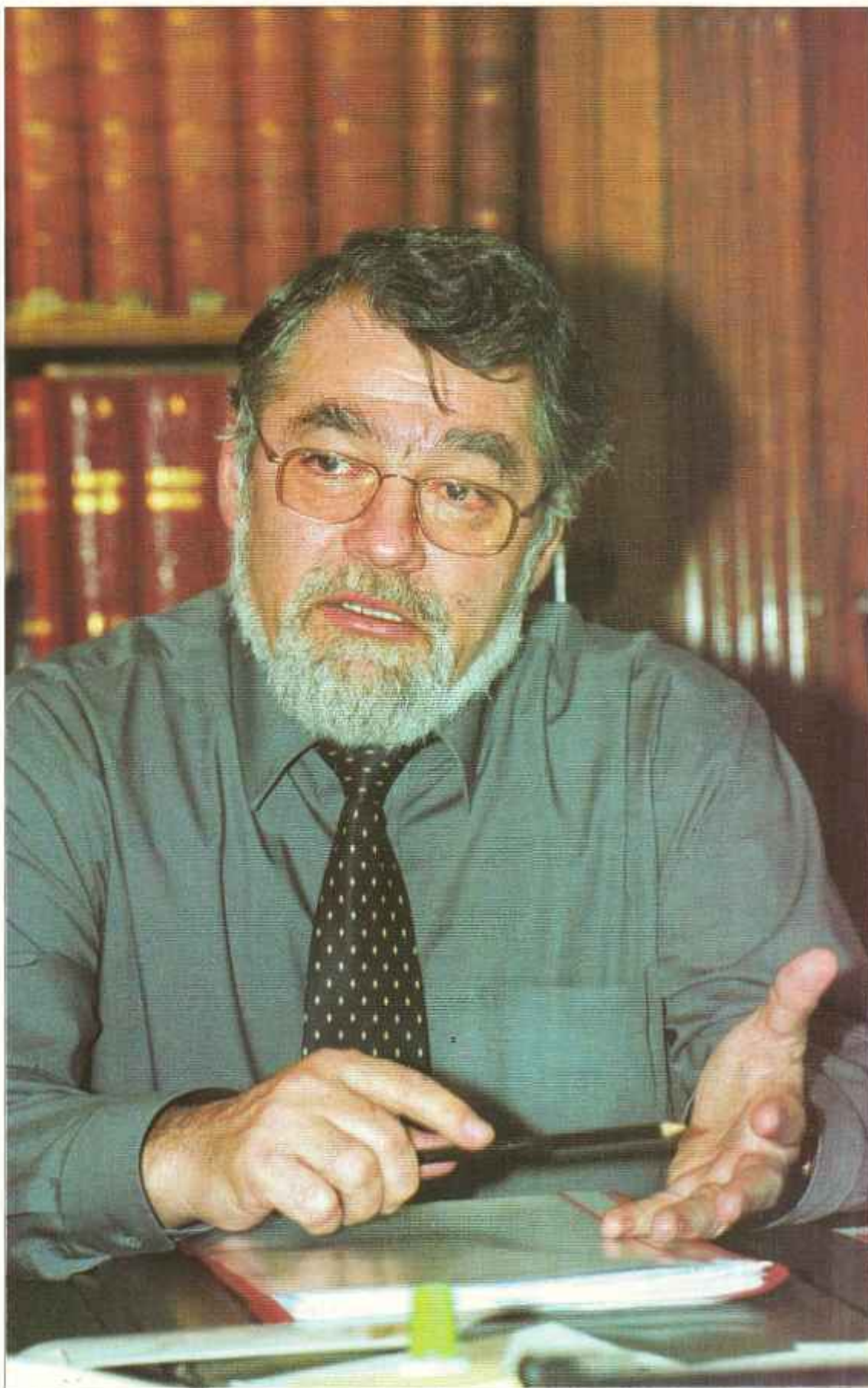
– S-au făcut anumite progrese în stabilitatea sistemului financiar-bancar românesc. Pot să spun că autoritatea Băncii Naționale, din punctul de vedere al supravegherii sistemului financiar-bancar, supraveghere absolut necesară, a crescut, se face simțită, a crescut în profesionalism, în calitatea normelor și reglementărilor pe care Banca Națională le aplică mult mai ferm și mult mai prompt. România se îndreaptă din ce în ce mai evident spre îndeplinirea cerințelor UE, mă refer și la creșterile care au loc în producție, la procesele mari de privatizare care au început să se facă simțite. Am în vedere în special privatizările care au avut și vor avea loc în sistemul financiar-bancar, de pildă, foarte curând Banca Comercială Română. În ceea ce privește CEC, există posibilitatea ca, după perioada de restructurare masivă pe care o va traversa într-o etapă de 3-4 ani să analizăm posibilitatea renunțării la garanția statului, renunțare treptată, și, totodată, de ce nu, dacă piața o va cere și se va lua o decizie politică în acest sens, chiar la privatizarea CEC-ului.

– Se va ajunge la așa ceva?

– Eu vreau să cred că va trebui să fie o decizie foarte bine gândită, nu numai în raport cu ce se întâmplă pe piață, dar și cu așteptările populației, având în vedere numărul foarte mare al celor care se adresează CEC-ului. Cred că avem circa 5 milioane de clienți și 18 milioane de librete de economii.

– Aveți libret CEC?

– Am.

Interviu de George Arion
Jurnal Octavian Tîbăr și Florin Ioniță

Semne bune anul are ?

Două incontestabile succese ale Guvernului au marcat sfârșitul anului trecut: aprobarea de către Consiliul Director al Fondului Monetar Internațional (FMI) la 1 noiembrie a unui nou acord stand-by cu România, în valoare de 380 milioane dolari, respectiv adoptarea bugetului pentru anul 2002 în timp util, fapt fără precedent în perioada post-decembristă.

Reforma pe spinarea populației

Acordul încheiat cu FMI se va derula pe o perioadă de 18 luni, urmând să expire în luna martie 2003. „Au fost comentarii legate de faptul că până acum am avut cinci eșecuri în relația cu FMI, dar toată lumea a fost convinsă că acest program de 18 luni va fi finalizat”, spunea la vremea respectivă Mihai Tănăsescu, ministrul Finanțelor Publice. Este greu să împărtășești entuziasmul ministrului, mai ales că respectarea acordului va fi dificilă. Reducerea pierderilor în sectorul energetic la aproximativ 1,5 procente din PIB, pentru îmbunătățirea raportului economii/investiții în sectorul întreprinderilor de stat cu cel puțin 3/4 procente din PIB, nu va putea fi respectată fără încercări de demonopolizare a sectorului energetic și restructurare, ceea ce va duce la concedieri și la creșterea prețului energiei. O astfel de politică va nemulțumi sindicatele din sectorul energetic, care îi vor scoate în stradă pe muncitori, dar și restul populației, căreia i se va cere să plătească tarife majorate la energie cu până la 16%. Este o creștere corespunzătoare unui preț de producător al societății Termoelectrica de 40 dolari/MWh, față de 33,2 dolari/MWh în prezent. Totodată, prețul de producător al energiei termice la Termoelectrica, care a crescut la 15 dolari pe gigacalorie (Gcal) de la 1 octombrie 2001, va fi menținut la acest nivel în termeni de valută forte prin ajustări suplimentare la 1 ianuarie și 1 aprilie 2002. Acest pret va fi majorat la echivalentul a 20 dolari/Gcal de la 1 iulie 2002. Guvernul a permis, de asemenea, autorităților locale să crească prețul energiei termice

Bugetul de austeritate, o piatră de moară de gâtul românului

Determinarea guvernului de a-și respecta angajamentele se poate observa cu ochiul liber în bugetul de stat. Adoptarea în anii trecuți a bugetului cu întârzieri mari (care au ajuns și până în luna iunie) bloca practic orice intenție de reformă. Întreaga țară era obligată să funcționeze după bugetul pe anul trecut, care nu mai corespundea realității. Banii pentru continuarea investițiilor începute deja nu puteau fi eliberați, salariile erau înghețate, bugetele locale erau blocate până la adoptarea bugetului de stat etc. Această situație greva puternic și activitatea economică a întreprinderilor particulare care aveau contracte cu primăriile și cu întreprinderile din sectorul de stat.

Guvernul Năstase a făcut ca România să nu mai fie singura țară din Europa care nu-și adoptă bugetul la timp. Respectarea angajamentelor externe înseamnă însă foarte mulți bani. Reforma trebuie finanțată. De data aceasta nu este vorba numai despre salarii și restructurarea sectorului de stat. Un singur exemplu este edificator. „Bugetul ministerului pe care îl conduc este un buget care are o tendință sănătoasă, este un buget de investiții”, spunea ministrul Transporturilor, Miron Mitrea, la adoptarea bugetului. Acestui minister i s-a alocat uluitoarea sumă de 50.000 miliarde de lei, pentru a face față celor două probleme majore, modernizarea transporturilor și construcția de locuințe.

În țările cu o economie de piață puternică investițiile sunt lăsate în special pe seama particularilor. Bugetul pe 2002 al României pune în spinarea populației rezolvarea tuturor problemelor: aderarea la NATO, integrarea în UE și reforma economică. Dacă totuși nu vor fi găsite resurse externe pentru suportarea acestor costuri, putem spune fără să greșim, pentru 2002, că „iarna-i grea, omătul mare, semne proaste anul are”.

la utilizatorul final peste nivelul prețului național de referință, în prezent de 550.000 lei/Gcal, pentru reducerea subvenției la energia termică. Aceste măsuri sunt obligatorii atât din cauza necesității de a alinia prețurile la cele din Uniunea Europeană, conform programului de integrare, cât și pentru a reduce subvențiile de la stat, așa cum s-a convenit cu Fondul Monetar Internațional. Populația însă nu va suporta ușor aceste măsuri care vor reduce drastic veniturile reale, și așa cele mai mici din Europa.

2002, anul convulsiilor sociale

Cei peste 200.000 de salariați din petrol, gaze și energie au amenințat deja cu grevă generală, desenând tabloul de cosmar al acestei tip de greve în timpul căreia stațiile PECO nu mai funcționează, mașinile de transport trag pe dreapta, iar rafinăriile își opresc livrarea de carburanți, paralizând practic întreaga societate. Motivul acestei greve este chiar începutul respectării de către guvern a înțelegerii cu FMI, prin reducerea fondului de salarii din acest sector, în care salariul mediu net este de 7,4 milioane de lei.

Amenințări cu grevă au venit și de la sindicatele din învățământ și sănătate. Pe măsură ce guvernul va aplica acel punct al programului cu FMI care va duce la reducerea de personal, tot mai multe sindicate vor intra în grevă. Un alt punct prevede un program de privatizare ambițios care să reducă dimensiunea sectorului public, lucru necesar, dar care va duce de asemenea la nemulțumirea populației.

Text: **Gabriel Klimowicz**
Foto: **Octavian Tibăr**

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:
350.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Prosei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere
a scrisorilor dumneavoastră este **18 februarie 2002**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA NICULESCU

Lumea lui Ion Rațiu

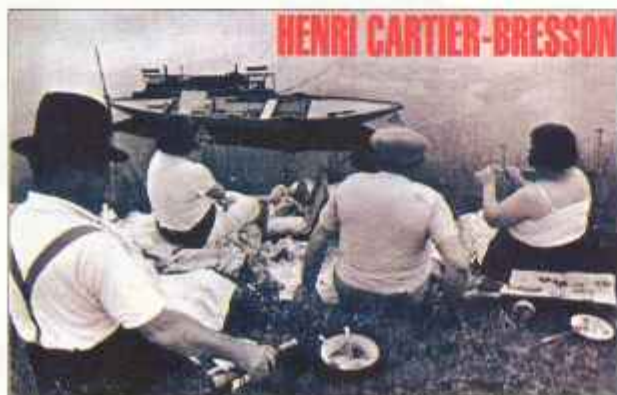
În primele zile ale anului a fost lansat cel de-al treilea volum din notele zilnice ale lui Ion Rațiu: *Tirania majorității*.

Însemnările se întind pe parcursul întregului an 1993 și îmbină perfect amănuntele personale cu cele legate de politica internă, soarta ziarului *Cotidianul*, a relațiilor cu românii din străinătate. Ion Rațiu scria la fel de precis precum și vorbea: avea umor, nu exagera în descrieri, spunea numele întreg al persoanelor cu care venea în contact. Nu aflăm nici un secret din aceste însemnări, dar putem reface, din amănunte, o parte dintre intrigile politico-diplomatice ale perioadei respective.

Nicolaie Rațiu, fiul politicianului și cel care se îngrijește de publicarea *Notelor*, caracterizează astfel anul 1993: „Împresia care se desprinde din aceste note zilnice este aceea a unei lumi obosite. O enormă, imposibilă inerție face mersul înainte extrem de anevoios...” (RAI)

Fotografia la superlativ

Lucrările lui Henri Cartier-Bresson, unul dintre cei mai mari artiști fotografi ai secolului XX, sunt prezente, până la 7 februarie, la Galerile Artexpo, Etajul 3/4, din București. Cele peste 150 de fotografii alb-negru, propuse de Institutul Francez în colaborare cu Ministerul Culturii, se împart în două perioade: imaginile realizate în anii '30 sunt influențate de suprarrealism, iar cele de după război surprind viața săracilor și a opriștilor. Portretele immortalizează mari personalități ale veacului, în vreme ce instantaneele probează, pe lângă spiritul de observație, și un pregnant simț al umorului. (TCZ)

Punctul pe F

SOVietizarea

Istoria limbii ne învață că, periodic, sensul unor cuvinte se modifică, datorită schimbărilor determinate de diverși factori care apar, la un anumit moment, în viața vorbitorilor acelei limbi. Un exemplu de școală este cuvântul *mitocan*: acum o sută și mai bine de ani, desemna acea persoană care locuia la marginea orașului, în *mitoc*. Vechiul *mitoc* a dispărut, pe parcurs, lăsând locul neologicelei periferii, iar *mitocanul* actual este ceea ce se poate defini destul de exact prin sinonimele nesimțit, măgar sau prost crescut.

Cuvântul soviet a fost importat în România în secolul trecut odată cu toată filosofia aferentă noului regim. Nu mai are rost să-i amintim aici sensul și nici ce s-a întâmplat cu el și toată familia lui de cuvinte. Cert e că, de o vreme, soviet era pe cale de dispariție. Până când...

Până când, de vreo câteva săptămâni, ne-am SOVietizat. Iarăși. Toți. Și presa, și puterea, și opoziția, și poporul. Un individ anonim pentru marele public până mai ieri – adică până la momentul în care 300.000 de oameni au rămas cu buzele umflate pentru că dormeau liniștiți, în timp ce un anume fond nu a mai vrut să lucreze pentru ei – a reușit să ajungă cel mai mediatizat personaj din România. Cine auzise de SOV acum doi-trei ani? Aproape nimeni. Acum, toți. Televiziunile s-au bulucit care mai de care să-l aibă în studio, iar când una dintre ele, într-un final, a reușit (oare întâmplător?), zeci de ziaristi au alergat prin tot orașul să descopere „Tora Bora” de unde se transmitea emisiunea. Și după ce au aflat, rămânând cu ochii la stele căci starul tv nu s-a arătat la față – ca orice star care se respectă – majoritatea ziarelor s-au grăbit să-l înjure cu patimă pe bietul moderator, prins la mijloc într-o afacere ale cărei ițe nu le va descurca, probabil, nimeni, și, cu atât mai puțin, el. Un popor întreg se uită în gura plină de dinți proaspeți a vedetei SOV, o vedetă capabilă la orice oră din zi sau din noapte să bată toate audiențele Andrei Marin și Călinescu la un loc. Mai mult, chiar. O altă televiziune, mai modestă,

reușește performanța jurnalistică de a transmite în direct, zeci de minute în șir,

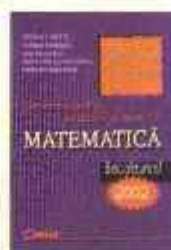
imagini din fața vlei starului. Imagini care, evident, nu ne-au arătat nimic altceva decât o vilă luminată *a giorno* și cele câteva mașini care treceau la ora aceea pe stradă.

Și câte și mai câte: fotografii, interviuri, talk-show-uri, inculpări, disculpări, intervenții ale primului ministru, intervenții ale Președintelui, bănci, donații, divorțuri, partaje, bani pentru partide, bilete la ordin, împrumuturi, contracte, liste, poliști, finanști, SRI-iști, țărâniști, PD-iști, PNL-iști, PDSR-iști, PSD-iști, PRM-iști, PD-iști și câți alți iști. O sarabandă a dezvăluirilor senzaționale care spun de toate și, de fapt, nu dezvăluie aproape nimic, o isterie colectivă în care e prinsă toată lumea, unii doar ca să comenteze câte ceva, alții – și cât de mulți sunt acești alții! – ca să încerce să scape cu fața curată.

Și pentru ce? Pentru câteva zeci de milioane de dolari pe care starul tv – închis pentru inginerii contabile pe vremea în care cuvântul soviet însemna ceva – le-a făcut el știe cum. Pentru câteva zeci de milioane de dolari pe care nu-i vom mai vedea niciodată. Pentru câteva zeci de milioane de dolari la care mai răvneau și alții, dar care nu erau, de fapt, ai nici unuia dintre cei implicați. Pentru câteva zeci de milioane de dolari care, între timp, au devenit ai unora dintre cei implicați. Pentru câteva zeci de milioane de dolari pe care îi vom suporta, din nou, toți, așa cum am suportat și alte zeci, sute sau mii de milioane de dolari. Și, mai mult ca sigur, pentru alte zeci, sute sau mii de milioane de dolari pe care îi vom mai suporta până când nu va mai fi nimic de furat în această țară, iar cei care trebuie se vor distra copios pe seama noastră pe la talk-show-uri, devenind staruri de televiziune.

Dar, până atunci, România continuă cu succes SOVietizarea. Care se poate defini destul de exact prin sinonimele hoție, corupție, escrocherie.

Alexandru Arion

CONCURS

Prima la soluția de 200.000 lei!
un set de lucrări
în vederea pregătirii examenului
de bacalaureat pentru anul 2002

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Căștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere
a scrisorilor dumneavoastră este **18 februarie 2002**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA Corint

EDITURA
Corint

Un show mioritic

În ultimii 12 ani, noi, românii, am văzut destule și am fi putut crede că nu mai este nimic de văzut. Cu toate acestea, încă din primele zile ale anului, am fost martorii unei lupte mai penibile decât toate cele care o precedaseră, bătălie în care s-au angrenat, de-a valma, bișnițari care în mod abuziv sunt numiți oameni de afaceri, politicieni, ziaristi, firme, instituții ale statului, servicii secrete.

La „vârf”, lupta se duce între doi indivizi care, într-o societate normală, ar fi fost iluștri necunoscuți: **Sorin Ovidiu Vântu** și **Mihai Iacob**. Primul a ridicat, se spune, cel mai mare imperiu financiar postdecembrist, a înființat câteva Bănci, a creat Fondul Național de Investiții, care avea să lase cu buza umflată 300.000 de oameni, a fost proprietarul câtorva zeci de ziare și a adunat o avere personală fabuloasă. Al doilea a cumpărat de la primul ziarele și **Banca Română de Scont**, după care s-a apucat să-

filmeze și să-i înregistreze pe Vântu și pe acoliții acestuia, chipurile pentru a scăpa el de eventualele acuzații care i s-ar fi putut aduce. Amândoi sunt moldoveni.

Iacob și-a făcut „cumpărăturile” în numele unei firme pe care o conduce, dar la care susține că nu are nici o acțiune – excepțional semnal de încredere dat partenerilor de afaceri! Degajat și ironic, el a apărut la *Dan Diaconescu în direct* și a făcut dezvăluiri senzaționale precum aceea că **Nicolae Văcăroiu** este un om serios, iar **Adrian Năstase** – spaima corupților...

La rândul lui, Vântu și-a ales, dintre ofertele care i se făcuseră, interlocutorul pe care putea să-l domine cel mai ușor, respectiv Marius Tucă. Supărat pe telespectatori că se „îndoie” (sic!) de el și vizibil speriat de Vântu, Tucă-show n-a reușit să scoată de la acesta decât zâmbete și promisiuni de dezvăluiri ulterioare. L-a lăsat să „scape” și atunci când domnul SOV

a declarat ingenuu că, exceptând BID, la orice altă societate este acționar minoritar – ca și când ar fi un fleac să deții 30% din acțiunile SIF-urilor, adică din tot ce s-a privatizat în țara asta pe vremea FPP-urilor!

Se pot spune multe despre prestațiile lui Iacob și Vântu, dar esențialul este că **amândoi ne cred tâmpiți, incapabili să ne prindem că au fost buni tovarăși până când unul a vrut puțin mai mult decât se stabilise inițial**. Iacob urma să fie, probabil, unul dintre salvatorii lui Vântu – acele persoane care au acceptat să „cumpere” proprietățile acestuia, care, astfel, nu mai puteau face obiectul unui eventual sechestr. Ulterior, ceva i-a învrăjbit unul împotriva celuilalt. Asta este tot. Restul este spectacol de sunet și lumină. Un spectacol, vai, atât de specific plaiurilor mioritice, unde se întâmplă puțin, dar se vorbește enorm.

Uraaa! Uraaa!

Revista de front a militarilor români care participă la Forța Internațională de Asistență de Securitate în Afganistan (ISAF)

Ministerul de Interne și cel al Apărării au cerut – iar Parlamentul a aprobat imediat – trimiterea de trupe românești (medici, polițiști și vânători de munte) pe câmpul de luptă din Afganistan. Sună emoționant, este? Singurul detaliu care umbrește un pic momentul este faptul că acesta s-a petrecut exact în ziua în care, prin toate comunicatele oficiale, americanii anunțau că nu prea mai au ce face în Afganistan: avioanele patrulau fără să arunce o bombă, întrucât nu mai aveau asupra a ce, pușcașii marini terminaseră de scotocit peșterile de la Tora Bora (fără să dea de bin Laden, evident), guvernul provizoriu de la Kabul începuse să lucreze, iar țara se chinuia să revină la normal.

Dar, mă rog, la noi se spune așa: Măi bine mai târziu decât niciodată.

Ai noștri ca brazilii

Dacă în Afganistan românii au ajuns cam târziu, în Insulele Comore s-au repezit fără să mai aștepte vreo aprobare: cinci conaționali au participat la o tentativă de lovitură de stat în exoticele spații insulare. Patru au fost uciși în schimbul de focuri, al cincilea, rănit, a supraviețuit și poate ne va povesti cândva ce-a fost în capul lor. Oricum, încă o cărămidă pusă la temelia imaginii externe a României.

Un popor muncitor

Românii sunt un popor muncitor. E drept, majoritatea muncesc la negru. În Israel, de pildă. Decizia guvernului Sharon de a expulza toți imigranții ilegali a scos la iveală că în acest stat ar exista circa 150.000 de lucrători fără forme legale, dintre care nu mai puțin de 60.000 sunt români. Avem și noi undeva majoritatea absolută! Expatriații or să se descurce ei cumva, vorba este: cum se vor descurca evreii fără noi?

Unde-i lege?

Statistica este o știință crudă: în anul 2001 Parlamentul a finalizat două legi proprii, în rest a fost ocupat să aprobe ordonanțele guvernamentale. Mai țineți minte că Victor Ciorbea vroia să vină în fața senatorilor și deputaților cu vreo sută de proiecte de legi? Probabil că, între timp, și acelea și altele s-au epuizat (vorba ban-cului: dați-le și așa, epuizate!), încât bieții parlamentari chiar nu mai au la ce să lucreze. Oricum, ritmul nu este rău: în zece ani vom avea douăzeci de legi!

Moarte pentru moarte?

În 12 ianuarie 1990, mulțimea isterizată din Piața Victoriei scanda „Moarte pentru moarte!” Speriați, liderii FSN acceptau reintroducerea pedepsei capitale, pentru ca, trei zile mai târziu, să anunțe că s-au răzgândit.

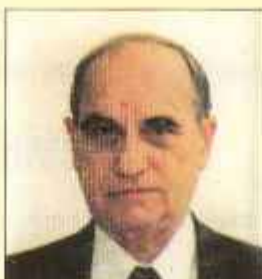
Problema a revenit deseori în discuțiile din lumea întreagă. Pare evident că, în anumite situații, este singura pedeapsă meritată. Dar se pot evita erorile judiciare, care în acest caz – sunt ireparabile? Un răspuns a sosit tocmai din SUA, una dintre puținele

Johnny Paul Penry și-a petrecut o jumătate din viață în închisoare, în așteptarea executării unei sentințe de condamnare la moarte pentru o crimă pe care ar fi comis-o în 1979. Recent Curtea Supremă a Statelor Unite a revocat sentința, după ce avocații lui Penry au susținut că acesta are mintea unui copil de 7 ani.

țări occidentale care, în câteva state, prevede pedeapsa cu moartea: a fost casată definitiv sentința lui Abu Jamal, condamnat la moarte în 1981 pentru uciderea unui polițist la Philadelphia și devenit simbol al luptei împotriva pedepsei capitale.

Jamal a trăit douăzeci de ani sub amenințarea acestei sentințe – un timp care nu poate fi recuperat. Dar măcar a scăpat până la urmă. Întrebarea este: câte dintre sutele de condamnări la moarte duse până la capăt or fi avut la bază sentințe discutabile?...

Bazil Ștefan

Tango periculos la Buenos Aires

Cu ceva ani în urmă, pe când Mexicul, de pildă, era salvat de la faliment printr-o acțiune de anvergură a instituțiilor financiare internaționale și a Statelor Unite, iar deasupra Braziliei începeau să se adune nori la fel de negri, Argentina trecea, alături de Chile, drept una dintre economiile latino-americane cele mai stabile. Țara era o mare exportatoare de cereale și de carne de vită, avea universități de calitate, producea filme bune și scriitori de mare valoare, iar incomparabila artă argentiniană a tangoului atrăgea turiști de pe tot mapamondul în restaurantele și localurile de dans din Buenos Aires. La cumpăna anilor 2001-2002, toate acestea nu mai erau decât o amintire. Argentina se afla în situația unui dansator de tango trecut și de a doua tinerețe și care, după o mișcare riscantă, cade lat și se alege cu o fractură gravă ce i-ar putea provoca paralizia. Sărăciți după patru ani de recesiune, argentinienii au ieșit în stradă, devastând magazinele și încălțându-se zile în șir cu poliția, în ciocniri sângeroase, soldate cu 29 de morți. În final, violențele au dus la prăbușirea edificiului puterii politice. Cinci președinți în 12 zile, iată un record mondial ce nu va putea fi doborât atât de curând. „Chiche”, soția ultimului dintre ei, Eduardo Duhalde, a semnat actul de investitură și ea, alături de soțul ei, gestul dorind să reînvie vremurile mai bune când Evita, apoi Isabel Peron confereau o oarecare aură regimului populist de la Buenos Aires.

Ca resurse naturale pe locuitor și condiții de climă și sol, Argentina este una dintre țările cele mai binecuvântate de pe Pământ. Cum se face că a ajuns în pragul anarhiei, într-o situație atât de dramatică? Analistii sunt categorici: din cauza unor erori economice care au

dus la acumularea unei datorii publice de 132 de miliarde dolari, a cărei dobândă a ajuns să consume jumătate din venitul național. Cea mai gravă dintre aceste erori a fost directoratul monetar de aproape 11 ani prin care pesoul a fost legat de dolar printr-un curs fix de 1 la 1. Acest curs artificial, și nerealist, având în vedere diferențele substanțiale de forță economică, productivitate, rată a inflației etc. dintre Argentina și Statele Unite, a strângulat exporturile țării, iar deficitele comerciale anuale au silit guvernul să recurgă din ce în ce mai mult la credite – externe și interne. Plata datoriei a afectat investițiile, rezultatul fiind patru ani consecutivi de recesiune. Singura măsură financiară justă, devalorizarea pesoului și abandonarea treptată a cursului fix peso-dolar a venit abia în ianuarie 2002, după ce prăbușirea economică era fapt împlinit.

Încercând să-și explice cum s-a ajuns la acest cataclism, marele scriitor argentinian Mario Vargas Llosa, laureat al premiului Nobel pentru literatură (dar și candidat la președinția țării, deci nu un ageam în ale politicii) crede că adevăratul motiv al marasmului ține mai mult de „predispozițiile sufletești și psihologice” ale poporului său, de „predilecția bolnăvicioasă pentru ireal” a concetățenilor săi, care are drept efect „sucomberă în fața... utopiei, voluntarismului sau populismului”. Potrivit lui Llosa, în această „vocație de a fugi de ceea ce este concret” și de a trăi „într-o lume de vis” își au rădăcinile și erorile economice, începute în „nebulia naționalistă a anilor '40 și '50, când Peron a etatizat principalele industrii. Și subscriu, fiindcă diagnosticul său se potrivește destul de bine și pacientului România.

Noi recruți trec prin controlul medical pentru a intra în armata indiană

Unde dai și unde crapă!

Abia scăpat, cât de cât, de presiunea evenimentelor din Afganistanul vecin și (până de curând) prieten, Pakistanul și-a mutat privirile către granița sudică, unde frecuşurile cu India s-au transformat (din nou) în schimburi de focuri. La reuniunea din Nepal a statelor din zonă, liderul pakistanez și cel indian și-au dat mâna, mai mult de dragul fotoreporterilor, dar detensionarea relațiilor este încă departe, mai ales după atentatul asupra Parlamentului din New Delhi, în care indienii au văzut „mână” vecinilor. De altfel, imediat după strângerea de mână, India a anunțat că suspendă dialogul cu Pakistanul.

pagini realizate de Tudor Călin Zarojanu
foto: Rompres, Mediafax foto și AP Rompres

valiza diplomatică

Doru Costea

Merge și așa?

Când începe un an, cel mai tentant lucru este să faci previziuni. În politica externă, experții sunt la fel de mulți ca în fotbal; românul este analist politic cel puțin în aceeași măsură în care este născut poet. Partea bună este că lumea are păreri; partea și mai bună este că nu ne mai temem să le facem cunoscute; mai puțin bine este când credem că doar părerile noastre sunt corecte.

Diplomatul nu spune niciodată lucrurilor pe nume. Exercițiul profesiilor a fost făcut, chiar și în politica externă românească, nu neapărat de diplomați. Tentativa de a relua indeitnicirea este mare: cum poți vorbi despre un an care începe în politica externă fără să spui lucrurilor pe nume?

O soluție poate fi aplicarea maximei lui Merkin: „Când ai dubii, crezi că actualul curs va continua”. Pentru politica noastră externă, continuarea cursului actual nu înseamnă, însă, exprimarea vreunor îndoieli, ci doar absența unei alternative: pentru că direcția spre integrarea europeană și euro-atlantică este o (auto)stradă cu sens unic și fără intersecții. Sondajele de opinie sunt elocvente în această privință pentru sprijinul pe care îl acordă opinia publică – analiștii politici anonimi ai României – mersului pe această autostradă. Mai mult: chiar începând de anul acesta, putem merge – la propriu – în direcția cu pricina fără să mai trecem prin furcile caudine ale cozilor la vize. Totuși, ca să spunem lucrurilor pe nume, și în viitorul imediat din anul acesta călătoria noastră euro-atlantică și europeană rămâne mers pe jos, în tenisi, pe ici, pe colo, dar mai mult desculți și, încă mai mult, pe cărarea de lângă autostradă; pentru ca să fim europeni – nu numai să ne credem că suntem – trebuie să mai facem o mulțime de alte lucruri. Circulația fără vize este o condiție necesară, însă nu și suficientă. Ca la matematică.

Cred că primul lucru este să începem cu schimbarea din capetele noastre. Asemenea cutiilor chinezești – sau păpușilor rusești, de ce nu? – și acest prim lucru are înăuntrul lui alte „prime lucruri”: mentalitatea „merge și așa”, prietenă la cataramă cu „l-am păcălit” și rudă de gradul unu cu încurajarea decedului caprei vecinului este din aceeași clasă cu „vezi-ți de treabă, nu dau «ăă» doi bani pe noi”. Ultima cutiuță-affirmație este cea mai importantă: cine ar da chiar și mai puțin de doi bani pe asemenea atitudini?

Așadar, o previziune pentru 2002 este că ne-așteaptă un test mult mai greu: să dovedim că „merge și așa” înseamnă „merge și cu românii” așa cum merge și cu italienii, francezii, spaniolii, germanii și cu toate celelalte nații alături de care vrem să fim. Comisia de examen are un singur membru: fiecare dintre noi. De aceea și testul este mult mai greu. Și tot de aceea este bine să ascultăm și părerile altora, pentru că s-ar putea să aibă dreptate când ne spun – chiar condescendent – că „mda, alți mai făcut câte ceva bun, dar...”.

grupuri de interese, grupuri de presiune

Dan Pavel

Scandalul FNI – BRS – GELSOR

De când s-a prăbușit FNI, am asistat la spectacolul neputinței puterii politice în fața oligarhiei financiar-bancare. Neputința a venit din confruntarea cu un tip aparte de imunitate. Când ne referim la un potentat precum Sorin Ovidiu Vântu, este vorba despre o imunitate mai puternică decât cea legală, constituțională. Este imunitatea dată de amestecul dintre bogăție, influență, corupție, complicitatea dintre politică și finanțe, dintre presă și ascunderea adevărului. Ea a dus la finanțarea partidelor și a politicianilor, la reducerea la tăcere a presei (sau mai bine zis a unei părți a acesteia), la ineficiența poliției, serviciilor secrete, procuraturii, justiției. În fața unui om precum Vântu, statul de drept pare o ficțiune. El și-a retras nestingherit banii de la FNI, în timp ce 300.000 de depunători obișnuiți s-au trezit faliti peste noapte. De fapt, situația de la FNI este relevantă pentru raporturile de forțe dintre diferitele grupuri de presiune. Manifestațiile (uneori violente) ale depunătorilor de la FNI au zdruncinat serios coaliția care a guvernat în perioada 1996-2000, dar nu poziția lui Vântu. El este mai puternic decât câteva sute de mii de cetățeni obișnuiți.

Cu toate acestea, a existat un grup de presiune mai puternic decât imperiul financiar Vântu. Presa. De mai bine de un an și jumătate, *România liberă*, în particular directorul său, Petre Mihai Băcanu, au dus o campanie de presă susținută. Sortii de reușită ai campaniei ar fi fost reduși dacă nu s-ar fi alăturat și alte forțe din presă. În ciuda conflictelor de interese majore între trusturi de presă concurente, a existat un front comun pentru scoaterea la iveală a adevărului. Sunt cunoscute animozitățile între *România liberă*, *Adevărul*, *Evenimentul zilei*, *Cotidianul*, pozițiile lor diferite în chestiuni politice, morale, publice. În ciuda acestora, aceste publicații au fost împreună în bătălie. În ultima vreme, li s-au adăugat și fostele publicații ale lui Vântu, *Curentul* și *Monitorul de București*. Ele au avut o motivație diferită, fiind cumpărate de un anume Mihai Iacob, fost partener de afaceri al lui Vântu (iar după spusele acestuia din urmă, văr cu soția lui Vântu, doamna care tocmai a renunțat să mai revendice partajul). O simplă comparație între diferitele perioade de apariție ale ziarului *Curentul* arată că, dacă pe vremea lui Vântu se putea vedea efortul de a face o presă obiectivă, de tip „britanic”, cu dosare de presă pe cele mai diferite probleme, cu pagini consistente de comentariu politic și cultură, acum aceeași publicație iese în evidență prin cel mai abject extremism naționalist, prin șovinism antimaghiar și rasism antițigănesc, prin agitare a ideii false a comunităților românești din Balcani ca viitor „butoi cu pulbere” al regiunii. Prin urmare, faptul că acest ziar s-a alăturat frontului anti-Vântu nu este în sine ceva pozitiv.

Marea problemă în legătură cu Vântu redă esența teoriei grupurilor de interese: este acest personaj un simplu pion, o roțiță într-un angrenaj mai complicat sau este un întreprinzător particular care folosește în folosul propriu sistemul, care funcționează defectuos când e vorba să servească interesul public, dar impecabil când e vorba să fie exploatat de interese particulare? Sau poate că formularea mai adecvată ar fi: în ce măsură este Vântu o roțiță din mecanism și în ce măsură un operator care și-a subordonat mecanismul? Dacă tot ce se întâmplă nu este o mascaradă, vom afla răspunsul curând.

Primierul român Adrian Năstase a trecut pragul dintre ani pe valul unor succese incontestabile: desființarea vizelor pentru spațiul Schengen, semnarea protocolului privind „legitimățile de maghiari” la forsa cerută de București, redresarea României în clasamentele de rating economic. În plus, el a încheiat primul an al mandatului fără a se înregistra vreo mișcare sindicală semnificativă și fără probleme deosebite în Parlament, deși guvernul PSD este minoritar.

BILA ALBĂ

Insuficient de atent la ceea ce semnează, președintele Ion Iliescu a semnat grațierea, între alții, a câtorva persoane condamnate pentru corupție, inclusiv un individ din entourageul PSD – într-un moment în care oficialii se laudă cu relansarea luptei anti-corupție. Chiar dacă împarte vina cu unii dintre consilierii săi și chiar dacă și-a „luat înapoi” una dintre grațieri, Iliescu nu poate fi scuzat, mai ales că presa trăsesse numeroase semnale de alarmă privind aceste iertări de pedepse.

BILA NEAGRĂ

Natura moartă dă din picioare

Descoperirea plutea în eter. Războiul din Vietnam a fost primul conflict armat-filmat din istorie. Revoluția română din decembrie, prima răsturnare de regim, programată în prime-time la televiziune, cu concursul unor cunoscuți rapsozi – Ceaușescu în rolul lui Amza Pellea după salutul generalului Basta – și Sergiu Nicolaescu în rolul cu același nume, după sărutul pe gură și cu limba (de lemn cariat) dintre Gorbaciov și Honecker, o producție a casei de film Malta, avându-i printre figuranți pe băieții în trening de la GRU și tovarășii în pulovere de la edituri.

Războiul din Irak n-a mai fost decât copia cenzurată a celui din Vietnam, iar plecarea președintelui argentinian călare pe elicopterul alb, zilele trecute, varianta prescurtată, pe înțelesul pucistilor, a scriptului românesc.

De ani în sir, mișcările de mase, pocnind din bice și pahare, și mutările terminale ale istoriei sunt riguros inscenate. Succesul lor politic sau social este un montaj de imagini și lumini, de zgomot și furie, predigerate de și prin televiziune. Fără inscenare mediatică, politica și politicienii nu mai există nici nominal, nici pe liste. Un talk-show debil face cît trei dezbateri anemice în jurul unei motiuni de cenzură. Mediocrația învinge politocrația. Show-ul bate documentarul. Media selectează temele, personajele și modul lor de întrebuintare în politică și viața publică. Nu faci parte din nici una dintre ele, nu treci prin sticlă fără să te tai, nu ești. Consumatorul de televiziune și de publicitate e mai socializat politic decât alegătorul. Primul știe, discernе, (zappează) refuză, comentează. El este un *zoon mediaticum*. Al doilea nu știe, alege doar ce i se dă, dă ceea ce i se cere; este, cu alte cuvinte, doar un animal, sau în cel mai bun caz, un mai, *zoon!* Primul, în confruntare cu ecranul devine consumator cu drept de vot cenzitar – taxa de cablu și satelit îți dă dreptul să alegi și să fii ales în panopticul iluziilor generale – iar aparența transparentă a ecranului îl face să creadă că imaginarii lui populează realitatea tuturor. Un sociolog francez explica mai demult că lipsa de inhibiții și chiar familiaritatea cu care o vedetă de televiziune este abordată pe stradă de telespectator, spre deosebire de complexele aceluiași de a-l interpela pe deputatul sau consilierul local între pubelele inflaționare ale tranziției, are o singură și simplisimă explicație: între alegătorul de televiziune și tele-alesul său s-a stabilit o trainică relație de amor homo-erotic (între imagini surori) platonice și in vitro, la propriu; între chiriașul tristelor prefabricate post-comuniste și politicianul de cartier (francez) funcționează încă raportul dintre supus și stăpân, permanent denunțat, detestat și reinnoit de ambele părți.

Televiziunea ne sistematizează și omogenizează, cu homunculi ei nocturni împărțim crampele, insomnia și spațiul libertății domestice, în timp ce edificiul public, gangul administrației financiare sau holul de bloc, rămâne necunoscut și agresiv.

Informația, pe de altă parte, s-a împrietenit foarte bine cu divertismentul. Atât de bine încât un jurnal de știri defectiv de crimă, pedeapsă, mușcături, hube și noroi, își pierde definitiv farmecul pentru telecetățean. „Infotainment”-ul (Information+Entertainment) pusese așadar de mult stăpânire pe viața noastră publică intimă. „Politainment”-ul n-a întârziat să ni se alăture în așternutul incestuos al tuturor așteptărilor înșelate. Politicienii își pun în scenă cu premeditare artistică aparițiile. Sunt buni și drepti, cu copii și nevestele, seamănă cu Vodă Cuza sau măcar cu Moș Ion Roată și Unirea, cred în Moș Crăciun, le plac mai mult informațiile decât comentariile, dar și mai mult fondul de ten personal decât zbârcitura din obrazul gros ținut cu chelțuile publice.

Politainment-ul conferă siguranță și confort, e uscat și curat, se administrează în doze mici și dese, nu se expune decât la lumina rece a reflectoarelor de studio, se ține la îndemâna copiilor și bătrânilor, pentru că primii mai au de-nvățat, iar ultimii nu mai au nimic de pierdut. Cu el nu se pierde niciodată alegerile ci se câștigă etern rating-ul.

B.C.U.

Sub această siglă se ascunde, pentru necunoscutori, Biblioteca Centrală Universitară din București. În mai anul trecut, s-a făcut sută de ani de când Regele Carol I a donat Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii publice banii și planurile pentru o fundație universitară. În 1895, Fundația era inaugurată oficial, cu o bibliotecă de 3.400 de volume, 48 de locuri de lectură și capacitatea de a servi 100 de cititori zilnic. La 21 noiembrie 2001, după doisprezece ani de la Revoluție, B.C.U. a fost reînscădărită: daunele produse de obuze, gloanțe și foc au fost, cu chiuu cu vai, remediate. B.C.U. s-a extins și s-a modernizat. Doar manuscrisele și cărțile arse în zilele Revoluției n-au mai putut fi recuperate.

„Rămâne o enigmă”, spune Ion Stoica, directorul actual al B.C.U., în interviul acordat revistei *Flacăra* din noiembrie trecut, referindu-se la faptul că s-a tras în plin asupra clădirii B.C.U. în decembrie 1989.

Nu e, cu adevărat, o enigmă. Refăcând scenariul, după amintirile lui Ion Stoica, ne dăm seama că, dincolo de haosul acelor zile, dincolo de spaimile protagoniștilor și de psihoza terorismului, există o cauză concretă și incontestabilă a dezastrului care a înghițit pentru totdeauna cărți străine și românești din secolele XV-XIX, manuscrise unice de imensă însemnătate aparținând, între alții, lui Eminescu și o mulțime de alte valori de patrimoniu. Ion Stoica relatează că a cerut maiorului Ion Mureșan, comandantul unității de tancuri care înconjurase clădirea, în după-amiaza de 23 decembrie, să ordone încetarea focului. În clădire nu erau și nici nu fuseseră teroriști. Maiorul a replicat că habar n-are că se află dinaintea unei biblioteci, și încă a celei mai faimoase din țară. Viitorul șef al culturii din MAPN ignora totul despre B.C.U. și Fundația Universitară. Tot Ion Stoica spune că a apelat la stafii Revoluției, aflat pe atunci în clădirea vecină a fostului CC. Nimeni n-a fost sensibil la apelul său. Altele erau problemele cu care se confruntau liderii noului regim. Unii dintre ei, participanți la reînscădărită B.C.U. din noiembrie 2001.

Cauza la care m-am referit este, vai, de natură culturală: B.C.U. a fost devastată de obuze dintr-o carență de informație și de cultură a unor militari și politicieni români. O lume întreagă a protestat la dărâmarea, cu tunul, în Afganistanul taliban a celor mai mari statui ale lui Buda din câte există. Prin B.C.U., după 1989, s-au perindat personalități culturale din toată lumea, au văzut, s-au crucit, au dat bani și cărți. De protestat, era inutil. Cât despre descoperirea vinovaților, nimeni nu părea preocupat. Incultura politico-militară a românilor a păgubit B.C.U. cu mult mai mult decât au putut repara culturalii de la UNESCO și din alte instituții.

Pentru patrioții noștri de ocazie, care se bat cu pumnul în piept, distrugerea B.C.U. este o lecție. Doar că lor nu le stă capul la școală.

CONCURS

Premiu:

10 cărți acordate de

Librăria Humanitas – Pasajul Krețulescu

adresa: Calea Victoriei 45, București

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:

București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este 16 februarie 2002, data poștei

Coordonator sponsorizat de BIBLIOTECA Humanitas

Humanitas

Anul în care ar trebui să râdem Mai este actual I.L. Caragiale?

La 31 ianuarie 2002 se împlinesc 150 de ani de la nașterea dramaturgului Ion Luca Caragiale. Motiv pentru care Guvernul României a demarat *Anul 2002 – Anul Caragiale*, pe o criză „care, ascultă-mă pe mine, că dumneavoastră nu știți, care, mă-nțelegi...”.

S-a spus mereu că, dacă I.L. Caragiale ar trăi, ar fi epuizat de câte ar avea de scris. Societatea românească a ultimilor ani ar fi un izvor nesecat de subiecte pentru pana marelui dramaturg. Și totuși, mai este actual Caragiale? Iată întrebarea pe care am adresat-o câtorva regizori, actori și oameni de cultură, la începutul Anului I.L. Caragiale.

Alexandru Dabija: Dal la toate propozițiile care sfârșesc cu semnul întrebării. Răspunsul va constitui introducerea la o carte despre Caragiale pe care o voi scrie cândva. Până atunci, eu nu pot spune decât da.

Victor Ioan Frunză: Oricine face o lectură atentă a realităților românești își dă seama că există încă o foarte mare actualitate a acestui scriitor, chiar și în ciuda limbajului care multora nu li se mai pare actual. Dar nu se poate pune problema actualității reprezentării operelor sale. Problema este ca această manifestare să nu devină un soi de comandă socială care să fie executată pom-pieristic, să nu existe tentația – care cred că va exista – de a pune mâna pe fondurile care vor fi la dispoziție numai pentru că montăm Caragiale. Deja am auzit de un teatru de copii care montează Caragiale și nu e vorba de *Di. Goe*, am auzit și de un teatru maghiar care se zbate să pună un Caragiale. Eu unul cred că e foarte necesar să-l punem în operă, însă nu cred în inițiativele astea centralizate. Același lucru l-aș putea spune și despre vestitul an Eminescu care a avut doar un recital ce s-a plimbat în toată țara. Asta a fost până la urmă totul, dar s-a intitulat foarte pompos *Anul Eminescu* și atâta s-a abuzat de el pînă s-a uzat, a devenit o monedă caipă. Mi-e teamă să nu se întâmple același lucru și acum, asta ar fi singura mea reține e.

Ion Caramitru: A fost anul Eminescu în 2000, anul Brâncuși în 2001, anul Caragiale în 2002. Anul Caragiale își propune, la dispoziția Ministerului Culturii și la inițiativa TNB, să oblige toate teatrele de a marca anul Caragiale. Asta va duce la inflație de spectacole, cele mai multe, sunt convins, banale sau lipsite de orice interes. Dacă vorbim de

spectacologia de după celebrul spectacol al lui Sică Alexandrescu, nu putem să ne amintim decât un spectacol Ciulei cu *O scrisoare pierdută*, un spectacol *D-ale Carnavalului* al lui Lucian Pintilie și sporadic la Teatrul Național unele spectacole banale, unele regizate de Radu Beligan sau de alți regizori improvizați și de un spectacol incitant care este în momentul acesta scos de pe afiș, *Scrisoarea pierdută* al lui Al. Tocilescu. Actorii mari care să joace Caragiale sunt puțini. În afară de acuitatea politică a pieselor lui, la Caragiale e vorba și de un comic de limbaj de care nu se poate face abstracție. În rest, în afară de bifarea acțiunii, cum se zicea pe vremuri, nu văd interesant decât proiectul pe care l-a prezentat UNITER-ul la licitația de programe pentru Fondul Cultural Național, *Caragiale 2002 – Caragiale în dialog*, care a avut câștig de cauză pentru caracterul său interactiv și educațional. Proiectul va fi dat pe mâna a 12 artiști tineri, regizori, actori sau echipe. Eu zic că e mai interesant genul ăsta decât un spectacol pur și simplu.

Alexandru Paleologu: Îmi pare foarte bine că e anul Caragiale. Am văzut *O scrisoare pierdută* la TNB stagiunea trecută. Evident că am răs în primul act, deși mi se pare fără sens a demonstra actualitatea lui Caragiale acum. El e actual așa cum era la 1873. Și dacă românii își mai aduc aminte de Caragiale e bine, asta înseamnă că nu suntem complet reduși, pentru că sunt foarte mulți români care-l urăsc pe Caragiale că ne-a făcut așa cum ne-a făcut. Aniversările nu m-au interesat niciodată. Oamenii eterni sunt eterni. Nu mai trebuie aniversați. Niciodată nu m-a emoționat ziua de naștere a lui Eminescu sau Caragiale. M-a emoționat faptul că s-au născut.

Constantin Bălăceanu-Stolnici: Mi-a făcut o deosebită plăcere să aflu de un an dedicat lui conul Iancu Caragiale din trei motive personale: 1) Mie mi-a plăcut foarte mult lite-

Nenea Iancu a fost prezent în multe din caricaturile vremii. Marele actor Iancu Brezeanu a folosit o astfel de caricatură pentru coperta cărții sale de amintiri, apărută la Editura Universul în 1939

ratura lui. 2) A fost autorul meu preferat, ales, așa cum era obiceiul pe atunci, pentru bacalaureat. 3) Caragiale a fost de foarte multe ori și în această casă, în care suntem acum, a lui Grigută Cantacuzino, care fusese directorul Teatrului Național și cu care se înțelegea foarte bine. Dotat cu genialitatea pe care o are, el a fotografiat societatea românească a epocii și, curios pentru un simplu scriitor, a prins niște aspecte antropologice de bază ale comportamentului populației noastre. *Personagiile* sale sunt prezente și astăzi în mijlocul nostru, deci el a prins ceva care definește peste câteva generații unele trăsături ale vieții noastre sociale și politice. Marele merit al lui Caragiale este de a fi fotografiat râzând societatea românească.

Demn exponent al clasei noastre, a fost și victima ei pentru că toată lumea știe că a trebuit să se autoexileze fiind urmărit, persecutat de către cei care nu-i iertau totuși fotografiile pe care le-a făcut. Se știe că a murit la Berlin în urma unor procese în care a fost apărut de unul dintre personajele contemporane cu el, Delavrancea. Aveam la un moment dat o scrisoare a lui Caragiale care descrie vizita pe care Delavrancea i-a făcut-o la Berlin în care îl înfățișează sub toate aspectele, bineînțeles iarăși cu nuanța aceasta de comic. Scrisoarea o enerva teribil pe Cella Delavrancea și nu știa cum să scape de ea. Eu cred că e binevenit acest an. Bineînțeles că aici trebuie să fim foarte atenți să nu se lungească spre un festivism de tip *Cântarea României*. Cred că cel mai bun lucru ar fi să se rejoyce piesele, să se repună în circuitul televiziunii filmele care s-au făcut cu actori mari și poate să se organizeze unele dezbateri despre mahalagismele care sunt astăzi frecvente la televiziune.

Dan Puric: Caragiale trebuie sărbătorit din intimă toaletă culturală, e un reflex al unei fiziologii normale care își celebrează valorile perpetuându-le. Eugen Lovinescu avea o concepție vizavi de opera lui Caragiale, vorbea de mutația valorilor: opera nu este perisabilă în timp și mecanismul de valoare rămâne proiectat în societate. Eu cred că acum ar reveni asupra acestui lucru. Sigur, Caragiale e o valoare fundamentală a literaturii dramatice românești, poate cea mai importantă, numai că aspectele satirizate de el s-a dus. Ceea ce se întâmplă în peisajul social românesc nu mai poate fi prins, după părerea mea, în Caragiale. El a devenit poate un fel de Vasile Alecsandri, adică mult pitoresc: Tipărescu e floridică la ureche față de o haimană din asta care acum gestionează destinele economice sau față de un spirit criminal. Poate Umuz în sensul de absurditate sau de haos să mai facă față. Iată, pe Caragiale îl celebrăm, dar îl punem și la muzeu. Asta este părerea mea: nu mai e actual, el nu mai poate face față la clonații care au apărut acum.

Alexander Hausvater: Plecând de copil de aici nu am reușit să diger filosofia lui Caragiale, umorul lui, așa că pentru mine nu este un autor așa de important ca să-i dedic un an întreg. În literatura dramatică română sunt mulți autori care nu sunt descoperiți, nu sunt reinventați și atunci se rămâne la un fel de generalizare categorică a lui Caragiale. El este unul dintre mulți alții. Putem dezbate dacă într-adevăr este autorul național sau nu. Cred foarte mult în necesitatea diversității teatrale, trebuie să fie așa de divers, încât să încapă și comedia, și tragedia, și absurdul și toate. Să vezi un denominator comun în toate teatrele de repertoriu din România într-un an, Caragiale, mi se pare ceva de neacceptat. Când este centenarul lui Shakespeare nu se face Shakespeare în Anglia, când este centenarul Molière nu se face neapărat Molière. Adică acești autori trebuie făcuți tot timpul,

Caragiale a fost mereu un „personaj” important pentru *Flacăra*, încă din primul an de apariție al revistei

dar în același timp trebuie făcut efortul de a inventa noi autori, de a descoperi acei autori care poate în anii '20 sau '30 sau în secolul al XIX-lea nu funcționau, dar acum funcționează. Când se fac șapte piese Caragiale aici și zece acolo, publicul nu poate să vadă și altceva. Un lucru care mi se pare foarte clar este lipsa de repertoriu contemporan. Adică pe scenele românești, din multe cauze, nu poți să vezi piesele de valoare scrise în ultimele, hai să spunem, 20 de luni în țări ca Argentina, Brazilia. În cel mai bun caz vezi o piesă americană ici și colo. E o absență și când încurajezi numai spectacole Caragiale... faptul că e numai... Sunt contra exclusivității, contra generalizării.

Mihail Măniuc: 1. În fiecare an e ANUL CARAGIALE. Eu zic să declarăm de aici înainte toți anișorii Republicii noastre ANI ANIVERSARI. 2. E clar că realitatea e hiba, marea hiba, e limpede că ea nu-i dă pace nici o clipă spiritului lui Caragiale.

Dan C. Mihăilescu: Sigur că, auzind de stabilirea unui „an Caragiale”, primul impuls e fie de furie, fie de dispreț. Sau indiferență. Așa de ireversibil ne-a isterizat (până la... sassistelă) aniversaromania ceașistă, încât am devenit alergici la tot ce înseamnă presta-bilire de sărbătoare în calendar. Numai că, după umoral, vine raționalul. Astfel încât te gândești că, adică, de ce nu? Foarte bine dacă oficialitatea dorește să facă (și să dea) ceva pentru literatură. Dacă, deci, 2002 va însemna reeditarea în tiraj de masă a celor două superbe volume Caragiale, apărute în coeditare (Academia Română și Univers Enciclopedic) în 2000, dacă Naționalul bucureștean va realiza într-adevăr integrala comediilor caragialiene, dacă se vor reedita cărțile lui Florin Manolescu și Șerban Cioculescu, ori studiile lui Pompiliu Constantinescu și Paul Zarifopol despre Caragiale, dacă vreun post de televiziune va face film din scenariul lui Alexandru Solomon *Franzela exilului*. Un documentar despre Caragiale la Berlin, dacă Primăria Bucureștilor va comanda unui colectiv de specialiști (istorici literari, arhitecți ș.a.) realizarea unui album dedicat Bucureștiului lui Caragiale..., dacă, adică se va micșora apetitul pentru nimicnicie, pentru butaforie, pentru chiolhăneală cvasi-simpozionistică ș.a.m.d., cultivându-se fapta, documentul, practicul și pipăibilul, apoi atunci, aferim, va fi bună la ceva și aniversaromania. (Ah, ultasesm ceva: a se reedita și „exegeza” tipărită cu ocazia sărbătoririi din 1952, că-l... damă bună...).

text: Cristina Rusiecki

Nebunie mare, mon cher!

În anul 2002, în care se omagiază 150 de ani de la nașterea lui Caragiale, se preconizează că toate teatrele mari din România vor monta *O scrisoare pierdută*. Oficialitățile se așteaptă la un buget substanțial, rotunjit și de UNESCO, care va finanța toate evenimentele culturale legate de Caragiale ce se vor derula în străinătate. Pentru UNESCO, 2002 înseamnă 50 de ani de la înființare.

Deocamdată, oficial, se știe că manifestările se deschid cu un spectacol, în 29 ianuarie, la Naționalul bucureștean, iar petrecerea și felicitările de final vor avea loc lângă statuia lui Dinu Săraru din Slătioara. Dar ca un preambul al evenimentelor, Primăria din Târgoviște a propus o inaugurare a noului teatru din oraș, în 18 ianuarie, cu premiera *D'ale carnavalului*. Nebunie mare, mon cher!

Depășiți de evenimente, am cerut câteva opinii avizate.

Mircea Diaconu, directorul Teatrului Nottara: „Noi vom monta un Caragiale atipic, dintr-o zonă mai puțin jucată, cea a prozei. Scenariul original va fi realizat de Sanda Manu. Sunt foarte sigur că alte teatre vor fi cât se poate de zelose pe zona cunoscută”.

Gabriel Morărescu, director al Direcției Teatre, Instituții Muzicale, Coregrafice din Ministerul Culturii și Cultelor: „Proiectul propus de noi se află momentan la Guvern spre aprobare. Abia apoi vom ști exact de ce buget vom dispune. În martie sunt deja programate lansarea operelor de dramaturgie în Paris și turnee ale teatrelor în Strasbourg, Paris și München”.

Florin Rotaru, Secretar de Stat al MCC: „Deocamdată nu știm pe ce ne bazăm. Așteptăm Hotărârea de Guvern. Teatrele din țară sunt pregătite și ne anunță permanent propunerile lor”.

text: Manuela Golea

Fotografia la superlativ

Lucrările lui Henri Cartier-Bresson, unul dintre cei mai mari fotografi ai secolului XX, sunt prezente la Galerile Artexpo, Etajul 3/4. Cele peste 150 de fotografii alb-negru, propuse de Institutul Francez în colaborare cu Ministerul Culturii, se împart în două perioade: imaginile realizate în anii '30 sunt influențate de suprarealism, iar cele de după război surprind viața săracilor și a oprimaților. Portretele immortalizează mari personalități ale veacului, în vreme ce instantaneele probează, pe lângă spiritul de observație, și un pregnant simț al umorului. (TCZ)

Alte măști, aceeași piesă

La Muzeul Țăranului Român s-au inaugurat două noi săli de expoziție. Prima, *Munca (Focul-Apa-Vântul), ocupații și meșteșuguri*, este permanentă, iar a doua, *Măști-Obiceiuri*, este temporară, prilejuită de sărbătorile iernii.

După inaugurarea muzeului cu expunerea *Crucea* (de Paști, în 1993), după deschiderea sălilor cu *Icoane* (1994) și a salonului *Triumf* (1996), apoi a sălilor *Țimpuș și Ciurma*, după aducerea în incinta muzeului a bisericii din Bejani, cele două noi săli vin să întregască imaginea Țăranului și a satului românesc.

Sala dedicată măștilor cuprinde circa 350 de piese din principalele zone etnografice. Sunt prezentate obiceiurile practicate între noaptea de Ajun și Sărbătoarea Sf. Ioan, dar și măști folosite în alte momente ale anului întru fertilitatea ogoarelor. (TCZ)

Adrian Copilu' Minune cântă manele pe versuri de Goethe

Goethe manelistul

Un eveniment istoric a marcat profund cultura română, urmând să ne aducă din nou în atenția întregii lumi: pe malurile Dâmboviței, Johann Wolfgang Goethe a devenit textier de manele. Și nu oricum, ci în calitate de coautor, alături de dizeu-poetă Carmen Șerban. Versurile lui Goethe, mixate cu cele inspirate creatoarei mioritice direct de Mihai Eminescu, sunt cântate de aceasta în duet cu Adrian Copilu' Minune. Vorba cuiva: „Fraților, chiar a-nceput războiul!” (TCZ)

un gând

Inactualitatea lui Eminescu în „anul” Caragiale

H.-R. Patapievici

Cred că la acest început de an Caragiale (1852-2002), încă înainte de a cădea iar în euforia actualității „lumii lui Caragiale”, ar fi momentul să facem bilanțul anului Eminescu (1850-2000). Dacă e sigur că actualitatea lui Caragiale ca valoare națională va fi confirmată la o sută cincizeci de ani de la naștere (rezultat previzibil al profetismului zeflemei, într-o țară a tuturor batjocurilor), ce s-a văzut în „anul Eminescu” e că Eminescu a devenit stindardul academismului – estetic, cultural, instituțional, etnic. Ceva vetust, prost plasat, iremediabil înțepenit i-a caracterizat pe toți admiratorii săi care au produs texte, luări de poziție ori oratorii oficiale cu ocazia unei aniversări care, mă tem, s-a transformat într-o comemorare.

Hotărât lucru, la o sută cincizeci de ani de la naștere, Eminescu nu mai e la modă. Pentru că a devenit inactual? Să fie vorba de faptul că la noi eternitatea aparține numai zeflemei, iar seriozitatea, metafizicul, tragedia stărnesc deopotrivă nerăbdarea și plictisul? Ar fi explicația „simpatică”. Cum ar veni, Caragiale rămâne mereu actual pentru că suntem un popor vesel, bârfitor, derizoriu și flecat. În timp ce steaua lui Eminescu e condamnată să pălească, deoarece, vorba lui Maiorescu, „celula nu rezistă” – nici tensiunii metafizice, nici încordării ideii, nici sacrificiului tragic, nici martirului religios și nici disciplinei instituționale.

Mă tem însă că explicația veritabilă este alta. Eminescu nu mai e la modă deoarece nu mai „dă bine”. Explicația nu e nici abisală, nici etnopsihologică, ci banal sociologică. Dacă ne gândim că doar cu 20 de ani în urmă Eminescu mai era încă „omul deplin al culturii române” – acum noțiunile înseși de „deplin” și de „cultură” au devenit suspecte din punct de vedere politic –, înțelegem amploarea prăbușirii cotei lui Eminescu la bursa valorilor proclamate la lumina zilei. În timp ce Caragiale pare a nu avea nici un cusur, de Eminescu am început să ne jenăm. Răsturnarea față de perioadă interbelică e completă. Pe atunci Caragiale era suspect, Eminescu era recept; azi Eminescu a devenit suspect, Caragiale este în mod eminent

recept. Pentru noua tablă de valori acceptate, Caragiale a fost găsit „politic corect”, în timp ce punerea lui Eminescu la patul lui Procust al noului canon importat din „țările progresiste” a arătat fără dubiu că fostul poet național al României clasice e „politic incorect”.

Cum ar fi putut fi altfel? Ca poet național Eminescu nu mai poate supraviețui, deoarece noi ieșim azi din zodia naționalului. Poet canonic Eminescu nu mai poate fi, deoarece revoluția sociologică din învățământul superior care a avut loc după 1990 a adus la putere studii care fac alergie la auzul cuvântului canon și manifestă tendința să pună mâna pe revolver când aud cuvântul tradiție. Profund ei nu mai poate fi considerat, deoarece categoria profundului, nefiind postmodernă, nu mai e prizată de intelectualii progresiști. Interesant Eminescu nu mai poate fi, deoarece tot ce e interesant în Eminescu e pur german, iar azi nu se mai consideră interesant decât ce vine din zona anglo-saxonă, care e contrariul germanității. Din punct de vedere politic, Eminescu pare a fi irecuperabil. Categoriile lui Eminescu? Azi nimeni nu mai poate vorbi despre sursele originare ale sensibilității sale fără a trebui să pună totul între ghilimele, adică fără a face cu ochiul, fără a-și cere scuze ori fără a-l scuza, luându-l de fapt peste picior. Într-o epocă în care viziunile mai sunt licite doar la cinema (ceea ce i-ar fi plăcut lui Max Weber), Eminescu nu ne mai poate apărea decât ca *exasperant* de învechit. Or, se știe, supremul argument împotriva cuiva, azi, este sentința „ești învechit”. Iar cultura română din ultimii ani, în lupta pentru integrare euro-atlantică, nu dorește decât să scape de tot ce este „învechit” – adică să fie progresistă. Pentru nevoia de chip nou a tinerilor care în cultura română de azi doresc să-și facă un nume bine văzut în afară, Eminescu joacă rolul cadavrelor din debara. Sec spus, Eminescu nu mai este azi actual deoarece cultura română, azi ca și ieri, se dovedește a nu fi decât o cultură de sincronizare. Ea încă nu își permite să nu fie în pas cu modele.

NICHITA STĂNESCU

Legendă cu o carte în mână

CONCURS

Promiu:
Cărți în valoare de:

500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:

București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este 18 februarie 2002, data poștei

Concursul sponsorizat de EDITURA „MAȘINA DE SCRIS”

Editura „Mașina de scris”

Ceasul lui Wagner la Ploiești

Cine ar fi crezut că Ploieștiul nostru este protochronist, din moment ce posedă un muzeu al ceasului înainte de orașul elvețian Geneva. Muzeul deschis la sfârșitul anului trecut în orașul de pe malurile Lemanului este însă cu siguranță unic în felul său. Mai întâi că reunește piese rarissime adunate cu greutate și restaurate cu maximă atenție și profesionalism. Iar printre ceasurile aflate în colecția ce conține peste 1.200 de piese se află unele care au aparținut unor celebriți precum Richard Wagner, Lev Tolstoi, Marie Curie sau Albert Einstein.

În al doilea rând, muzeul – un adevărat templu dedicat zeului timpului Cronos – conține și spații în care sunt refăcute vechi ateliere de fabricație cu exemplificări din partea unor meșteri restauratori. În alte încăperi sunt prezentate ceasuri muzicale și alte „jucării” leșite din inspirația și tehnica aceluiași meșter. În sfârșit, muzeul mai conține lucrări de artă referitoare la ceasuri și instrumente de măsurat timpul precum și o bogată arhivă cu texte, fotografii legate de evoluția orologeriei.

Richard Wagner

Angela Gheorghiu, un star mondial

Angela Gheorghiu, celebra noastră compatriotă, trăiește de mai mulți ani, dar parcă dintotdeauna, în lumea rarefiată (sau încărcată de ozon?) a superstarurilor teatrului liric. Presa franceză i-a acordat toate elogiile la sfârșitul anului trecut unde a fost pe afiș în *Boema* la Opera din Paris – Bastille, alături de sotul ei, franco-italianul Roberto Alagna. Dar, mai cu seamă, ea a adunat toate elogiile criticii franceze de specialitate pentru rolul titular deținut în filmul după *Tosca* de Puccini făcut de Benoit Jacquot. Iată câteva fragmente dintr-o cronică apărută în săptămânalul *Le Figaro Magazine* despre „întâlnirea cu această foarte mare și demnă doamnă”. Este amintit memorabilul succes din 1992 cu aceeași *Tosca* la Covent Garden din Londra sub conducerea muzicală a lui Georg Solti, când marele dirijor era cu lacrimile în ochi în fața exploziei „temperamentului de foc” al cântăreței. Atunci ea s-a întâlnit cu Alagna și a fost „un șoc electric, o pasiune care s-a întărit printr-o complicitate artistică, o complicitate care îi face să se ghicească unul pe altul și să se completeze notă cu notă”.

În viața particulară – susține publicația citată – Angela Gheorghiu „își apără cu ardoare cultura din țara sa scumpă România” și are timp să-și ducă

Trei pentru *Tosca*: Ruggiero Raimondi, Angela Gheorghiu și sotul ei, Roberto Alagna

o existență lipsită de stres, naturală. Cât despre film, critica de specialitate nu știe ce să admire mai repede: calitatea deosebită a muzicii, valoarea interpretării, frumusețea imaginilor – în care abundă prim-planurile expresive –, costumele sau decorurile.

Texte: Ștefan Nicolae

International Computer School

este o firmă suedezo-română care își desfășoară activitatea în domeniul educației.

ICS își propune să ajute la realizarea de programe privind acumularea de noi cunoștințe, de deprinderi și abilități legate în special de tehnologia informației și a managementului.

Aceste programe se elaborează în concordanță cu proiectele Ministerului Muncii și Solidarității Sociale în vederea reintegrării pe piața forței de muncă a salariaților disponibilizați.

ICS are următoarele avize de funcționare: Aviz de funcționare al Ministerului Educației și Cercetării nr. 1576 pentru cursuri informatică și contabilitate; nr. 2661 privind realizarea de cursuri pentru limba engleză; nr. 2905 privind realizarea de cursuri pentru limbile engleză, franceză, spaniolă, germană și italiană. Tot în acest an se obține și avizul Ministerului Sănătății pentru cursuri de noțiuni fundamentale de igienă; nr. 44483 privind realizarea de cursuri pentru Agent fiscal și Avizul de funcționare al Ministerului Educației și Cercetării nr. 25666 privind realizarea de cursuri pentru Inspector Resurse Umane.

ICS are 22 de centre de pregătire în București și în întreaga țară.

Cursurile organizate:

- Informatică pentru diferite nivele de pregătire;
- Informatică pentru management;
- Contabilitate teoretică și computerizată;
- Limbi străine (engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană);
- Corespondența de afaceri în limba engleză cu PC;

- Secretariat Comercial Bilingv;
- Operare Internet;
- Design pagină WEB;
- Ajutor analist programator;
- Noțiuni fundamentale de igienă;
- Agent fiscal;
- Inspector resurse umane;
- Asistent Manager;
- Depanator calculator;

CONCURS

International Computer School

Centru de pregătire și calificare profesională

Telefon: 252.29.22; 252.34.27

Unii: 311.09.52; 311.09.53

Drumul Taberei: 413.80.67

Sala Palatului: 312.58.08

Promii:

CURSURI ÎN VALOARE DE

3.300.000 lei

Contabilitate • Informatică • Engleză

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției: București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Trei câștigători vor fi desemnați prin tragere la sorți.

Talonul necâștigătorilor beneficiază de o reducere de 10%.

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.

Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este 18 februarie 2002, data poștei

Concurs organizat de
INTERNATIONAL COMPUTER SCHOOL

MAȘINA DE SCRIS

CORESPONDENȚĂ

Alex. Ștefănescu

ROXANA DUNCA, București. Proza dv. derivă din gazetărie. De aceea și are prospețime. În mod surprinzător, însă, nu-i lipsește nici profunzimea. Reproduc schița *Stația următoare* care ilustrează capacitatea dv. de a face semnificativă literar o întâmplare banală, din viața de fiecare zi.

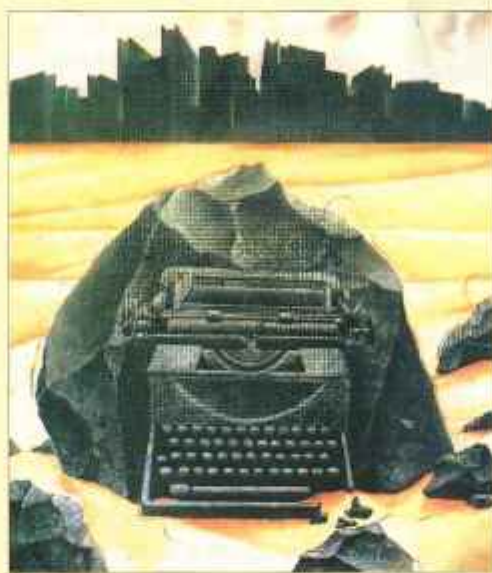
ELEONORA ILUȚAN, Arad. N-ați reușit să vă însușiți limbajul poeziei, astfel încât toată strădania dv. de a glorifica frumusețea existenței rămâne inutilă. Sunteți ca un mut care a vizitat Paradisul și încearcă să povestească prietenilor ce a văzut acolo.

EMANOIL STERESCU, Curtea de Argeș. Povestirile dv., scrise cu vizibilă intenție pedagogică, sunt simpliste și lipsite de valoare literară.

CORNELIA VĂJU, Movila Miresii, Brăila. Numele comunei în care locuiți are mai multă poezie decât poeziile dv. Dacă vreți să progresați, trebuie să-i citiți pe marii poeți, dar nu repede și superficial, ci cu creionul în mână, încercând să înțelegeți ce anume fac ei ca să-i emoționeze pe cititori.

D.E. ARSENE, București. Proza memorialistică pe care mi-ați trimis-o este un cocteil de inteligență, umor și sentimentalism. Am să public măcar un fragment, în viitor, în funcție de spațiul disponibil.

CITITOAREA, București. Relatarea dv. privind spectacolul organizat cu prilejul lansării noului format al revistei *Flacăra* – la Ateneu, în

seara zilei de 22 noiembrie 2001 – dovedește că aveți talent de cronicar al evenimentelor mondene. Din nefericire, textul și-a pierdut actualitatea.

PETRU MARIAN, Suceava. Îl continuați – fără să-l imitați – pe Urmuz. Povestirea absurd-sarcastică *Intermezzo homocarpomic* și-a găsit locul în dosarul cu manuscrise care urmează să fie publicate în viitorul apropiat. Mi-a plăcut și scrisoarea, de o autoironie sobră.

SILVIU DUMITRESCU, Alba Iulia. Vă definiți singur, involuntar, când enumerați ipostazele dv. de autor: „textier pentru spectacole de revistă-estradă, autor de cuvinte încru-

cișate, epigramist”. Într-adevăr, sunteți un textier, care confecționează texte ușor de scris și ușor de uitat. Noi nu publicăm la această rubrică decât autori care au șanse să ia cândva Premiul Nobel.

MIRELA STĂNCIULESCU, București. Povestirea fără titlu pe care mi-ați trimis-o este bine scrisă și are un dramatism discret, de proză rusească. Scrieți ca o profesionistă. Regret că nu dispun de mai mult spațiu tipografic ca să o pot publica integral. Am să reproduc eventual un fragment, în momentul când o să-mi trimiteți și o fotografie a dv. ca să vă prezint cititorilor.

CRISTINA BADEA, București, NICOLAE CORNEȘCIAN, Variaș, Timiș, ION MORARU, Cașin, Bacău, ION IONESCU-TĂRGOVIȘTE, Târgoviște, SANDA PROTOPODESCU, Timișoara, PANAIT CORBEANU, Galați, MIHNEA SÂLCIE, București, TIBERIU PRAHOVEANU, Arad, FELICIA MUNTEANU, Constanța. Aveți unele aptitudini pentru scris. S-ar putea să ne faceți cândva o surpriză frumoasă.

PENTRU TOȚI CORESPONDENȚII

Aștept și pe parcursul anului 2002 încercările dv. literare (poezie, proză, teatru, critică literară etc.). Adresa mea rămâne în continuare: Alex. Ștefănescu, la revista *Flacăra*, Piața Presei nr. 1, sector 1, 71341 București.

Antologia de proză scurtă

STAȚIA URMĂTOARE

Mă grăbeam teribil să ajung în Piața Romană. Aveam o groază de treburi. În autobuz plutea o miasmă acră de sudoare și sâstiseală. Oamenii se înghesuiau unii într-alții, înjurând sau oftând. La fiecare stație, urcau alți zece și nu cobora nimeni.

Din cauza caniculei, pe șofer îl doborâse moleseala și conducea chinuitor de încet. Era un infern. Aș fi suportat orice dacă aș fi știut că acasă mă aștepta un duș rece și o bere la gheață. Dar eu aveam treabă! Trebuia să cobor la Piața Romană și să alerg prin tot orășul, cu soarele dogoritor în cap, pe asfaltul în care intrau adânc

tocurile sandalelor. Știam că nu voi ajunge la timp. Autobuzul se opriși a treia oară la același semafor. În față, un Trabant stricat bloca circulația.

Am dat din coate până am ajuns lângă ușă. Pe scări, un Țigan bătrân și jegos îmi ținea calea. L-am rugat să-mi facă loc să cobor. El m-a fixat cu o privire tâmpă și mirată, ridicându-și sprâncenele stufoase. Ochii bulbucăți, gâlbejiți pe margini și plini de firicele sângerei i se holbaseră exagerat. Falcile buhăite îi atârnavă și căscase puțin gura stîrbă ca înaintea unei minuni.

– Coborâți?! Întrebă el după o clipă de consternare.

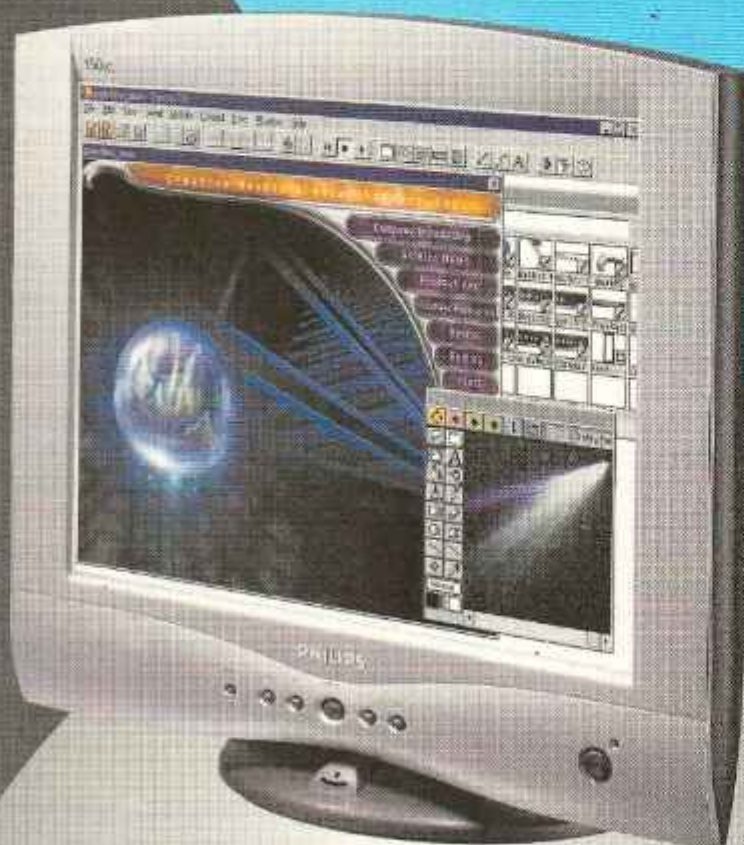
Nu înțeleg în ruptul capului ce anume fusese atât de nefiresc în dorința mea de a coborî. Țiganul nu așteptase o confirmare, ci o

explicație. Voise probabil să întrebe: „De ce coborâți? Ce treabă aveți ca să coborâți?” Totuși, acolo, în stație, m-am întrebant și eu de ce am coborât. La urma urmei, nu aveam nici o problemă urgentă ca să ies pe o asemenea căldură. De fapt, nu prea aveam treabă... Leșisem doar așa... Straniu: cu câteva clipe în urmă mă dădeam de ceasul morții că întârziyam, iar acum nu mai știam unde.

De fiecare dată când mă grăbesc undeva crezând că acolo am o treabă deosebit de importantă, îmi bâzâie în urechi vocea aspră a bătrânului Țigan: „Coborâți?” M-am străduit să-i dau un răspuns în mintea mea, dar n-am izbutit. Unde mă duc? Ce treabă am?

ROXANA DUNCA, București

Un univers de sunet si imagine

www.blueridge.ro

Let's make things better.

PHILIPS

La bas Acolo jos, 1949, ulei pe pânză, este reprodus pe coperta catalogului expoziției Menil Collection deschisă în aceste zile la Houston, Texas. Desenul din stânga, Fără titlu, realizat în 1948, face parte din colecția de câteva mii de desene a Muzeului din Saint-Etienne.

Lecția lui Victor Brauner

Radu Ionescu

Victor Brauner! Iată un nume care într-o epocă tristă a artei românești – în vremea realismului socialist – nu putea fi pomenit nici în șoaptă, „sous le manteau”, cum spun francezii vorbelor sau faptelor care nu se pot rosti sau face în public, fiind subversive.

Acum, iată-l pe marele francez de origine română prezent cu o importantă și consistentă selecție de desene expuse în chiar primul muzeu al țării. Desenele, din anii 1925-1962, provin din bogatul fond Brauner al Muzeului de Artă Modernă din Saint-Étienne, Franța.

Se născuse în 1903 la Piatra Neamț, iar anii 1919-1922 i-a petrecut ca student la Academia de Arte Frumoase din București, elev al unor corecți dar plicticoși profesori. Până în 1929, cu vocația unui orizont larg, înnoitor, Victor Brauner este alături, acceptat și publicat, de acel grup de intelectuali de avangardă, neacceptat de conservatoarea societate românească: Iancu, Maxy, Vineu, Roll, Voronca, sau redacțiile revistelor românești *Integral*, *Unu*, *H.P.*, *Punct*, sunt astăzi nume de largă rezonanță, cam târziu acceptate.

Realității imediate ei le opuneau realitatea lor interioară, staticul se metamorfozează, sub pana sau penelul lor, în noutăți de forme încă nebănuite, visele deveneau realitate, iar dintr-un trecut istoric sau folcloric, ieșeau la iveală forme remodelate de niște minți și imaginații în continuă fierbere.

Nepotrivit, ca și alții, prin locurile noastre, Brauner se mută în 1929 la Paris unde, în vecinătatea lui Breton, Brâncuși, Tanguy, Fondane și a celor din grupul sau grupurile suprarealiste lasă liberă o imaginație de o fabuloasă bogăție, impunându-se cu autoritate alături de marile nume ale acestor vizionari. Doi ani în țară (1935-

1937) nu au asigurat un mediu prielnic personalității sale în ciuda legăturilor cu Gellu Naum, Luca sau Perahim. Locul său era într-un alt mediu, în acela care, până la sfârșitul vieții sale, în 1966, îl va recunoaște drept unul dintre marii artiști ai veacului.

Este incontestabil că nici la Paris nu era acceptat de toată lumea, însă mințile deschise noului ale celor fără prejudecăți erau suficient de numeroase pentru a-l înțelege, creând astfel acel spațiu spiritual apt creației artistice care îi lipsea din țară. De ce oare? Societatea românească era o societate de prea recentă dată, subred stratificată, fără curajul de a risca opinii neconformiste, complăcându-se într-un conservatorism plictisitor pe care un Brauner, ca și un Brâncuși, îl tulburau.

Acceptarea nu înseamnă neapărat înțelegere ci curajul de a lăsa drum liber altora. Societatea românească a preferat să conteste sau să ridiculizeze acele pomiri pe care, cu timpul, poate le-ar fi înțeles. Unii creatori s-au salvat plecând către un mai înțelegător spațiu cultural, alții, ca Maxy, de pildă, au trebuit fie să renunțe, fie să-și nuanțeze vocația.

În 2002, iată o expoziție Victor Brauner la București în sălile primului muzeu al țării. Întâlnim un mare artist și poate vom avea curajul să privim, regretând, în urmă și cu mai multă înțelepciune spre viitor.

Din fericire, sunt totuși în țară câteva lucrări de Brauner – picturi sau desene – în Muzeul Național de Artă, Muzeul din Tulcea, ca și în câteva colecții particulare. Recent, în sala de expoziții a Societății Allianz-Tiriac, unde era prezentată temporar colecția Mihai Gavriliu, ne-am putut întâlni și cu lucrări de Victor Brauner.

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:

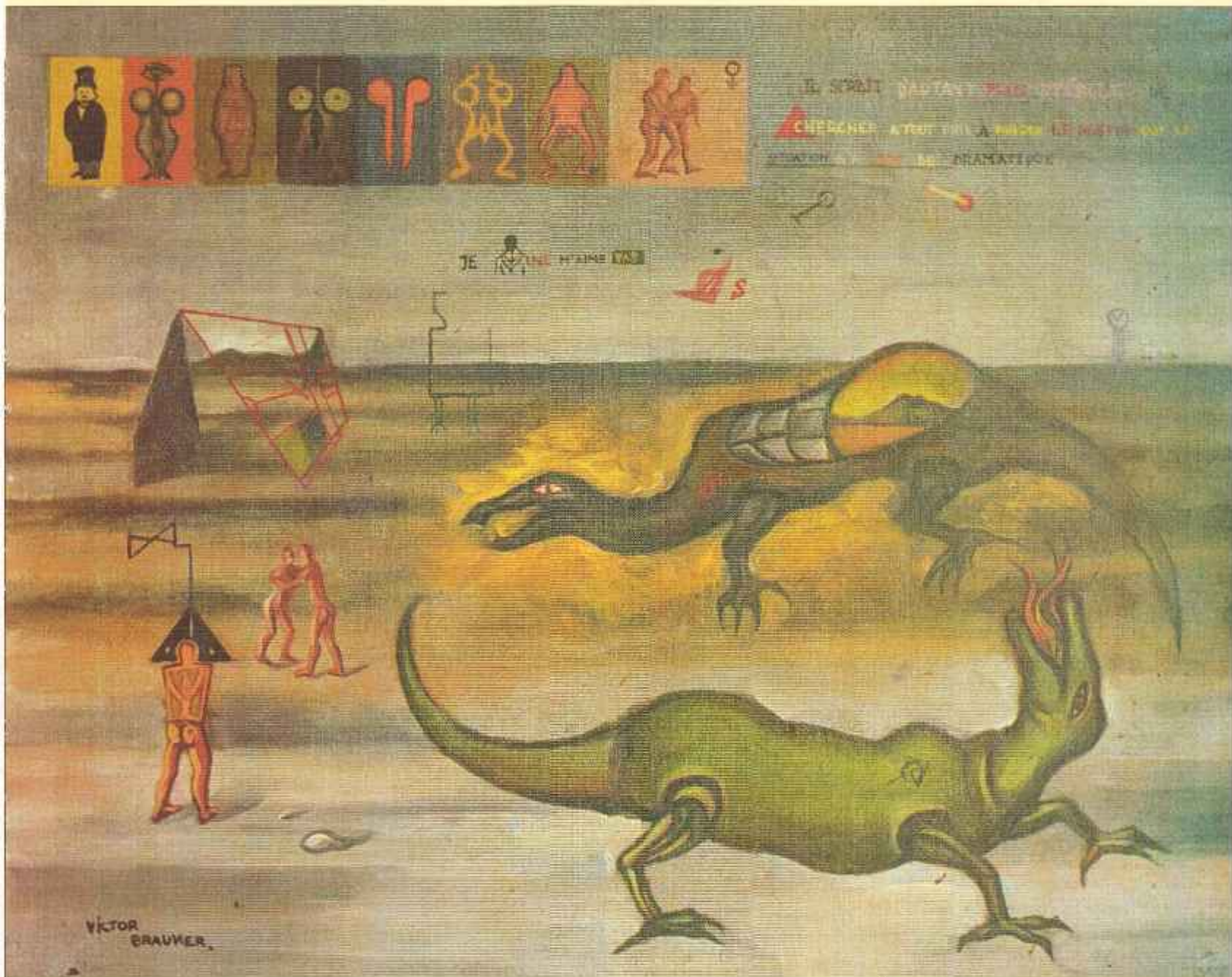
350.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **18 februarie 2002**, data poștei.

Concurs sponsorizat de EDITURA NEMIRA

Nemira

Arhitectul Tudor Gavrilă a strâns în anii comunismului una dintre cele mai importante colecții Brauner: 16 picturi, desene și alte documente. Pasiunea a moștenit-o de la socrul său, Nicolae Repta, fost mitropolit de Cernăuți, care a adunat o colecție de pictură – tablouri de Pallady, Petrascu, Luchian, Tonitza.

Tudor Gavrilă a cumpărat primul tablou de Victor Brauner în 1968, *Castelul Reginei de la Balcic*, lucrare pe care a declarat-o la Oficiul pentru Patrimoniu în 1973. Arhitectul Gavrilă spunea adeseori că satisfacția cea mai mare este atunci când investește în artiști contemporani, când colecția se conturează în paralel cu evoluția artistului. Așa se face că a lăsat urmașilor lucrări importante ale unor pictori contemporani. ■

Trei lucrări importante ale colecției Gavrilă: *Dragonii*, ulei pe pânză, cumpărat după cufemurul din 1977 de la marea doamnă Voronca, o compoziție în ulei pe hârtie semnat VM, adică Victor și Margit (prima soție a pictorului), și un desen în tuș semnat de Margit.

Fotografii realizate de Remus Andrei Ion
disponibile la Fundației Paola Mercuri, www.paolamercuri.ro

Incidentul Ankara

Horia Pătrascu

Scenariul și regia: ANTONIU VASILE BERENY, Imaginea: GEORGE OPREA, Sunetul: ANUȘAVAN SALAMANIAN, Distribuția: Radu Bănzaru, Dan Tudor, Floricel Alonițoaiei, Daniel Iordan, Mircea Stoian (și cu participarea lui ȘTEFAN SILEANU). Distribuit de: ROMANIA FILM

Cea mai recentă difuzare a unui film românesc, a cărui premieră a avut loc în anul care a trecut, a cunoscut un destin cel puțin straniu: din vagile informații obținute, acest film a fost gata (pentru intrarea pe Marele Ecran), încă de acum circa trei ani...!? Care, oare, să fi fost cauza acestei inexplicabile întârzieri?!

Oare înlocuirea colonelului (inițial Sergiu Nicolaescu – apoi, definitiv, Ștefan Sileanu?)... sau amânarea conferinței de presă programată la câteva zile după teribilele atentate din 11 Septembrie (gest excepțional, și mai ales de bun simț datorat dlui Mitulescu, președintele C.N.C.!)... oare „împingerea” acestei premiere până în decembrie a folosit filmului în cauză...?! Iar dacă da – de ce?!

Să vedem: filmul la care ne referim este o „oază” de **VIOLENȚĂ tip-România**, în care câțiva foști pușcăriași își primesc dreptul de a fi eliberați, dacă reușesc să „treacă probele” (extrem de dure), ale unui batalion de mercenari: se împușcă, așadar, unii pe alții, beau și joacă septică sau pocher... urmând ca aceia care sunt

morți („supremă distincție”), să fie înhumați într-un soi de sarcofag, din bronz topit la temperaturi desigur foarte înalte...! În mod firesc, ultimul dintre acești supraviețuitori – purtând cagule negre – îl va ucide pe „colonel”, dar nu spre a-i lua locul – așa cum a fost provocat de însuși colonelul nostru plin de gesturi și jurăminte fantastic-legionare-sataniste! – ci pentru a alege... marea. Marea Neagră... (pentru că nu știu cum Dumnezeu se face, dar acele câteva producții românești realizate în ultimul deceniu se consumă la... MARE – ca și cum doar ea, biata baltă însăși, ar asigura succesul peliculei în cauză...!?).

Dar să trecem peste acest amănunt (s-au făcut câteva filme de un poate prea lung metraj a căror acțiune se petrecea ba la Timișoara, ba în Piața Revoluției din București etc. etc.), ce invocau – într-un mod mai mult sau mai puțin pueril! – zilele Revoluției române. De data asta avem de-a face cu un film dus la violențe extreme (câțiva operatori-proiecționisti au și zis că: „Io-te, bă, io-te ia: ăsta film **cumplit**, nu ca producțiile alea americane cu șvarțeneșul?”), dar care – **din păcate!** – nu ne prea spune mai nimic...!? Păi, ce să spui neamule când o bandă de tineri dirijați de un „colonel” dement îi

pune să se împuște unul pe altul (ba chiar să-și omoare și superbii câini-lup aflați în dotare!), pentru a se antrena... „pentru ce?!”.
Scenariul A.V. Berenyi susține că subiectul „l-a venit dintr-un vis”... (să aibă vreo legătură cu acel, celebru, al lui M. Luther King?!). Oricum, se pare că ambele au dat-o în bară...!

Regizorul însă – același **A.V. BERENYI** (aflat la debut în lung-metrajul artistic!) – dovedește o iscusință profesională remarcabilă, și de data asta nu glumesc defel! – pentru că, în cinematografia română din ultimii ani, sunt foarte

rare cazurile în care un BUN regizor să scoată un film cel puțin acceptabil, după un scenariu PROST!

ANTONIU VASILE BERENYI este un astfel de caz aparte! Și indiferent prin ce furci caudine i-a trecut scenariul inițial; indiferent dacă el însuși și-a ales locul izolat de la mare în care a tras peliculă, câteva lucruri sunt certe: ȘTIE să-și aleagă actorii, ȘTIE să folosească un montaj modern, ȘTIE să-și aleagă o echipă performantă (mă refer acum la imaginea și sunetul pomenite în caseta de mai sus), dar mai ales ȘTIE să promoveze niște foarte tineri actori (**Radu Bănzaru** mai ales, dar nu numai acesta!)... ȘTIE, deci, să facă FILM cum – deocamdată! – foarte puțin știu, într-adevăr, să facă acest lucru...!

Cu o singură condiție: să pornească de la un „scenariu” plauzibil...!

Zi de instrucție

"Training Day" – SUA, 2001 – 120 minute
Distribuit de: InterComFilmRomania

Un film a cărui proiecție durează două ore, dar în care se consumă o acțiune ce nu depășește 24; un film ce reproduce pas cu pas conversația, dialogul – inteligent! – dintre doi indivizi aflați într-o mașină a poliției din Los Angeles.

Încă din anul 1998, o statistică realizată de ziarul *Los Angeles Times*, releva că „în medie, din cele 51 secții de poliție, 10 ofițeri pot fi acuzați

anual de abuz de autoritate, 5 sunt a restaiți pentru crimă, 7 pentru infracțiuni, 3 pentru furt și 4 pentru violență în familie”. Astăzi, când se consumă acțiunea filmului la care ne referim – cifrele au fost, cu siguranță, mult depășite...! Avem de-a face cu o peliculă de o **duritate leșită din comun**, pentru care regizorul ANTOINE FUQUA a preferat să filmeze pe viu în cele mai rău famate cartiere din L.A., având drept figurație criminali, proxeneti și drogați autentici – folosind în schimb o distribuție realmente coplesitoare prin valoarea interpretelor (de altfel, se pare că filmul a și fost „nominalizat” pentru diverse secțiuni ale unor importante festivaluri internaționale). Este vorba mai ales de DENZEL WASHINGTON și ETHAN HAWKE (*Hamletul* regizat de M. Almereyda) – primul în rolul polițistului versat, dar corupt; al doilea în cel al „începătorului cinstit” – precum și de SCOTT GLENN (cel din *Tăcerea navelor*). Și nu numai ei...! Pentru fascinantul Denzel

Washington, acesta a fost PRIMUL rol negativ pe care l-a acceptat până acum, dar îl face impecabil, ba chiar cu un anumit umor!, încât chiar că te întrebi în final, după ce va fi ucis în mod oribil: „Cine a avut dreptate?” Politistul care ucide cu sânge rece un traficant internațional de droguri (în prealabil ales colaborator voluntar al poliției!), sau traficantul însuși (care a distrus sute de familii de tineri?). Problema rămâne deschisă: câtă „corupție” e necesară pentru a anihila MAREA CORUPȚIE...?!

Din nefericire problema rămâne deschisă. **Și nu numai în SUA...!**

Harry Potter și piatra filozofală

"Harry Potter And The Philosopher Stone" – SUA, Anglia – 2001, 105 minute
Distribuit de: InterComFilmRomania

Cu peste 100.000.000 exemplare vândute în peste 45 de limbi ale lumii, seria cărților cu Harry Potter semnate de scriitoarea britanică J.K. ROWLING l-a adus acesteia nu doar o considerabilă avere, dar și recunoașterea unanimă a cititorilor săi – mai ales mici, dar și mari! – în sensul de a-i fi descoperit, în proza domniei sale, fascinantul univers al copilăriei... și pe cel al „vrăjitoriei” (este, totuși, vorba de o școală menită a pregăti viitori

vrăjitori!)... Căci – de fapt și de drept – ce altceva este COPILĂRIA decât un vis, un farmec, o „vrăjitorie” magnifică de care... din păcate, și cu regret... ne despărțim cu toții, **mult prea curând...?**

Regizorul CHRIS COLUMBUS (*Singur acasă* 1,2 etc.) – susținut îndeaproape de autoarea însăși, care a participat până și la alegerea distribuției! – a ecranizat primul volum al seriei (urmează altele, a căror premieră este programată până în 2003!), reușind să facă un film realmente **încântător**, cu niște pusti **adorabili**...! **Daniel Radcliffe**, în vârstă de 11 ani (*David Copperfield*), sau uluitorul copil-debutant **Rupert Grint** – alături de încă mulți alții – aproape că eclipsează prezenta unor „veterani”, precum marele actor britanic Richard Harris...? (și nu e de mirare că, în Anglia de pildă, în urma premierei filmului, a crescut vânzarea de... măști, mulți copii dorind să încerce a zbura precum eroul Harry Potter!).

Levintza prezintă

Concursul tinerilor designeri

Doina Levintza a deschis înainte de sărbătorile de iarnă cea de-a doua expoziție a tinerilor designeri, la galeriile ARTEXPO din București. Spațiul fiind generos, de această dată au fost expuse sute de desene, câteva costume și compoziții scenografice selecționate din miile de scrisori și mape cu schițe trimise de tinerii designeri pe adresa emisiunii **Levintza prezintă** de la **Prima TV**.

Publicăm lista câștigătorilor și câteva dintre desenele lor. Doina Levintza va deschide cea de-a treia expoziție a tinerilor designeri la sfârșitul lunii martie. Până atunci va păstra legătura cu corespondenții săi prin emisiunea de la Prima TV și prin paginile revistei **Flacăra**.

Aș vrea să transmit câteva lucruri necesare oricărui tânăr care dorește să devină designer vestimentar.

În aproape toate scrisorile am citit – „**pentru mine este un vis și vreau să devină o realitate**”. Moda este însă o meserie complexă, care adună în ea mai multe specialități și cere niște însușiri deosebite. Moda nu înseamnă doar desen; cere mult studiu, muncă și experiență practică.

Drumul de la foaia albă de hârtie la realizarea unui costum bun de purtat în public este foarte lung.

Studiul, individual sau în cadrul unei școli, este o necesitate. Orice designer trebuie să aibă cunoștințe de **istoria costumului, istoria modei și un bagaj minim de informații despre cum se croiește o haină**.

Desene de:
Martha
Claudia
Lavinia,
Cristina
Crețu
și
Cristian
Cercel

Virginia Marina

Mihaela Panaitescu

Alex. Groza

Anca Pintilie

Paula Craioveanu

Blandina Ilica

Alina Botea

Câștigătorii:

Corina Comaniski - Timișoara, Martha Claudia Lavinia - Timișoara, Blandina Ilica - Oradea, Anca Georgescu - București, Anca Pintilie - Cluj-Napoca, Alina Botea - Cluj-Napoca, Alex. Groza - Cluj-Napoca, Ioana Nemeș - București, Mihaela Panaitescu - București, Popescu Monica - București, Paula Craioveanu - București, Silvia Dumitrașcu - București, Brebeanu Mădălina - București, Olah Gyárfas - Timișoara, Petru Bubă - București, Cercei Cristian - București, Virginia Marina, Crețu Cristina - Brăila.

Juriul a fost prezidat de dna Adina Nanu, istoric de artă.

România poate impune o nouă probă olimpică

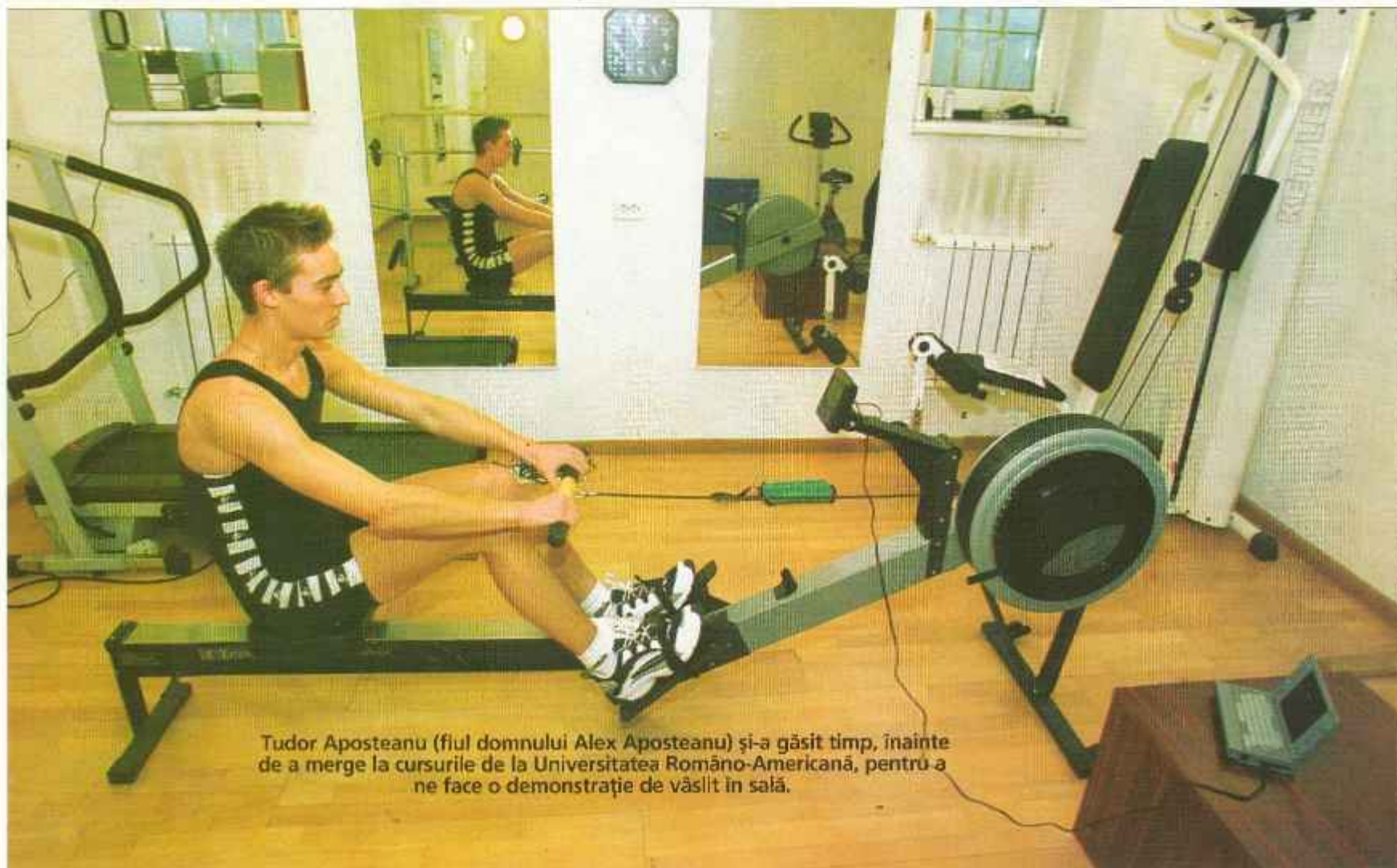
Reporterii revistei noastre au fost martori ai dezvăluirilor unui gând pe cât de îndrăzneț, pe atât de realizabil: organizarea și afirmarea pe arena internațională a unei noi discipline sportive – vâslitul în sală – care ar putea deveni probă olimpică într-un viitor apropiat.

La sediul din strada Logofăt, Lucea Stroiței nr. 15 al firmei ASA, primul interlocutor ne-a fost profesorul **Victor Mociani**, cel care a condus o lungă perioadă de timp destinele canotajului românesc. Facem precizarea că discuțiile se purtau într-o cameră în care domina un aparat pe care l-am intuit a fi un ergometru și care va fi „personajul” principal al investigației de față. Dar să dăm mai bine cuvântul domnului **Mociani**: „Totul a început în anul 1990, atunci când firma germană *Empacher* (dealer autorizat al firmei americane *Concept II*, al

cărei obiect de activitate îl reprezintă construirea celor mai competitive bărci din lume) ne-a făcut cadou trei aparate de vâslit «pe uscat», după ce am câștigat în Tasmania (la Barrington) primul loc la C.M. cu echipajele feminine de 8 + 1 și de 4 rame. De atunci am introdus în testarea componentelor lotului național asemenea aparate, care sunt niște invenții deosebite ale firmei *Concept II* din Morrisville, SUA. Un astfel de aparat ne dă posibilitatea de a determina foarte precis valoarea individuală a sportivului. Aparatul se poate regla pe diferite valori și necesități ale canotajului pe apă. Marile beneficiare sunt țările nordice – acolo unde temperaturile scăzute împiedică pregătirea în aer liber o mare perioadă a anului, dar nici noi nu putem ieși pe apă vreo 4-5 luni. Sportivii pot deprinde tehnica de bază, în condiții de stabilitate. Până acum aparatele respective au fost

folosite la testarea sportivilor de performanță pentru a le stabili valoarea la intrarea și la ieșirea din iarnă. Canotajul clasic are la noi în țară o arie redusă la șapte județe, dar până la totalul celor 42 rămân talente care nu pot fi depistate. Înființând o federație de vâslit în sală, vom prelua această treabă de extindere a selecției în întreaga țară, indiferent care este județul, cu sau fără canotaj. Ar putea fi depistate foarte multe talente, iar selecția nu s-ar mai face empiric: îl vezi pe un tânăr că este înalt, vânjos etc.”

La discuția noastră asista și **Dumitru Popescu**, antrenor la CS Steaua și multiplu campion olimpic: „Vâslitul în sală a devenit o problemă de rang internațional. Există un calendar internațional foarte bogat, la care participă 30 de țări. Întrucât aparatul în speță are un monitor care se poate conecta la Internet, prin satelit se organizează concursuri, startul

Tudor Aposteanu (fiul domnului Alex Aposteanu) și-a găsit timp, înainte de a merge la cursurile de la Universitatea Româno-Americană, pentru a ne face o demonstrație de vâslit în sală.

dându-se la aceeași oră și comparând-se timpii realizați pe distanța de 2.000 m. Aici intervine un aspect foarte important – cel al costului: cu prețul unei bărci de o persoană **pentru antrenament** se pot achiziționa două asemenea aparate, iar cu prețul unei ambarcațiuni **de concurs** – patru aparate. În lume se organizează competiții internaționale, cum este de pildă Campionatul Mondial (*World Indoor Rowing Championship*) de la Boston – SUA, din 24 februarie. Titlurile se acordă la următoarele categorii: open, junior, masters (30-39 ani), senior (40-49 ani) și cinci clase de veterani, ultima ajungând la 90-99 de ani!”

Captivați de noutatea și în același timp de simplitatea aparatului de vâslit în sală, reporterii și-au continuat documentarea. Astfel, l-am provocat telefonic pe dl **Grigore Florian**, antrenorul lotului olimpic masculin: „Este o inițiativă mai mult decât laudabilă. Aceasta poate fi și în folosul Federației de canotaj pe apă, pentru că se mărește aria de cuprindere, iar popularitatea canotajului va crește. Sunt convins că ideea va avea mult succes, pentru că de realizarea ei se ocupă dl Mociani, care are «mână bună»”.

Domnul **Mociani** intervine: „Nu ne vom opri la crearea federației naționale, întrucât suntem importator unic al firmei din SUA. Am trimis un e-mail în toată lumea – din Japonia în America de Sud – prin care invităm țările respective să-și constituie, de asemenea, federații naționale, iar în momentul în care se realizează această operațiune, să putem constitui o federație internațională. Următorul pas este afilierea la CIO. Nu vedem ce impediment ar fi în privința acceptării, atâta timp cât trasul la frângie sau căratul greutăților, de exemplu, au devenit probe olimpice.”

Discuția s-a lărgit, drept pentru care i-am solicitat opinia și cunoscutului arbitru de canotaj **Marian Fediuc**: „Înființarea federației va crea cadrul organizatoric pentru dezvoltarea unui nou sport olimpic. De altfel, CIO se orientează spre discipline care necesită investiții mai mici. Or, vâslitul în sală se poate practica oricând, în orice spațiu, se pot organiza competiții cu un număr nedefinit de persoane. Vâslitul în sală nu intervine în destinul canotajului universal, dimpotrivă – îi oferă o masă mare de selecție.”

Alex Aposteanu, președintele ASA, campion la skiff (1962-1972): „Vreau să vă spun că, în general, toate activitățile pe care le avem sunt activități de avangardă, activități care sunt cu bătaie lungă în viitor. Sunteți primii care promovați ideea noastră de a înființa – prima din lume – Federația română de vâslit în sală (*the Romanian Indoor Rowing Association – RIRA*). După ce am înființat-o (pe 14 decembrie 2001, la Snagov – n.r.), deja avem semnale din partea tuturor. Va fi o întâlnire aici, una la Rimini, tocmai pentru a stabili pașii care

urmează să fie făcuți pentru înființarea acestei federații internaționale. Imaginați-vă că se pot ține concursuri stând frumos într-o cameră la tine acasă, deschizând Internetul și concurând cu cine vrei. Noi dorim ca acest lucru să-l facem sub patronajul unei federații. Sunt zeci și sute de concursuri, de probe, este o efervescență extraordinară. Și imaginați-vă că trebuie să le organizeze cineva, trebuie să le pună capăt la capăt. Acum, dacă nouă ne-a venit ideea asta pentru prima dată, s-o facem,

Alex Aposteanu, fost campion la skiff, unul dintre inițiatorii vâslitului în sală

s-o promovăm. Nu le-a venit altora. Noi am promovat-o și trebuie să vă spunem că RIRA – aceste inițiale care sunt scrise de mine prima dată – așa se corespundă în toată lumea în acest moment. Noi primim din altă parte și mereu despre WIRA și până la urmă aceste inițiale capătă teren și până la urmă se va face și federația internațională. O facem noi, o facem alții. Noi doream să fim sinceri și deschiși, noi doream să fim noi promotori, noi să inițiem, noi să organizăm, chiar sediul să fie în țara noastră – pentru că noi suntem o țară cu un canotaj extraordinar de bine dezvoltat, ca să zicem așa, suntem pe primul loc în lume după ultima Olimpiadă și ar fi o cinste. Nu e vorba de nici o cheltuială în plus, nu e vorba de nici un ban, nu cer la nimeni nimic. Sportul acesta

se deosebește esențial de canotaj, dar este în același timp cel mai apropiat de canotaj.

Am început cu acest logo al nostru, *Cu noi sunteți deja în viitor*, chiar asta încercăm. Nu vreau să facem și să dăm publicității toate ideile pe care le avem, din considerente de minimă protecție. Dar nu le dăm nu pentru a le avea noi asupra noastră, cât pentru a le avea noi ca țară, ca România, când dorim să le promovăm și când vor fi patrimoniu național. Noi dorim să facem din acest sport ceva reprezentativ. Nu se desfășoară nici un concurs cum este acesta. Noi dorim să facem cu totul altceva. Dar, la vremea respectivă, când vor fi toți, atunci în momentul când o declanșezi și o spui, rămâne spusă de noi. De cine, noi? De români, că nu e Aposteanu sau Popescu, salutare, domnule, România a venit

cu ideea. Prioritatea contează, asta e tot. Spectaculozitatea este foarte mare, fiind un sport care se pretează foarte bine la televiziune, având costuri foarte mici. Concurările se desfășoară în săli. Transmiterea unui concurs de canotaj (pe apă – n.r.) costă imens de mult. E vorba de o cursă de doi kilometri, unde aparatele de filmat sunt pe niște bărci, trebuie să meargă în paralel, o grămadă întreagă de instalații, de cabluri, de camere de luat vederi – o complicație. Bineînțeles că toate acestea cresc costul și în același timp scade interesul celor care doresc să-și promoveze o imagine prin acest sport. Noi considerăm că prin sportul acesta de sală se pot câștiga niște bani pentru sport și pot fi ajutați sportivii care doresc să îmbrățișeze această ramură de sport. Sunt convins că se pot desfășura concursuri într-un semiprofesionalism absolut perfect. Canotajul clasic este un sport pentru oamenii cu foarte mulți bani, cum este yachtingul. Canotajul nu va mai putea fi făcut, și încetul cu încetul, scade ușor din cauza lipsei posibilităților financiare. Bărcile costă enorm de mult, cantonamentele costă enorm de mult și atunci vor ajunge să practice canotajul doar țările care au posibilități financiare. Bărcile trebuie să fie transportate dintr-o parte în alta. Deja se merge pe varianta «lasă că nu-i nimic, îți împrumut bărcile». Dar o barcă împrumutată nu este ca barca ta. Imaginați-vă că dacă vor participa echipele noastre de 8 + 1 – și fete și băieți – peste Ocean, aceasta ar însemna 20 de persoane, ceea ce costă o avere.”

Marian Fediuc: „Am crezut că va spune cineva cele ce urmează. Trăim într-o lume în care banul este stăpânul absolut. Cunoaștem faptul că fără bani nu se poate realiza nimic și cu atât mai mult într-o întreprindere de asemenea anvergură. Această inițiativă nu se bazează pe voluntariatul câtorva oameni. Suportul de natură logistică și materială este susținut exclusiv de firma ASA, prin domnul Alex Aposteanu. E-mailul de care s-a vorbit reprezintă o invitație – în zilele de 11 și 12 aprilie – pentru câte doi reprezentanți din 30 de țări, la *Hotel Grand Marriott*, pe cheltuiala proprie a dlui Aposteanu. Totul este legat de bani, iar cine dă banii trebuie să i se respecte acest argument – RIRA”.

De asemenea, multipla campioană mondială și olimpică **Elisabeta Lipa**, antrenorul federal pentru copii și juniori **Virgil Ștefănescu**, antrenorul **Valentin Georgescu** de la CSS 1 Pajura, **Andrei Bănică**, component al echipajului de 8 + 1 care a cucerit titlul mondial și, din nou, **Dumitru Popescu** – au avut cuvinte prin care consideră benefică înființarea unei federații de vâslit în sală și promovarea acestui nou sport.

Interviu: **Pompiliu L. Dumitrescu**

Foto: **Octavian Tîbăr**

Jean-Pierre Fontenay (dreapta), într-un **Mitsubishi Pajero**, lovindu-se de **Hiroshi Masuoka**, în etapa a 13-a a raliului. În ciuda incidentului, cei doi au sosit pe primele două locuri în ziua respectivă

Paris – Dakar: Jutta Kleinschmidt confirmă

Cea de-a XXIV-a ediție a tradiționalului raliu de duranță s-a disputat în perioada 28 decembrie – 13 ianuarie, printre participanți numărându-se și celebrul cântăreț de rock **Johnny Hallyday** care – pilotând un **Nissan Terrano** – și-a împlinit astfel un frumos vis, la cei aproape 59 de ani ai săi. Competiția a fost marcată în etapa a șasea de abandonul (i-a luat foc mașina) lui **Jean-Louis Schlesser**, dublu câștigător (în anii 1999 și 2000) și ocupantul locului trei în 2001. Ca o caracteristică gene-

rală, secțiunea moto a fost dominată de **KTM**, iar cea auto de **Mitsubishi**, renumitele firme constructoare ocupând podiumul în final. Dacă în ediția precedentă germanca **Jutta Kleinschmidt** reușea în premieră ca o femeie să termine învingătoare în fața a 49 de bărbați, iată că și acum, la 40 de ani, Jutta a confirmat, încheind pe locul secund (cu același copilot, **Andreas Schulz**), „încadrată” de japonezii **Hiroshi Masuoka** și **Kenjiro Shinozuka**. La moto, italianul **Fabrizio Meoni**

nu numai că și-a menținut postura de lider în care se instalase după primele opt etape, dar și-a păstrat titlul de anul trecut, el fiind urmat de **Alfie Cox** și **Richard Sainct**. Această adevărată aventură a oamenilor și „mașinilor lor minunate” constituie în același timp un admirabil exemplu că pasul la cumpăna dintre ani poate fi făcut și altfel decât cu mâncare și băutură. (PLD)

Simple similitudini

Probabil mulți dintre cititorii noștri au aflat din *Almanahul Flacăra 2002* (și nu numai) că „naționala” de rugby a intrat în *Guinness Book of Records* prin acei rușinosi 0 – 134, în fața Angliei. Ei, bine, am „pățito” din nou la Londra, pe 5 ianuarie, atunci când, de această dată, **Dinamo DRUPO** a fost învinsă cu 113 – 3 de către **Saracens**, în etapa a cincea, participând în grupa a opta, din Scutul European.

Singurul factor de legătură între cele două rezultate este antrenorul **Mircea Paraschiv**, același la echipa reprezentativă și la clubul bucureștean.

Peste alte câteva zile (pe 9 ianuarie), sportul românesc a înregistrat o nouă umilință. La debutul în grupa preliminară pentru calificarea la C.M. 2003 (Portugalia), reprezentativa masculină de handbal (cvadruplă campioană mondială) a fost întrecută (în deplasare), de formația similară a Norvegiei, cu incredibilul scor de 27 – 13 (la pauză 13 – 4!, noi înscriind primul gol abia în minutul 17!). Și asta la puțin timp de când s-au stins ecourile contraperformanței pe care a produs-o naționala feminină la „mondialele” din Italia – locul 17, cea mai slabă clasare din istorie.

O ciudată similitudine nu ne dă liniște. **Mircea Paraschiv** nu este nimeni altul decât marele jucător din perioada 1975-1987, care a îmbrăcat de 63 de ori tricoul cu „frunza de stejar” și a purtat banderola de căpitan timp de 11 ani. Antrenor al handbaliștilor este fostul campion mondial **Radu Voinea**. Iar dacă gândul ni se îndreaptă și spre fotbal, încercarea nereușită a lui **Gică Hagi** ne poate face să tragem concluzia că un valoros jucător nu devine automat un bun tehnician.

P.S. Ai noștri handbaliști (oare?) nu s-au „trezit” nici în partida retur (de la Oradea), cedând din nou, 23-27 (la pauză, 7-15!). De menținut că Norvegia este doar o „abonată” a locurilor 13-14 la „mondiale”. (PLD)

Secvență din meciul de rugby Argentina – Franța, câștigat de gazde cu 22-0

S.C. ASIGURAREA ROMÂNEASCĂ – ASIROM S.A.

Bulevardul Carol I nr. 31-33, cod 70311, sector 2, București, România, Telefon: 250.42.02, 250.42.70, 250.42.71, Fax: 250.41.88.

Începând cu data de 1 ianuarie 2002, cetățenii români vor putea intra fără vize pe teritoriul statelor Schengen și vor putea efectua o călătorie de maximum 90 de zile, în decursul unei perioade de 6 luni. Una din condițiile impuse de anumite state Schengen o reprezintă încheierea unei asigurări de călătorie înainte de începerea acesteia.

Am considerat oportună prezentarea a două tipuri de asigurări practicate de S.C. Asigurarea Românească – ASIROM S.A., și anume: Asigurarea facultativă pentru călătorii în străinătate și Asigurarea facultativă de răspundere civilă auto cu valabilitate numai în afara teritoriului României – Carte Verde.

Asigurarea facultativă pentru călătorii în străinătate.

ASIROM oferă cele mai avantajoase condiții la încheierea acestei asigurări:

- asistență de urgență 24 ore din 24 prin reprezentanțe specializate aflate în fiecare țară;
- reducerea primei cu 50% pentru orice călătorie efectuată pe o perioadă mai mare de 20 de zile;
- reducerea primei cu 25% pentru tinerii în vârstă de până la 18 ani;
- reducerea substanțială a primelor în cazul polițelor familiale;
- reducerea primelor cu până la 20% pentru persoanele care călătoresc în grup.

Această asigurare poate fi încheiată și de către:

- sportivi, profesioniști sau amatori, care participă în străinătate la competiții sau antrenamente;
- persoanele care se deplasează pentru a munci în străinătate;

- șoferi profesioniști care călătoresc în străinătate în această calitate;
- persoanele care călătoresc în străinătate în scop de afaceri.

Prin asigurarea facultativă pentru călătorii în străinătate sunt acoperite cheltuieli cu:

- vizite medicale, medicamente, spitalizare;
- transportul cu salvarea până la cel mai apropiat spital și în cazuri deosebite repatrierea bolnavului;
- repatrierea corpului neînsuflețit, în cazul decesului asiguratului;
- tratament stomatologic de urgență;
- vizitarea asiguratului spitalizat;
- transmiterea de mesaje și altele.

Asigurarea facultativă de răspundere civilă auto cu valabilitate numai în afara teritoriului României – Carte Verde poate fi încheiată de persoane fizice și persoane juridice numai pentru autovehiculele înmatriculate în România.

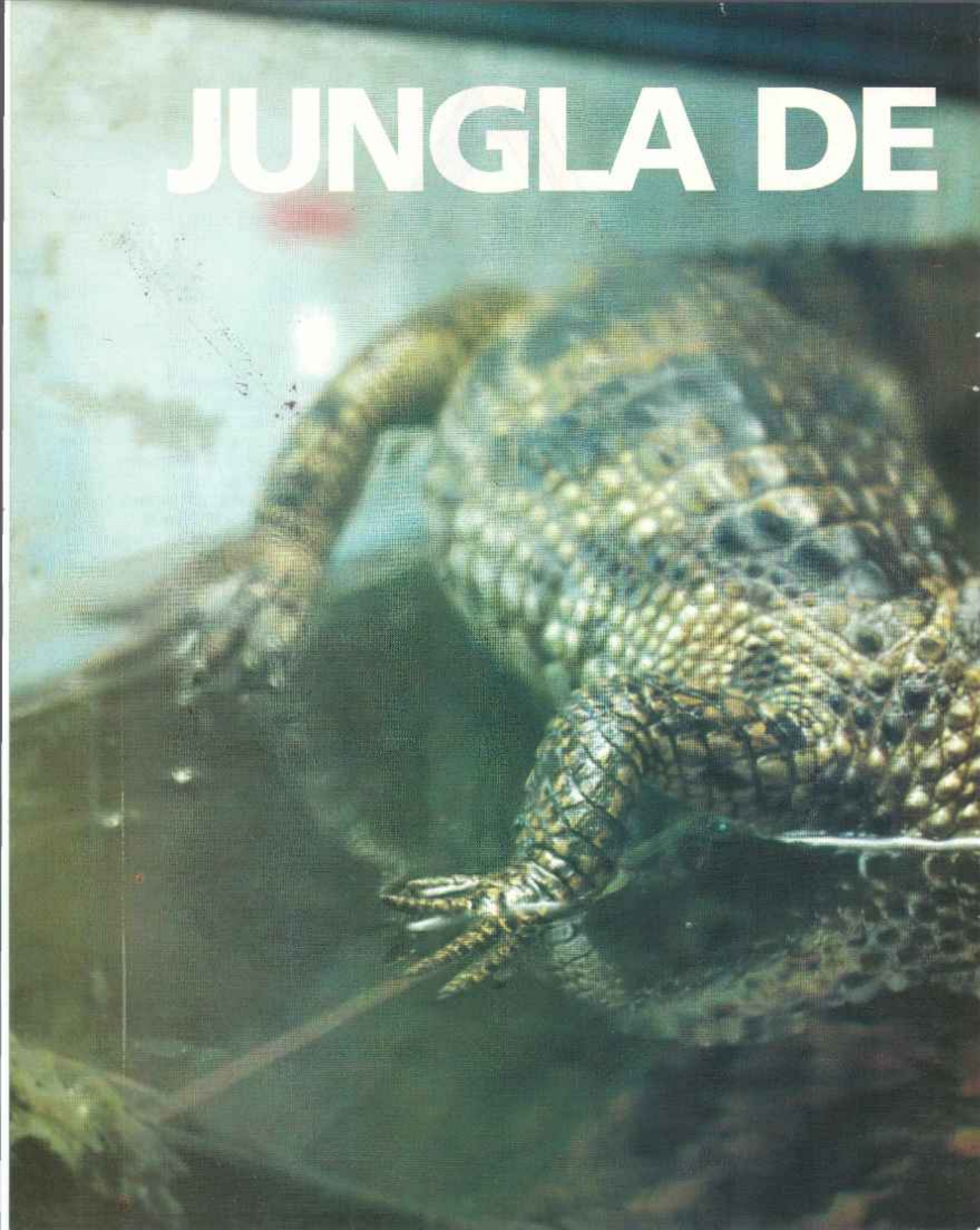
În perioada pentru care s-au plătit primele de asigurare, asigurarea validează inclusiv în cazul mai multor deplasări ale autovehiculului asigurat în afara teritoriului României.

Această asigurare se încheie fără stabilire de sume asigurate, în caz de pagubă acordându-se despăgubiri în conformitate cu legislația de răspundere civilă din țara în care s-a produs evenimentul asigurat.

Primele de asigurare, care se stabilesc în funcție de felul autovehiculului și de perioada de valabilitate a asigurării, se plătesc anticipat și integral pentru perioada dorită (minim de 15 zile).

În cazul în care această asigurare se încheie cu valabilitate numai în țările limitrofe României, tariful de prime este mai mic decât tariful stabilit pentru valabilitatea asigurării în toate țările membre ale sistemului „Carte Verde”.

JUNGLA DE

APARTAMENT

Un banc al tranziției a lansat întrebarea: „Ce face un român când nu mai are nici un leu în buzunar? Răspunsul? Schimbă 100 de dolari!”

Dar ce face un român când nu are ogradă pe lângă casă, cu căței, purceli, vite, păsări etc? Își cumpără crocodil pentru apartament! Sau șerpi, iguane, pești exotici, lei, papagali multicolori...

În paginile următoare veți face cunoștință cu Iorgu, Baby-Baby, Coco și Ahi. Au și românii jungla lor!

 inedit

Caimanul Iorgu — mic, da' rău

Are aproape 50 de centimetri lungime, este pe spate verde, pe burtă alb, locuiește într-un acvariu împreună cu mai mulți pești și (uneori) răspunde la numele de Iorgu. Este un crocodil în vârstă de șase luni, din specia caiman.

Te uiți prin peretele de sticlă la el și-ți spui în gând că, uite, poate crocodilașul ăsta inofensiv duce dorul părinților, poate i-ar plăcea să-și încălzească spina la soare sau, cine știe, ar vrea să poată „vorbi” cu vreun confrate despre ultimele aventuri din acvariu cu pești. Iorgu nu vrea decât să fie lăsat în pace. Se pare că e supărat pe stăpânul său, care de vreo jumătate de oră tot încearcă să-l scoată din bazin, fără să-l întrebe dacă are chef de o escapadă pe gresia rece din bucătărie. Cu ce l-ar ajuta să fie cooperant? De trimis acasă, în lacurile din America de Sud sau din Africa, tot nu-l trimite. Ba chiar îl fugărește prin acvariu și-l face să se dea cu capul de pereții de sticlă. *Aaaauul!! Crede că mă poate prinde cu chestia aia verde pe care o urăsc! Ah! M-a prins, m-a păcălit. Hrrr... hrrrr...*

Iorgu aterizează pe gresie. După un minut de derută, se îndreaptă glont spre ușă. Pare că înțelege unde e ieșirea. Dar ușa rămâne închisă, iar micul caiman se înghesuie într-un colț al camerei, scoțând sunete agresive. Formăie, mârâie, cascade fâlcile, încercând, eventual, să ne înspăimânte. Gândesc că ar trebui să fie mulțumit că este afară, doar asta a încercat de mai multe ori, să evadeze din acvariu. „Iorgu, ca orice crocodil lipsit de libertate, elaborează planuri de evadare.

Deși era foarte mic când l-am adus acasă — avea doar 20 cm —, a reușit să scape din acvariu. L-am găsit de câteva ori pe sub canapeaua din bucătărie, iar în ultimul timp, a învățat unde e ușa și, când scapă, se îndreaptă direct către ea”, povestește amuzat Alexandru Tămăianu, stăpânul micuței (deocamdată) reptile. El are 31 de ani, este căsătorit și are o fetiță în vârstă de trei ani și jumătate, Alexandra, care e total dezinteresată de Iorgu. Nici măcar nu-i dă de mâncare.

Crocodilul mănâncă în jur de 300 de grame de carne (de pui și de vită, în special) pe săptămână, iar ca „desert”, servește câte un pește colocatar al acvariului. Asta acum, cât e mic. Având în vedere că această specie de crocodili ajunge până la o lungime de un metru și jumătate, Alexandru intenționează să-i facă lui Iorgu un acvariu pe măsură: „Vreau să construiesc o mansardă, în care să amenajez un bazin special pentru el. Nu știu de câtă hrană va avea nevoie când va fi matur, dar, în orice caz, nu-i trîi cumpăr pești. Am avut 300 în acvariu, iar acum mai sunt doar 30-40”. Caimanul Iorgu nu este primul animal neobișnuit pe care Alexandru l-a găzduit în apartamentul său. „Am mai avut un piton, o viperă, broaște țestoase, papagali și chiar greieri. Am vrut să-mi iau și un pui de leu, dar costa mult, și o cobră am vrut, dar asta e foarte periculoasă. Pe Iorgu l-am cumpărat de la un tip. Nu știu dacă este mascul sau femelă, spune Alexandru, în timp ce-l așază în acvariu, cu ajutorul unui castron și al unei farfurii. „Acum este supărat, n-o să mai mănânce câteva zile”.

text: **Tatiana Dabița**
foto: **Octavian Tîbăr**

Maimuțica îndrăgostită de trandafiri

Baby-Baby este de origine asiatică. În Thailanda, țara ei de baștină, i se spune „maimuțica timidă”. Structura ei genetică o determină să fie un caracter rușinos. În preajma necunoscuților, aidoma unui copil timid și introvertit, își ascunde fața în palme minuscule. Sau, pur și simplu, își întoarce spatele. De jenă ori de sfială.

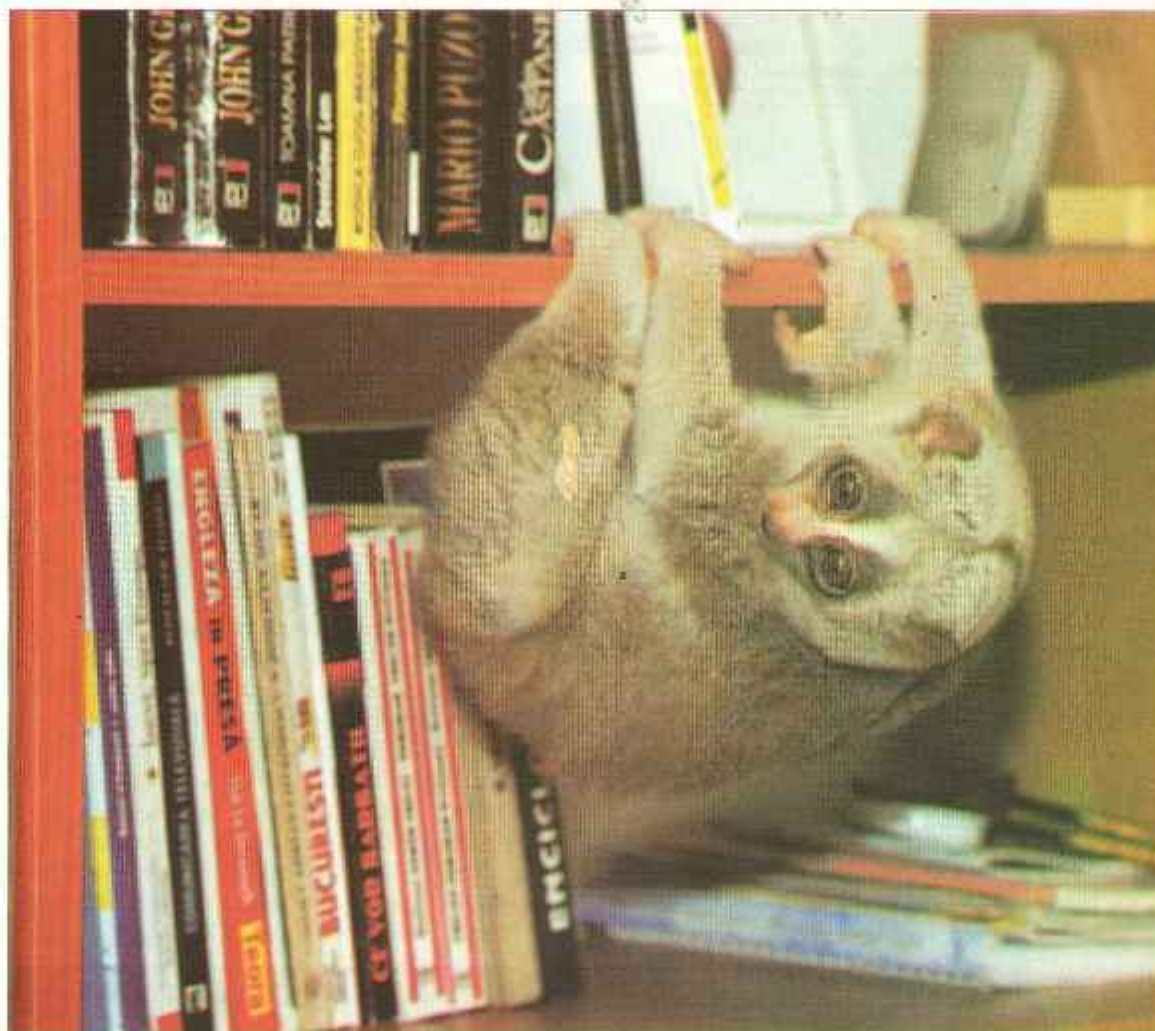
În urmă cu un an și nouă luni, Dana Războiu, știrista de pe TV România 1, se afla într-o vizită de lucru în Thailanda. Atenția i-a fost atrasă de multe: locuri exotice, tradiții spectaculoase, oameni cu ochii ca bobul de orez. Sufletul, în schimb, i-a fost cucerit definitiv de o mogâldacă cu gesturi molcome și priviri iscoditoare. Baby-Baby sau Dragă-Dragă. „Mă aflu într-un bar, povestește Dana, când am văzut la o thailandeză de la masa vecină, un animaluț ca și Baby-Baby. Am intrat în vorbă cu tipa respectivă și, în scurt timp, mi-am dat seama că vreau să am și eu o asemenea maimuțică. Pentru a o cumpăra, ar fi trebuit să merg undeva în afara Bangkok-ului. Nu puteam, aveam treabă. M-am înțeles cu thailandeza respectivă să ne întâlnim în seara următoare, în același loc. Mi-a adus-o pe Baby-Baby în palmă. Era cât un breloc. Prietenii mei, când au văzut-o, chiar au glumit, spunându-mi că pot să o pun la chei.”

Baby-Baby este o maimuțică specială. Face parte din rasa *Slow-Loris*, care habitează în Asia de Sud-Est (Thailandă, Malaezia, Indonezia). Așa cum o trădează numele, mișcările ei sunt încete, cu gesturi parcă în reluare. Este extrem de timidă cu persoanele pe care nu le cunoaște. Atâta timp cât nu le cunoaște. După ce se obișnuiește cu ele, își arată adevăratul caracter. Așa este și Baby-Baby. Fiind stăpânită de o curiozitate maximă, începe să inspecteze cu lux de amănunte zona în care se află. Dacă ușile sau sertarele de la șifonier sunt deschise, trebuie să vadă ce se găsește înăuntru. Adoră să își bage năsul în sacosele Danei. Are simțul mirosului foarte dezvoltat. Mult mai dezvoltat decât al unui câine. Îi plac la nebunie trandafirii. Nu numai să-i miroasă, ci să le roadă petalele și să le soarbă sucul din tulpină. Este nocturnă, adică ziua doarme, iar noaptea își vede de ale ei: se joacă, se catără pe unde poate, se alintă cu Dana. „Eu îi spun Dragă-Dragă, iar ea vine și mă linge pe față. Vrea tot timpul să stea în brațe, ca un copilăș. Mă ține strâns cu degetelele ei mici.” Când a adus-o în țară, Dana a hrănit-o pe Baby-Baby cu mult lapte. Acum este la faza de piure pentru bebeluși. Îi plac foarte mult și fructele, în spe-

cial bananele, gata decojite de Dana, și strugurii. Din când în când, mănâncă piept de pui crud. A dat și de gustul brânzeturilor, mai ales de cașcaval sau mozzarella, pe care le asortează cu suc de fructe. Singura problemă ar fi că Baby-Baby este, după câte știe Dana, singura maimuțică din rasa *Slow-Loris* de la noi din țară. Și, tare bine i-ar mai prinde să aibă alături pe cineva cu același caracter.

Text: **Carla Mihăilă**

Foto: **Octavian Tibăr**

Între un șarpe boa

Să mergi pe stradă, în plin centrul Bucureștiului, și să auzi, în spatele tău, „Uite, mamă, ce mare e șarpele ăla!”, trebuie să recunoașteți, nu este tocmai un lucru obișnuit. Întorc capul. Ciorchine de copii se împulzesc în fața unei vitrine cu animale. Nu, nu de jucărie.

Sfere portocalii, pigmentate cu negru, peștii Diskus; 500.000 de lei bucata

Broaște testoase „made” in Florida

Cameleonul mănâncă doar greieri roșii și negri, importați din Grecia

Pliți de otravă, păianjenii Tarantula sunt o armă vie. Nu sunt de vânzare.

Animalele sunt vii. Serpi uriași, înolăciți pe crengi uscate, purcei de Guineea, speriați de zarva papagalilor vorbitori, păianjeni Tarantula, negri și păroși, buni de pus la cosmar, iguane și cameleoni, care nu-și schimbă culoarea chiar atât de repede cum ar vrea copiii... Părinții se grăbesc, vor să-și tragă odraslele după ei. Tâncii nu pleacă decât urecheați sau luați pe sus, pe fundalul unor lacrimi de crocodil, ca să rămânem la subiect.

„Magazin Zoo Șelari”, scrie pe ușa din stânga. Intru și ies repede. Îmi vine să vomit. Un miros greu, gretos, de animale în călduri, ținute în cușcă. Și înăuntru era plin de copii. Ei n-au de-a face cu duhoarea asta. Câte o mamă își face vânt cu poșeta, câte o bunică se ține de nas. Îmi fac curaj și încerc din nou. Fotografiez, din priviri, șarpe boa curcubeu, piton albinos, așară cu coadă spinosă. În tavan sunt agățate puzderie de colivii și cuști, simple sau de lux, cu prețuri de la câteva zeci de mii la cinci milioane de lei. Cărți, reviste, accesorii, saci cu mâncare uscată cât pentru un bairam de animale. Întreb de șef, patron, manager, responsabil sau cum naiba s-o fi numind el, că iar îmi urcă stomacul în gât. „După colț, prima ușă din stânga, în magazinul de pești”, îmi spune o blondă de vânzătoare, altfel simpatică. Ies urgent, răsuflu ușurată. Altă viață! Lângă acvarii chiar se poate respira. Un om în salopetă, care trebluiește pe șantier, pentru că spațiul este în renovare, îmi aduce aminte că și eu am treabă. Gata cu visarea! Iar întreb de patron, fără să știu că mă aflu în fața lui. „Știi, nu sunt obișnuită cu șefi la mătură”, încerc să mă scuz.

Ilie Marian râde. „Nici să nu vă obișnuiți, că nu e cazul. De aceea merg toate pe dos în țara asta. N-are cine lucra. Toți sunt șefi. N-are cine pune mâna pe mătură. Eu am trăit în Austria, am și cetățenie, câțiva ani. Am plecat ilegal, am fost prins și bătut. O dată, de două ori, până le-am trecut printre degete. Dar a meritat. Am văzut și eu cum e lumea bună. Acolo am lucrat în turism, am fost șef de recepție. Apoi m-a pocnit dragostea de animale. În Austria, pet-shopurile sunt în vogă. De zece ani mă ocup cu asta. M-a mănecat în fund și-am zis că hai să deschid magazine și-n România”. La doar 34 de ani, Ilie Marian e dolidora de ceea ce se cheamă școala vieții. A plecat dincolo cu mâinile în buzunare. Cu aceleași mâini, la propriu, și-a făcut o casă. Știe și zidărie, tâmplărie, de toate. Doar la piscină l-au ajutat niște cunoscuți. A, nu, nu el se bălăcește în apă. În piscină are 10.000 de pești. Apoi nufeci, alge, plante acvatice.

Prietenii îl cam știu de nebun. Când se supără, face scufundări subacvatice. Fuge în

Nigeria, e topit după rezervațiile de corali.

„Nu poți să faci treabă în țara asta. Prea multe aprobări și spăgi, prea multă birocrație. Eu mi-am deschis primul magazin în '98, din dorința de-a face ceva frumos. Nu pentru câștig, banii nu se fac așa. După cum vedeți, magazinele mele sunt mai mult expoziții. Vine lumea să vadă ceva deosebit, să se bucure copiii. Și crăp de ciudă când văd câte bețe mi se pun în roate. Ca să vă dau un exemplu, în România nu e lege pentru mortalitate. Dacă în acte îmi intră zece pești, trebuie să iasă tot zece. Or așa ceva nu există. Și-atunci să vezi balamuc, oare ce-o fi făcut cu ei? Mare evaziune fiscală!”

„Dacă vrea un animal doar de fudulie, nu i-l vând”

Pe bază de comandă, Ilie Marian poate aduce orice animale, oricât de exotice, în afara celor interzise de lege: „E mai simplu să transporti droguri decât să te bagi la animale ocrotite, gen urși Panda. Nici animale mari, cum ar fi leul și crocodilul, nu prea aduc, pentru că mi-e milă de ele. Chiar dacă unii oameni își doresc așa ceva, nu au condiții să le întrețină. Am vândut, recent, doi crocodili, cu 200 \$ bucata. Unul a ajuns, deja, la grădina zoologică, altul încă e ținut în apartament. Păi, ce, asta e viață de crocodil? Am muștrări de conștiință, nu vreau ca animalele să fie chinuite. Știi, eu mă uit și la client, văd prin el. Dacă vrea un animal doar de fudulie, fără să-l iubească, nu i-l vând, nici pentru sute de mii de dolari.”

Un șarpe evadat a înghițit o veveriță

„Zoo Șelari” are legături cu toată lumea. Serpii sunt aduși din America de Nord, papagalii mari din Africa și Australia, purceii de Guineea din Peru și Chile, peștii exotici din Brazilia, Asia, Florida ș.a.m.d. Întreținerea animalelor, în condiții de magazin, nu este o treabă tocmai ușoară. De aceea, animalele mai speciale sunt aduse doar pe comandă. „Am o echipă de șapte oameni, formată cu greu, doar din iubitori de animale. Vedeți, un cameleon, de pildă, nu este un produs fix, o marfă obișnuită, pe care o ștergi de praf și o pui la loc. În fiecare zi, între 8 și 10 – și toată ziua de duminică – avem program administrativ. Curățenie, medicamente, hrană pentru copii, fiindcă așa alint eu animalele. Că tot vorbirăm de cameleon, asta mă omoară. E pretentios, mănâncă doar greieri roșii și negri, pe care îi procur din Grecia. Nici cu serpii nu e simplu. Pe ei îi hrănim doar seara și noaptea, ca să nu plângă copiii. Am avut o tentativă de masă de prânz, pentru un șarpe boa, că era cam înfometat, dar a ieșit foarte prost. Când au văzut că reptila înghițe șoriceii, copiii din

și un piton albinos

magazin s-au întrecut în tipete și plânsete. Nu mai vreau așa ceva!"

Ilie Marian supraveghează atent orice detaliu din viața animalelor lui. Știe cât au crescut, cât au mâncat, dacă sunt vesele sau triste, dacă au nevoie de apă ori de medicamente. După atâta grijă, nu s-au prea întâmplat accidente în magazinele cu pricina. Totuși, întâmplările neplăcute nu sunt excluse. Nu demult, dintr-o mică neglijență, a scăpat un șarpe de porumb, o lighioană destul de mare. Vânzătoarele au înțepenit. Șarpele s-a repezit pe o verighetă, că aia era mai aproape. A înghițit-o, ca și când n-ar fi fost. Tot cu dragoste, deși n-ai vrea să știi cum, Ilie Marian a prins „copilul” și l-a pus la loc.

Ușor cu pantera pe scări

Fie și numai pentru comparație, hai să mai mergem într-un magazin de profil. „Pet World”, de la parterul Complexului Mall, aparține doamnei Anca Nicolaide, absolventă de Drept și mare iubitoare de animale. Tot din străinătate s-a inspirat și ea. În vitrina de prezentare sunt doar câini și pisici. „Onorăm orice comandă, oricât ar fi de ciudată, dar animalele nu le putem ține aici, nu avem condiții corespunzătoare. Cuștile cu pisici și câini sunt aduse doar dimineața, pentru prezentare. În rest, avem o pensiune, animalele sunt îngrijite acolo.”, îmi explică Roxana Sima, recepționar. Dacă doriți un crocodil, de pildă, trebuie să faceți o comandă fermă, cu precontract și 20% avans. Apoi, în maximum 10 zile, animalul vine frumuseț, vaccinat, deparazitat, cu fișa clinică în dinți și cu certificatul de garanție asupra calității, în coadă. Medicul veterinar al magazinului se ocupă și de instructajul clientului: cum trebuie îngrijit animalul, ce mănâncă, de cât spațiu are nevoie, ce medicamente, ce vaccinuri etc. Dacă vă vine să zămbiți, trebuie să vă spun că vânzările sunt în creștere. Ba, mai mult, cererile sunt din ce în ce mai trăsnete. Cineva a vrut să comande chiar o panteră. Ne pare rău, nu se poate. Omul e inconstent. Pantera sfășie cât ai zice pește. Nici cu cimpanzei nu se leagă, chiar dacă oamenii sunt atrași de perspectiva unei maimuțe care poate învăța orice. Un asemenea exemplar costă în jur de 15.000 \$ și devastează toată casa, oricât ar fi de încăpătoare. Ca să nu mai vorbim de lege, că

nici ea nu ne lasă să facem o asemenea prostie. Avem dreptul doar la maimuțe mici. În schimb, e dezlegare la câini de rasă. Oamenii cumpără pe rupe, în lei sau dolari, funcție de rasă. Chiar și VIP-urile își fac „cumpărături” de la „Pet World”. Viorel Lis și-a luat mai mulți câini, printre care un ciobănesc german, fotbalistul Marius Niculae – un Labrador, Elena Cârstea – Saint Bernard, Sanda Ladoși – Bichon. Prețul unui câine de rasă începe la 300 și se termină pe la 1.000 \$.

Un papagal care latră

Doamna Nicoleta Alexandrescu, din București, a vrut să-i facă soțului un cadou mai special, de ziua lui. S-a oprit la un papagal vorbitor, de 800 \$, un Amazon de Brazilia. Când a văzut papagalul, destinatarul s-a luminat la față. „Era fericit, emoționat, se vedea pe el că iubeste animalele și că și-a dorit așa ceva”, își amintește Roxana Sima. Coco, pentru că așa a fost botezat, are o educație nu tocmai elegantă.

De la căteii din magazin, care i-au fost vecini vreo trei luni, a învățat să latre. Așa că, în loc să vorbească, după cum i-ar sta bine unui Amazon de Brazilia, dacă tot a împlinit un an, papagalul latră, de mama focului. Mai și fluieră, mai și silabiseste câte ceva. Ar putea trăi chiar 100 de ani. Așadar, are timp destul și să vorbească. La maturitate va

atinge dimensiunile unei găini obișnuite și va putea acumula un bagaj de cuvinte cel puțin asemănător cu al unui copil de cinci ani.

A dat 2.000 \$ pe un pui de leu, ca să-l împuște

Un om de afaceri, cu gusturi cam excentrice, a ținut morțiș să-și cumpere un leu. Câinele de casă, cu toată rasa lui, i se părea un animal prea obișnuit. Zis și făcut, a venit la magazin. Bani nu contau. A dat 2.000 \$, pe un pui care semăna, la vremea aceea, mai degrabă cu o pisică, decât cu regele junglei. Mai apoi, lucrurile s-au complicat. Pe la vârsta de doar șapte luni, bebelușul de leu a început să dea semne de fiară. Familia adoptivă era chiar în pericol. Trăia o adevărată aventură, chiar și numai pentru a ieși în curte. După câteva săptămâni de teroare, cumpărătorul leului s-a lecuit definitiv de gesturi excentrice. Animalul a fost împușcat.

text: Liliana Petruș
foto: M. Felix

Coco a învățat să latre de la câinii din magazin

Copilaria unui iepure nu este lipsită de biberon

Hamsterii fac casă bună cu iepurii de casă

Papagali sunt niște cațo, clevetesc non-stop

Pare cumsecade, totuși a evadat din acvariu și a mâncat o verighetă

Ahi mănâncă zilnic în jur de trei-patru kilograme de carne de vită. După ce mănâncă, doarme mult. Dimineața și seara este scoasă în țarcul din curtea Consulatului, unde se zbenguie. Fuge de persoanele necunoscute și stăpânii spun că nu a atacat pe nimeni niciodată. Cel care se ocupă de Ahileas este un tânăr în vârstă de

27 de ani, Adrian. „Eu sunt de meserie mecanic, nu am nici o legătură cu dresura de animale. Dar Ahi mi-a fost dată în grijă de când era mică. Eu i-am dat să mănânce în fiecare zi și am fost jucăria ei. Este foarte încăpățânată. Dacă nu vrea să facă ceva, nu face, orice s-ar întâmpla. Nu reușesc să o păcălesc.”

A photograph of a lioness walking away from the camera on a paved path. The lioness is in the foreground, with its tail and hindquarters visible. The background shows a blurred green fence and trees.

Ahi leoaica de Cipru

Ahileas este alintată Ahi. Are un an și trei luni și domiciliază în clădirea Consulatului Ciprului la București, pentru că stăpânul ei este chiar consulul, Loilos Karageorges. În fiecare dimineață, înainte de a urca în birou, el trece să-și salute drăgălașa felină și să își plimbe puțin degetele prin blana ei. Este ca o pisică uriașă. Pășește tacticos și cu grijă, iar ochii săi sunt foarte atenți la ce se petrece în jur. Urechile moi se învârt în direcția zgomotelor suspecte.

„Am anunțat oficial, adică
în presă, ca să vadă toată
lumea, că am semnat
contractul cu B1. Acțiunea
s-a petrecut acum o lună.
Emisiunea va începe la
mijlocul lunii februarie, dar
nu vă pot da detalii, pentru
că aș încălca strategia de
comunicare a postului.”

Am sunat-o pe Mihaela Rădulescu cu gândul de a realiza o copertă inedită, ceva mai dinamic, care să fie mai aproape de fotografia de reportaj, de instantaneu. Tema i-a plăcut imediat și repede, repede am început să lansăm idei. Ne-a povestit despre o imagine cu cagula pe față la care se tot gândește, despre faptul că merge la călărie și are de gând să își cumpere un cal, despre tot felul de situații inedite. În timp ce vorbeam îi spune direct lui Tibi, editorul nostru foto: „tu poți să începi să faci fotografii, nu e nici o problemă.” Tema era însă foarte serioasă și am lăsat să treacă un week-end. A apărut repede și o nouă idee: să lucrăm la imaginea Mihaelei, să îi pictăm fața, să adăugăm mai mulți ochi. „Super!”, a exclamat. Apoi a venit o condiție: nu facem fotografii decât dacă vine Alexandru Abagiu la machiaj.

„Mi-a plăcut ideea cu mai mulți ochi, ne-am imaginat că ar fi ochii publicului. Sau că ar fi unghiurile de... vedere asupra mea. Sau că ar putea sugera curiozitatea mea nepotolită de a vedea cât mai multe, într-o viață așa de scurtă. Ne-am dat toți cu părerea despre câți ochi, unde să-i plasăm, cum să-i colorăm și, în final, Alex a făcut exact ce-a vrut și ce-a simțit, ca un artist autentic ce este. Și, bine a făcut!!!...”

Nu-mi
scoateți
toți

Ochii!!!

– La un moment dat declarai că nimeni nu te vrea îmbrăcată, acum care este situația?

– Mă refeream la anumite reviste, care preferă atitudini mai... descriptive. Când spun dezbrăcată, mă refer la părțile care și le dezgoleşte orice femeie tânără, cu bun simț și personalitate, nicidecum la zonele intime, pe care nu simt nevoia să i le arăt decât bărbatului meu. În plus, e o chestiune de marketing, se pare că fotografiile cu accent mai mare pe partea senzuală vând mai bine revista. De aceea, toate vedetele se prezintă, pe coperte, măcar cu un decolteu generos, dacă nu cu alte... accesorii. Rămâne să dovedești voi, prin copertele voastre, că se vând bine și ideile bune, nu numai... părțile bune.

– Cât de mult mizezi pe cum arăți, pe bust, picioare etc?

– Aici intrăm într-o discuție la care toată lumea își cam dă cu părerea în necunoștință de cauză. Am auzit „vedete” care dau tot felul de declarații ipocrite, cum că nu le-ar interesa acest aspect, că inteligența, modestia și alte calități obligatorii contează, dar când le zărești în împrejurări publice sau fotografii, constăți că s-au străduit mult să-și găsească sutienul cel mai... push-up, fusta cea mai scurtă sau mai tăiată. Deci, s-au prins că și asta are greutate în cântarul public. Ca să scurtăm teoria, mai zic o dată că toate femeile ar trebui să-și folosească atuurile fizice, oricare ar fi ele, de la zâmbet, gât grațios, brațe expresive, până la talie marcată, spate senzual, coapse sportive, genunchi fini, fund brazilian, sâni sfidători, glezna aristocrată... Nu prea le are nimeni pe toate, dar când ai măcar unul dintre ele, e bine să-l pui la bătaie cu decență, căci sigur îți folosește în carieră, în orice domeniu. Mai ales în meseriile de prim-plan. Altfel, am vedea pe micile ecrane, pe podiumuri și pe scene, chiar și în reviste, numai femei fără dinți, cu mustață, cu negi, cu părul unsuros, fără sâni, cu picioare scurte și fundul, neapărat, foarte jos, total nemachiata, cu glezna cât ceafa și urechile clăpăuge. Bineînțeles, toate aceste femei s-ar găsi acolo pentru inteligența lor, pentru neasemuita frumusețe interioară, pentru cultura lor generală impresionantă etc. Ar fi un coșmar, dar sper să nu apucăm să-l vedem. Acest principiu l-am transformat în business, este activitatea principală a firmei mele, alături de cea de producție video, așa încât vă stau la dispoziție dacă vreți să căpătați o imagine cu care să vă mândriți, în orice domeniu.

– Ce studiezi, ce te atrage mai mult, imaginea oamenilor, comportamentul lor, ceea ce spun?

– Dacă fac dosarul unui caz (oameni care ajung voit sau conjunctural în prim-plan și care trebuie să facă față noii posturi) și aici e vorba de activitatea firmei – studiez toate detaliile care compun întregul persoanei la a cărui imagine lucrăm (fiecare dintre specialiștii cu care colaborez își face dosarul lui de analiză, așa încât, la final, clientul primește o „poveste” despre el, scrisă de profesorul de vorbire, de psiholog, de stilist, de make-up artist, hair-stylist și de... mine). Acolo mă interesează tot, fără să mă atragă nimic. A doua situație este cea din timpul unei emisiuni în direct, când se întâmplă să am un invitat nou. Mă interesează comportamentul, ca să mă prind dacă e emoționat, mă interesează ce spune ca să pot dialoga logic. E posibil să mă atragă ceva anume, să descopăr ceva special în timp ce vorbim, dar atracția este strict profesională. Al treilea nivel de discuție ar fi cel particular, intim. Și ar trebui să vorbesc de prietene și de bărbați. La femei, studiez comportamentul și ceea ce spun. După atâția ani de direct, reperez instantaneu tot ce e fals, de umplutură și de

Alexandru Abagiu, absolvent de arte plastice, prea tânăr și prea talentat, a ajuns cel mai renumit și cel mai căutat de vedete și redactori șefi, când vine vorba de machiaje. Lucrează cu atâta entuziasm și e atât de bine pus la punct cu tot ceea ce se poartă, de la culori până la compunerea liniilor, încât eu, cel puțin, nu fac nici o sedință foto fără el. De data asta, a fost lăsat să creeze pe fața mea, să abordeze simbolistica imaginii publice. N-a mai fost vorba doar de machiaj, ci chiar de pictură, ceea ce l-a încântat teribil pe Alex. Și pe mine. După ce m-am privit în oglindă, am realizat că 4 ore de nemiscare, mi-au oferit, în afară de privilegiul meditației, șansa de a face, în stărsit, o copertă inedită, ca atitudine și înfățișare.

complezență, tot ce n-are substanță, tot ce e făcătură. N-am suită de prietene, căci sunt prea pretențioasă și nu-mi plac taciunile fără rost. La bărbați, mă atrag întâi ochii. Pe acolo intru și dacă descopăr că gândesc rezonabil, mă avânt mai departe. Sigur că mă interesează ce spune, cum se comportă... Nu suport mitocanii și bărbații care, după ce le-ai

dat voie să-ți spună pe nume, simt nevoia să te tragă de șireturi. Mă atrage irezistibil combinația de forță (mințe, inițiativă, hotărâre, organizare) cu timiditatea bine mascată, cu ușoare urme de romantism stângaci, dar și cu luciditatea de a pricepe rostul, bogăția și inefabilul vieții în doi.

Despre noua pasiune, calii...

Nu-i o pasiune nouă, dar nici foarte veche. Nici nu i-aș spune pasiune. Mi-e drag de cai, aș vrea să am unul al meu, într-o curte mare, la aer curat, mi-ar plăcea să vin cu calul la birou și să-l priponesc de gard. Dacă râdeți, asta e. Eu vorbesc serios, dar cred că până la vremuri mai permissive o să călăresc o motocicletă, la primăvară. Un surrogat, ca să mă pot totuși încadra în peisajul urban...

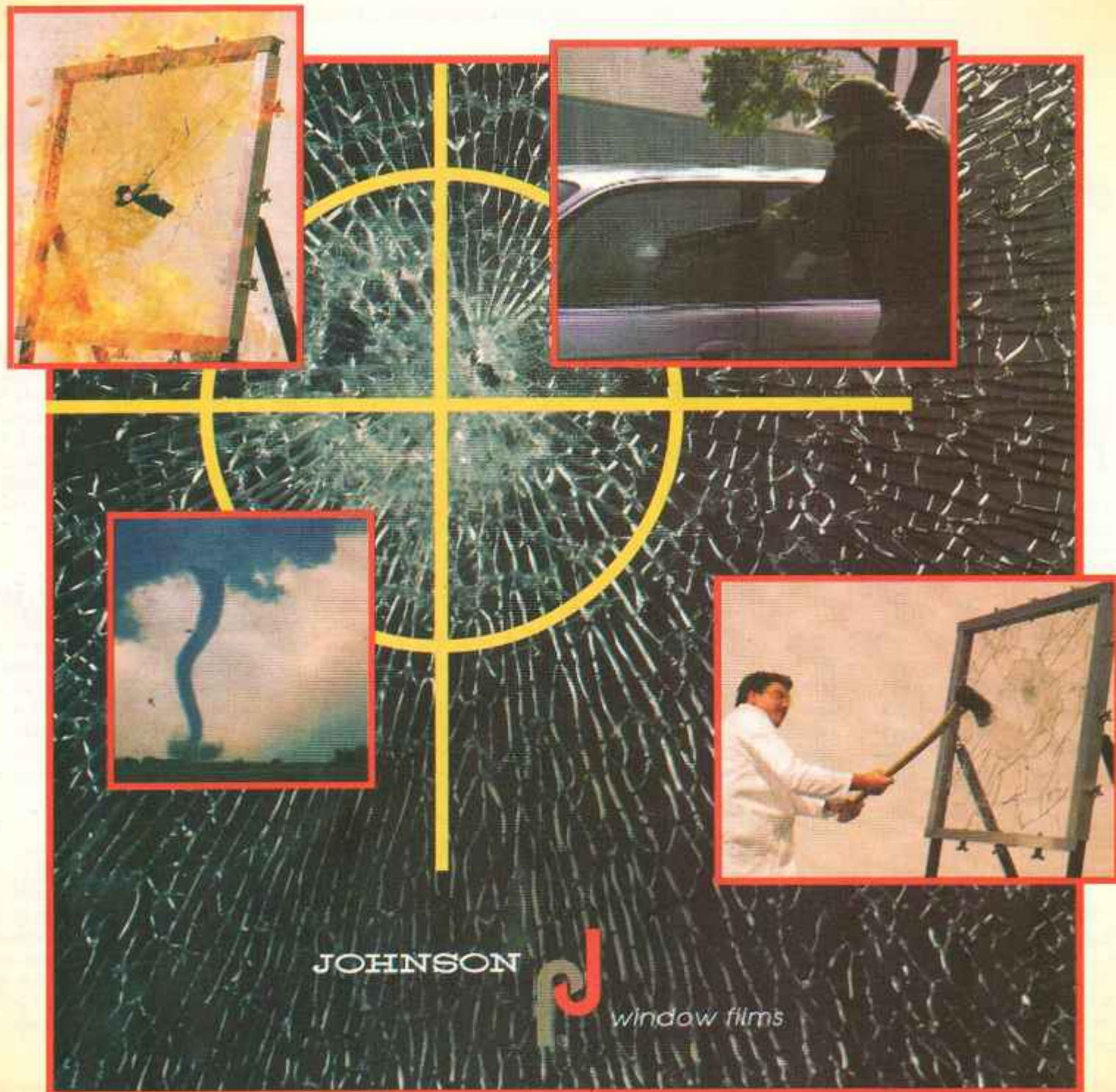
text **Remus Andrei Ion**

foto **Octavian Tîbăr**

și **Florin Ioniță**

Un Plus de Protectie

Folii de Siguranta

JOHNSON window films

Folii pentru Geamuri si Automobile Johnson - USA
Exclusiv Distributor in Romania

ASA
Since 1985

Bucuresti - Str. Luca Strolci Nr. 15 - Tel: 211.8454, 211.7770 - Fax: 210.1588 - www.asa.ro

Caracteristica lunii

Tranziția retrogradă a planetelor Saturn și Jupiter face ca tot ceea ce veți începe în această perioadă să se finalizeze cu întârziere. Începând cu 19 ianuarie, prezența lui Marte în Berbec avantajează activitățile fizice, dar pe de altă parte accentuează tendința către asumarea unor riscuri inutile.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04)

Aveți ocazia să vă faceți relații importante. Din punct de vedere social și profesional situația vă avantajează; sunt șanse să vă puneți în practică planurile secrete sau să finalizați o lucrare de mai mari dimensiuni. Pe la sfârșitul lunii veți avea o altercație cu cineva din familie; încercați să nu vă lăsați pradă impulsivității!

Taur (21.04 - 20.05)

Prima jumătate a lunii va fi mai bună pentru dv. Relația cu prietenii de pe alte meleaguri se va îmbunătăți. Este posibil să primiți o aprobare pentru o călătorie în străinătate. La serviciu ați putea realiza ceva mai deosebit. Orice veți întreprinde în acest domeniu se va bucura de aprecierea șefilor dar și a colegilor.

Gemeni (21.05 - 21.06)

Se întrevăd rezolvări ale problemelor cu care v-ați confruntat până acum. Totuși, trebuie să fiți cât se poate de prudent în tot ceea ce doriți să întreprindeți, mai ales în perioada 1-18 ianuarie. Energia mentală este la limita superioară, așa încât vă puteți implica, având reale șanse de succes, în activități intelectuale.

Rac (22.06 - 22.07)

Eforturile pe care le-ați făcut până acum se vor concretiza în realizări durabile. După data de 19 veți fi mai agitat, mai neliniștit. Evitați să vă implicați în activități riscante mai ales în intervalul 26-31 ianuarie. Tot în aceste zile, ferivi-vă de discuții în contradictoriu cu superiorii ierarhici.

Leu (23.07 - 23.08)

Relația cu partenerul de viață se îmbunătățește pe zi ce trece. Este posibil ca acesta să aibă o realizare pe care o veți sărbători împreună. Veți primi o propunere de colaborare ce va reprezenta o recunoaștere a calităților dv. La slujbă veți avea parte de o multitudine de evenimente.

Fecioară (24.08 - 22.09)

La serviciu s-ar putea petrece un eveniment important pentru viitorul dv. Aveți tendința de a lua decizii fără o matură chibzuință, ceea ce v-ar putea aduce neplăceri serioase. La sfârșitul lunii veți avea parte de o cheltuială neașteptată și nedorită. N-ar fi exclus să vi se fure portofelul.

Balanță (23.09 - 23.10)

Veți acorda o mare parte din timpul dv. chestiunilor sentimentale. Ofertele de divertisment nu se vor lăsa așteptate și veți petrece clipe excelente în compania prietenilor și a ființei iubite. Se vor ivi noi posibilități de a câștiga bani din activități extraprofesionale.

Scorpion (24.10 - 22.11)

Veți avea mult de muncă în gospodărie și nu veți putea amâna nimic. Unul dintre părinți ar putea avea o problemă de sănătate, dar aceasta se va rezolva cu rapiditate. Dacă doriți să vă îmbunătățiți confortul în apartament, șansa va fi de partea dv. Spre sfârșitul lunii vă veți confrunța cu dureri de cap, de dinți sau cu un mic accident. Fiți cât se poate de atenți în tot ce faceți.

Săgetător (23.11 - 21.12)

Tot ce veți dori să realizați va necesita multă alergătură. Veți dispune însă de suficientă forță pentru a face față tuturor problemelor. Din punct de vedere mental funcționați perfect, ceea ce vă dă ocazia să luați decizii inspirate sau să aveți succes în activități intelectuale.

Capricorn (22.12 - 20.01)

Chestiunile materiale vă interesează în mod special în această perioadă. Veți obține câștiguri atât din activitățile profesionale cât și din diverse colaborări. Este foarte posibil ca în casă să se defecteze câte ceva, ceea ce va necesita cheltuieli destul de mari. În relația de cuplu pot să apară unele neînțelegeri.

Vărsător (21.01 - 18.02)

Veți avea parte de o multitudine de evenimente care vă vor crea un sentiment de neliniște, o senzație de neastâmpăr. Va fi necesar să munciți mult, să dați dovadă de și mai multă conștiinciozitate dacă doriți să aveți succes în ceea ce întreprindeți. Farmecul personal vă va da ocazia să vă îmbunătățiți relația cu ființa iubită.

Pești (19.02. - 20.03)

În cârmă unele nemulțumiri s-ar putea rezolva cu condiția să dați dovadă de mai multă înțelegere. Copiii sau persoanele mai tinere din familie vă vor produce o surpriză mai puțin plăcută ce va face să vă bată inima cu putere. Lucrurile se vor rezolva, însă, mai ușor decât ați putea crede.

ASTROLOGIE
NON STOP
SUNĂ SI AFLĂ
CUM STELELE
ȚI INFLUENȚEAZĂ VIAȚA!
01-8990016

PARTY non-stop!
Haide
să ne
districăm!
01-8990632

PARTY non-stop!
01-8990672

LINE DE TAROT
NON STOP
DACA AI PROBLEME DE
SĂNĂTATE, BANI, CARIERĂ, DRAGOSTE
SUNĂ ÎN DIRECT
01-8990078

01 8990081
IN DIRECT
ASTROLOGIE
NON STOP
CARTOMANTIE
DEZLEAGĂ MISTERUL
IMPREUNĂ CU NOI!
LINE DE TAROT

CONCURS

ÎNCĂLZEȘTE INIMA

Nume:

Prenume:

Vârstă:

Profesie:

Stare civilă:

Adresa:

Telefon:

4 PREMII „SANKT PETERSBURG” PE ADRESA DUMNEAVOASTRĂ!

Citiți cu atenție articolele din acest număr al revistei **FLACARA**
și veți reuși, într-un mod plăcut să vă încălziți inima.

Răspundeți corect la întrebarea de mai jos,
și puteți câștiga unul din cele 4 premii:

- * 1 bax vodka „SANKT PETERSBURG” 0.7 l.
- * 1 bax gin „SANKT PETERSBURG” 0.7 l.
- * 1 bax lichior „SANKT PETERSBURG” 0.5 l.
- * 1 bax gin tonic

Completați talonul și expediați-l, până pe data de
18 februarie 2002, împreună cu răspunsul pe adresa:
Publicațiile Flacăra, București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341.

ÎNTREBARE:

Cum se numește farfuria zburătoare proiectată de Henri Coandă?

RĂSPUNS:

de la idee, la cheie
prin

CONIMPEX
HOLDING COMPANY

CONIMPEX HOLDING CO. CONSTRUCȚII ȘI SERVICII Calea 13 Septembrie nr. 129, bl. T3-A, Sector 5, BUCUREȘTI
telefax: 01 411 33 46, 424 44 99, 095 108 736, 095 108 735

Vize la tot, cartieru,

cap. 3

TIMPUL E VIAȚĂ.
ASIGURAREA DE VIAȚĂ
DE CARE AVEȚI NEVOIE.

ASIBAN SA
ASIGURARE-REASIGURARE

Administratia centrala

Strada Mihai Eminescu nr.45, sector 1, Bucuresti, ROMANIA

Tel: +40-1-210 13 07; +40-1-210 18 60; +40-1-210 24 02; Fax: +40-1-210 21 59; +40-1-210 29 86; e-mail:ASIBAN.SA@algoritma.ro

BANCA
COMERCIALA
ROMANA

11.110.

BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ

București, sector 3, b-dul Regina Elisabeta nr.5, Tel./Fax: 01-315 82 99 http://www.bcr.ro; e-mail: bcr@bcr.ro

Banca de care aveți nevoie!